

THE FATE OF YOUNG UKRAINIANS
ON THE LABOR MARKET
IN CENTRAL EUROPE

RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH REALIZOWANYCH W RAMACH PROJEKTU: “THE FATE OF YOUNG UKRAINIANS ON THE LABOUR MARKET IN CENTRAL EUROPE”

Raport z modułu badań realizowanych na Węgrzech

Autorzy:

dr Paweł Walawender, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, e-mail:
pawel.walawender@up.krakow.pl, ORCID: 0000-0003-4573-5759

dr Damian Liszka, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, e-mail: damian.liszka@up.krakow.pl;
ORCID: 0000-0002-2192-1672

*The project is financed by the Polish National Agency for Academic Exchange under the NAWA
Intervention Grants Program*

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Abstrakt:

Raport prezentuje wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród uchodźców wojennych w ramach projektu „THE FATE OF YOUNG UKRAINIANS ON THE LABOUR MARKET IN CENTRAL EUROPE” (finansowanego ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej: NAWA). Badanie zostało przeprowadzone w formie sondażu ankietowego, techniką CAPI. W doborze próby posłużono się próbą dobraną wedle schematu znanego jako *random-route*. Badanie zrealizowano w listopadzie i grudniu 2022 roku wśród osób w wieku 18 lat i więcej, które przeszły granicę węgiersko-ukraińską po dacie inwazji Rosji na Ukrainę (24 lutego 2022 r.). Raport porusza problematykę losów uchodźców na Węgrzech, z uwzględnieniem kwestii ich aktywności na rynku pracy oraz edukacji.

Słowa kluczowe: uchodźca wojenny, migracje, rynek pracy.

Abstract:

The report presents the results of a quantitative survey conducted among war refugees as part of the project "THE FATE OF YOUNG UKRAINIANS ON THE LABOUR MARKET IN CENTRAL EUROPE" (financed by the National Agency for Academic Exchange: NAWA). The study was conducted in the form of a survey using the CAPI technique. In the selection of the sample, a sample selected according to a scheme known as *random-route* was used. The survey was conducted in November and December 2022 among people aged 18 and over who crossed the Hungarian-Ukrainian border after the date of Russia's invasion of Ukraine (February 24, 2022). The report discusses the fate of refugees in Hungary, including their activity on the labor market and education.

Keywords: war refugee, migrations, labor market.

Spis treści

Wstęp	5
1. Metodologia badania sondażowego	7
2. Grupa zmiennych: dane demograficzne	8
2.1 Płeć.....	8
2.2 Wiek	9
2.3 Obwód, w którym respondent mieszkał przed pierwszym przekroczeniem węgierskiej granicy	10
2.4 Miejsce zamieszkania na Ukrainie (typ i wielkość miejscowości zamieszkania).....	12
3. Grupa zmiennych: doświadczenie zawodowe	13
3.1 Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy	13
3.2 Doświadczenie zawodowe	14
4. Grupa zmiennych: kapitał społeczno-kulturowy	19
4.1 Wykształcenie respondentów.....	19
4.2 Wykształcenie rodziców.....	20
4.3 Powiązania (siła więzi z innymi mierzona natężeniem stosunków rodzinnych i towarzyskich)	22
4.4 Zaufanie do innych osób oraz instytucji społecznych	24
4.5 Czytelnictwo.....	27
4.6 Ocena poziomu życia przed opuszczeniem Ukrainy	28
5. Grupa zmiennych: kapitał indywidualny	30
5.1 Znajomość języków obcych.....	30
5.2 Dodatkowe kwalifikacje	32
5.3 Źródła utrzymania w Ukrainie.....	33
6. Grupa zmiennych: sytuacja rodzinna i zdrowotna	35
6.1 Stan cywilny	35
6.2 Stan rodziny (dzieci, wiek dzieci)	36
6.3 Niepełnosprawność.....	39
6.4 Potrzeby w zakresie pomocy medycznej, fizjoterapeutycznej i psychologicznej	41
6.5 Osoby przebywające obecnie pod opieką respondenta (zależne).....	42
7. Grupa zmiennych: mobilność przestrzenna i zawodowa	45
7.1 Gotowość do podjęcia działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia (chęć uczestnictwa w kursach, szkoleniach)	45
7.2 Plany dotyczące pozostawania na Węgrzech lub dalszej migracji.....	49

7.3	Zamierzenia na najbliższą przyszłość dotyczące pracy	50
7.4	Miejsce poszukiwania pracy.....	51
7.5	Gotowość do podjęcia pracy pomimo trudności i wyrzeczeń z nią związanych	52
8.	Grupa zmiennych: zachowanie na rynku pracy	53
8.1	Praca respondentów od momentu przekroczenia granicy w 2022 r.	53
8.2	Praca i zamiary osób w zakresie poszukiwania pracy wśród osób niepracujących w chwili badania.....	56
8.3	Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy	58
9.	Grupa zmiennych: oczekiwania, percepcja i ocena własnej sytuacji	60
9.1	Ocena szans na znalezienie pracy na Węgrzech w ciągu najbliższego roku	60
9.2	Wynagrodzenie za pracę w kraju osiedlenia.....	61
9.3	Akceptacja dla pracy w szarej strefie oraz wiedza o instytucjach rynku pracy.....	64
10.	Grupa zmiennych: wartości i aspiracje związane ze sferą pracy	66
10.1	Ocena cech pracy	66
10.2	Preferencje dotyczące sektora zatrudnienia	67
11.	Grupa zmiennych: sytuacja życiowa i materialna na uchodźctwie	68
11.1	Data przybycia do kraju pobytu oraz powroty do Ukrainy	68
11.2	Motywy wyboru kraju uchodźctwa.....	70
11.3	Miejsce zamieszkania na Węgrzech (typ i wielkość miejscowości zamieszkania)	71
11.4	Województwo (<i>komitat</i>) zamieszkania.....	72
11.5	Miejsce i rodzaj zakwaterowania na Węgrzech.....	73
11.6	Pochodzenie środków na utrzymanie	74
12.	Grupa zmiennych: oczekiwania i potrzeby związane z aktualną sytuacją respondenta.....	76
12.1	Adresaci oczekiwań uchodźców w zakresie pomocy	76
12.2	Formy wsparcia, które mogą pomóc respondentem w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech	77
13.	Religijność	79
	Podsumowanie	80
	SPIS TABEL.....	85
	SPIS WYKRESÓW.....	88
	Słowniczek użytych skrótów i terminów	91
	Bibliografia	92

Wstęp

Prezentowany dokument został wypracowany w ramach projektu: „THE FATE OF YOUNG UKRAINIANS ON THE LABOUR MARKET IN CENTRAL EUROPE” (finansowanego ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej: NAWA).

Celem projektu była próba odpowiedzi na pytanie dotyczące losów Ukraińców, którzy dotarli do Europy Środkowej po dniu ataku Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku.

Konflikt zbrojny spowodował migrację Ukraińców m.in. do Europy Środkowej (do maja 2022 r., Polska, gdzie przybyło ponad 3,6 mln obywateli Ukrainy i Węgry z ponad 671 tys. były w pierwszej trójce państw Unii Europejskiej, jakie przyjęły Ukraińców). Projekt posiadał charakter interdyscyplinarny i miał na celu zbadanie kondycji psychicznej młodych Ukraińców, którzy przebywają w Europie Środkowej, ich planów dotyczących dalszych migracji lub powrotu do ojczyzny, stopnia zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Szczególną uwagę poświęcono badaniom losów młodych imigrantów w nowych krajach ich pobytu, obejmującym problematykę aktywizacji na rynku pracy lub edukacji, biorąc pod uwagę m.in. takie zmienne jak wykształcenie i status społeczny respondentów.

Projekt realizowany jest przez ponadnarodowy i interdyscyplinarny Zespół Badawczy w składzie:

Polska (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie):

- Dr Paweł Walawender, Kierownik Zespołu Badawczego
- Dr Damian Liszka, Z-ca kierownika Zespołu Badawczego
- Dr Aldona Guzik, Autor desk research
- Dr Mateusz Szast, Autor desk research

Węgry (Uniwersytet w Debreczynie):

- *Prof. Molnárné Kovács Judit, Head of the Hungarian Team, Contractor Researcher*
- *Dr. Csukonyi Csilla, Contractor Researcher*
- *Dr. Karolina Eszter Kovács, Contractor Researcher*
- *BA Szandra Roman, Interviewer*

Prezentowany dokument jest jednym z wielu, które powstały w ramach projektu. Prócz niego powstał jeszcze raport cząstkowy z badań ilościowych sporządzone dla uchodźców przybywających do Polski, raport porównawczy (uchodźcy przybywający do Polski z uchodźcami przybywającymi do Węgier), raport *desk research* oraz raport z badań jakościowych.

Niniejszy raport zawiera informacje o rozkładzie wartości zmiennych dla badania realizowanego wśród uchodźców przebywających na Węgrzech. Rozkłady zostały zaprezentowane w postaci wykresów (prezentowały rozkład procentowy) oraz tabel (liczebności).

Raport ma następującą strukturę. Rozdział pierwszy stanowi krótkie wprowadzenie do metodologii badań.

Rozdział drugi prezentuje charakterystykę demo-społeczną badanych.

Kolejne trzy rozdziały (rozdział 3-5) prezentują rozkłady cech uchodźców odnoszące się do potencjału zawodowego, społeczno-kulturowego oraz indywidualnego.

Rozdział szósty odnosi się do sytuacji zdrowotnej i rodzinnej badanych.

Rozdział siódmy charakteryzuje mobilność przestrzenną oraz zawodową uchodźców.

Rozdziały 8-10 odnoszą się do postaw uchodźców wobec rynku pracy. Badano tu aktywność zawodową po przybyciu do kraju uchodźstwa (rozdział 8), preferencje i oczekiwania wobec pracy (rozdział 9-10).

Rozdział 11 dotyczy warunków materialnych respondentów na uchodźctwie.

W rozdziale 12 odniesiono się do oczekiwań respondentów w zakresie pomocy i form wsparcia.

Rozdział 13 odnosi się do kwestii religijności badanych.

Raport z badań kończy się podsumowaniem i wnioskami z badań.

1. Metodologia badania sondażowego

W badaniu zastosowano metodę sondażu ankietowego. „Metoda ta może być stosowana do celów opisowych, wyjaśniających i eksploracyjnych. Są one stosowane głównie w takich projektach badawczych, w których jednostkami analizy są pojedynczy ludzie” (Babbie, 2004, s. 268). Badanie zrealizowano przeprowadzając z respondentami wywiad bezpośredni *face-to-face*. Zastosowano tu zmodyfikowaną technikę CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*).

W badaniu użyto wystandaryzowane narzędzie pomiarowe – kwestionariusz zawierający pytania zarówno zamknięte (z gotową listą odpowiedzi do wyboru przez respondenta), półotwarte (posiadające w kafeterii opcji inne – jakie?, która pozwalała na dopowiedzenie przez respondenta treści nieujętej w pozycjach kafeterii), jak i otwarte (pozwalające na swobodną wypowiedź respondenta).

Badanie zrealizowano w listopadzie i grudniu 2022 roku wśród osób w wieku 18 lat i więcej, które przekroczyły granicę węgiersko-ukraińską po dacie inwazji Rosji na Ukrainę (24 lutego 2022 r.). Struktura tak określonej populacji nie była znana.

Do badań przyjęto próbę wedle schematu znanego jako *random-route* (inna często spotykana nazwa to: „ścieżka ustalona”). Metoda doboru próby polega na tym, że ankieter otrzymuje wybrany adres (punkt startowy) i rozpoczyna realizację badania, przeprowadzając kolejne wywiady w co n -tym mieszkaniu, od punktu startowego poczynając. Liczebność próby przyjęto na poziomie $n=400$ dla populacji z Węgier. Stanowiło to ok. 0,06 % szacowanej liczebności populacji na Węgrzech. Ankieter wybierał respondenta zgodnie z dyspozycjami co do próby i przekazywał mu urządzenie mobilne, na którym wgrane było narzędzie (ankieta w języku ukraińskim lub rosyjskim). Dane były automatycznie rejestrowane w systemie i gotowe do analizy - nie było więc konieczności ręcznego kodowania. Automatyzacja przyspieszyła opracowywanie wyników. Respondent samodzielnie wypełniał kwestionariusz w języku ukraińskim lub rosyjskim. Czas wywiadu trwał około 30 – 40 minut. Pytania dotyczyły problemów badawczych. Narzędzie poddano wcześniej sprawdzeniu w ramach badań pilotażowych.

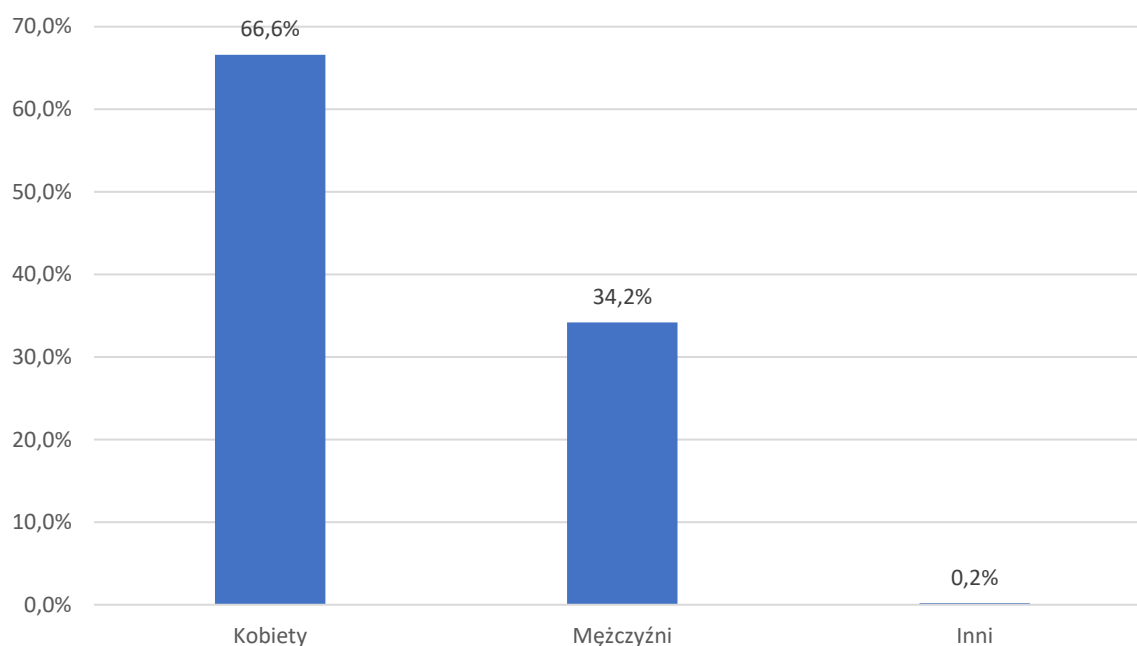
2. Grupa zmiennych: dane demograficzne

Badaną zbiorowość scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- płeć,
- wiek,
- region, z którego przybyły osoby z Ukrainy,
- miejsce zamieszkania (typ i wielkość miejscowości zamieszkania).

2.1 Płeć

Wykres 1 Płeć respondentów

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Tabela 1 Płeć respondentów

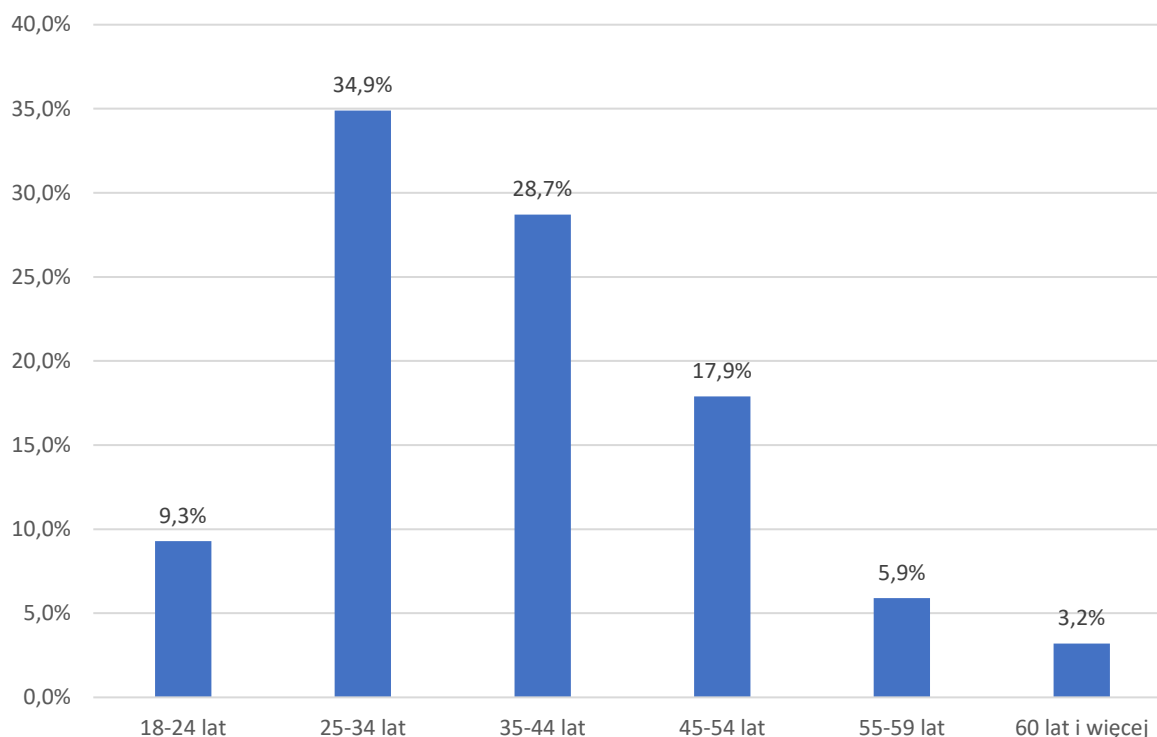
	Kobiety	Mężczyźni	Inni	Razem
N=	267	139	1	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badana zbiorowość była bardzo sfeminizowana. Wśród uchodźców na Węgry kobiety stanowiły 65,6 proc. ogółu, a mężczyźni 34,2 proc. Opcję „inni” wybrało 0,2 proc. badanych.

2.2 Wiek

Wykres 2 Badani według wieku

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najliczniejszą kategorię wiekową stanowiły osoby w przedziale od 25 do 34 lat (34,9 proc.). Niewiele mniej niż jedna trzecia badanych osób (28,7 proc.) należała do kategorii wieku 35-44 lat. Osoby z najmłodszej kategorii wiekowej stanowiły 9,3 proc. Nieco ponad jedna szóstka badanych (17,9 proc.) należała do kategorii wiekowej 45-54 lat. Najmniejszy odsetek stanowiły osoby z najstarszych kategorii wiekowych: 55-59 lat (5,9 proc.) oraz 60 lat i więcej (3,2 proc.).

Tabela 2 Podstawowe statystyki opisowe wieku respondentów w badanych grupach

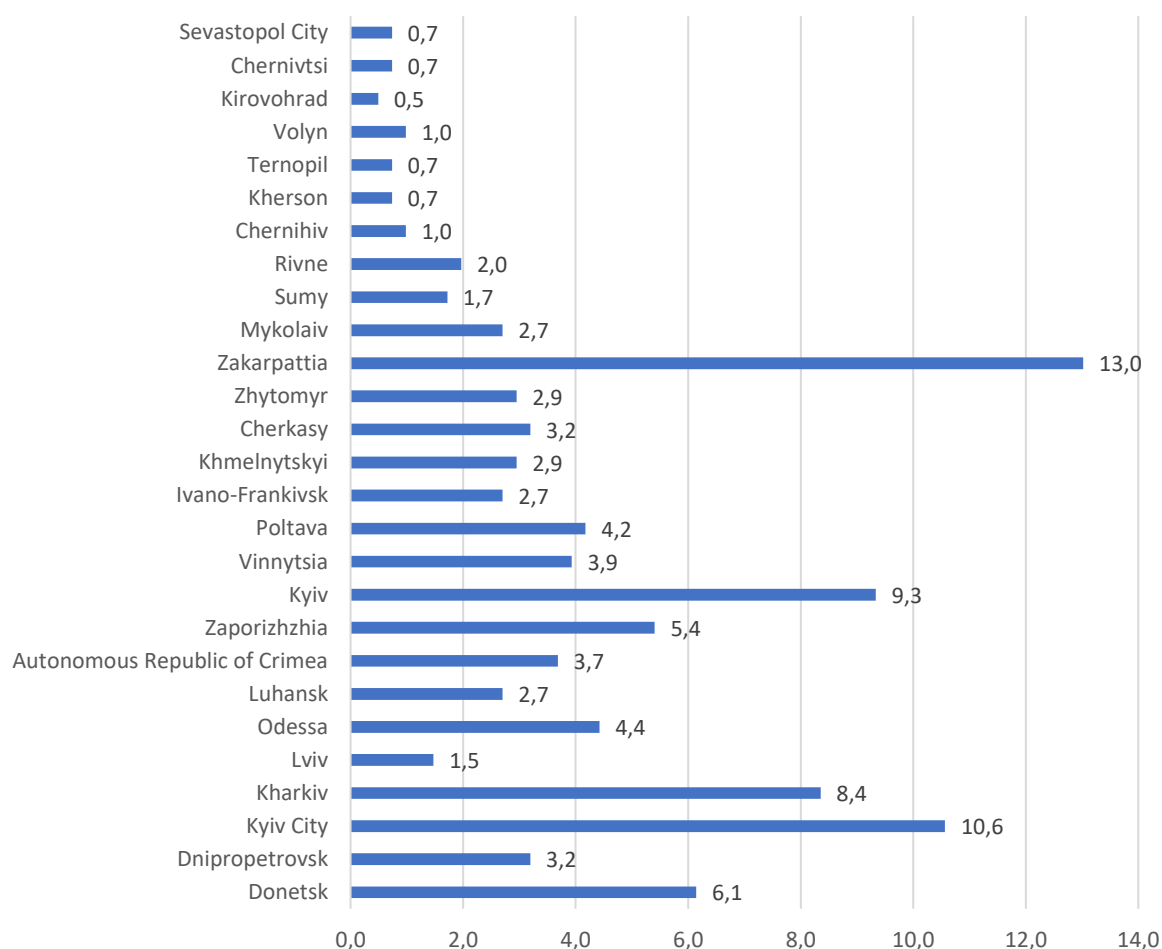
	Średnia	Ważnych	Odch. std	Minimum	Maksimum	Q25	Mediana	Q75
N=	37,6	407	10,7	18	63	30	36	45

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Przeciętny wiek respondentów wynosił 37 lat, zaś mediana wieku (wiek środkowy) była nieco ponad rok niższa. Najmłodsze osoby miały 18 lat, a najstarsze 63.

2.3 Obwód, w którym respondent mieszkał przed pierwszym przekroczeniem węgierskiej granicy

Wykres 3 Region (obwód) zamieszkania przed przekroczeniem węgierskiej granicy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Poniższa tabela prezentuje szczegóły dotyczące podziału respondentów wedle miejsca zamieszkania przed przekroczeniem węgierskiej granicy (podział na obwody).

Tabela 3 Obwód, z którego przybyły osoby z Ukrainy

Region zamieszkania (obwód) przed przekroczeniem granicy z Węgrami	N
Donetsk	25
Dnipropetrovsk	13
Kyiv City	43
Kharkiv	34
Lviv	6
Odessa	18

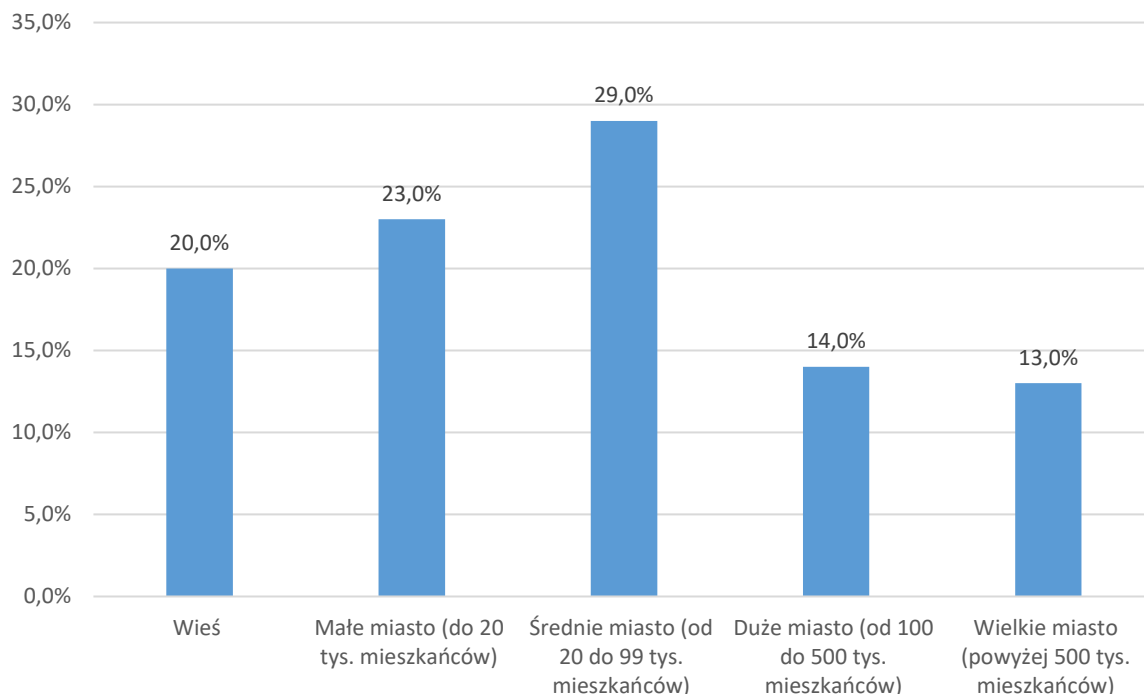
Region zamieszkania (obwód) przed przekroczeniem granicy z Węgrami	N
Luhansk	11
Autonomous Republic of Crimea	15
Zaporizhzhia	22
Kyiv	38
Vinnytsia	16
Poltava	17
Ivano-Frankivsk	11
Khmelnyskyi	12
Cherkasy	13
Zhytomyr	12
Zakarpattia	53
Mykolaiv	11
Sumy	7
Rivne	8
Chernihiv	4
Kherson	3
Ternopil	3
Volyn	4
Kirovohrad	2
Chernivtsi	3
Sevastopol City	3

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej osób (13,0 proc.) przekraczających granicę Węgier pochodziło z obwodu zakarpackiego. Około jedna dziesiąta badanych pochodziła odpowiednio z obszarów: miasta Kijowa (10,6 proc.), kijowskiego (9,3 proc.), charkowskiego (8,4 proc.). Odsetek uchodźców z innych obwodów rozkładał się w sposób podobny. Najmniej uchodźców (dwie osoby badane) deklarowało obwód kirowohradzki jako miejsce zamieszkania przed przekroczeniem węgierskiej granicy.

2.4 Miejsce zamieszkania na Ukrainie (typ i wielkość miejscowości zamieszkania)

Wykres 4 Miejsce zamieszkania badanych respondentów przed przekroczeniem węgierskiej granicy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani zostali poproszeni o wskazanie na wielkość miejscowości zamieszkania przed przyjazdem na Węgry. Najwięcej respondentów pochodziło z miast średnich liczących od 20 do 99 tys. mieszkańców (nieco mniej niż jedna trzecia badanych). Zamieszkiwanie dużych miast od 101 do 500 tys. mieszkańców deklarowało 14,0 procent badanych, a miast wielkich tj. powyżej 500 tys. mieszkańców 13,0 procent. Nieco mniej niż jedna czwarta respondentów (23,0 proc.) pochodziła z małego miasta (poniżej 20 tys. mieszkańców), a co piąty badany ze wsi.

Tabela 4 Miejsce zamieszkania badanych respondentów przed przekroczeniem granicy Węgier

Proszę wskazać wielkość miejscowości, w której Pan(i) mieszkał(a) przed przekroczeniem granicy Węgier	N=
Wieś	83
Małe miasto (do 20 tys. mieszkańców)	94
Średnie miasto (od 20 do 99 tys. mieszkańców)	120
Duże miasto (od 100 do 500 tys. mieszkańców)	59
Wielkie miasto (powyżej 500 tys. mieszkańców)	51

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

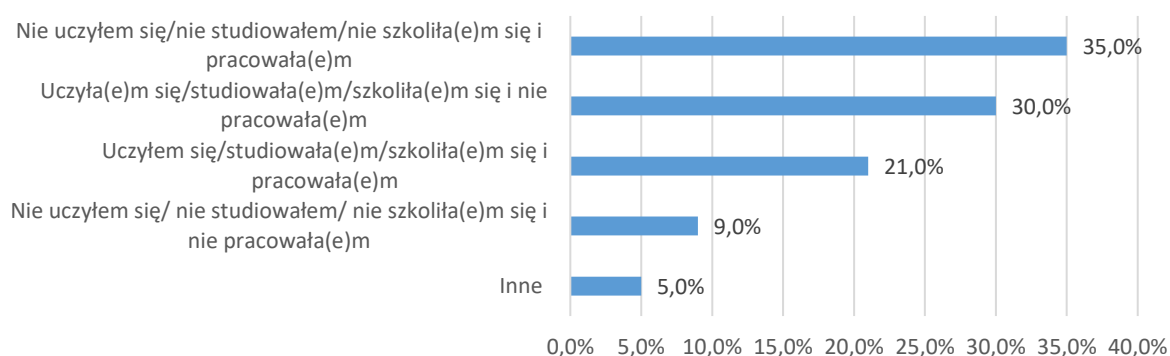
3. Grupa zmiennych: doświadczenie zawodowe

Aspekt zawodowy badanej zbiorowości scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy,
- doświadczenie zawodowe.

3.1 Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy

Wykres 5 Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy Węgier

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Bezpośrednio przed przekroczeniem granicy Węgier nie uczyła się/nie studiowała/nie szkoliła się i pracowała jedna trzecia badanych (35,0 proc.). Nie uczyła się/nie studiowała/ nie szkoliła się i nie pracowała prawie jedna dziesiąta uchodźców (9,0 proc.). Uczyła się/studiowała/szkoliła się i nie pracowała co trzecia osoba (30,0 proc.). Z kolei jedna piąta badanych (21,0 proc.) uczyła się/studiowała/szkoliła się i pracowała.

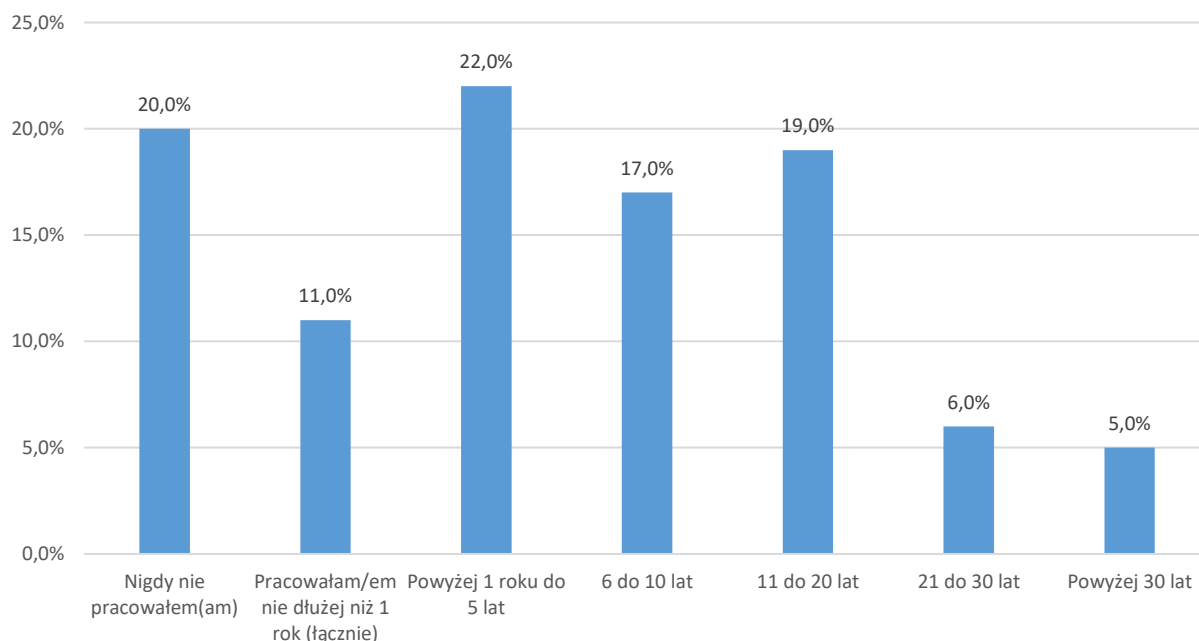
Tabela 5 Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy

Jaki był Pana(i) status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy Węgier?	N=
Uczyła(e)m się/studiowała(e)m/szkoliła(e)m się i nie pracowałem(e)m	124
Uczyłem się/studiowałem(e)m/szkoliła(e)m się i pracowałem(e)m	84
Nie uczyłem się/nie studiowałem/nie szkoliła(e)m się i pracowałem(e)m	143
Nie uczyłem się/ nie studiowałem/ nie szkoliła(e)m się i nie pracowałem(e)m	35
Inne	21

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

3.2 Doświadczenie zawodowe

Wykres 6 Doświadczenie zawodowe respondentów

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

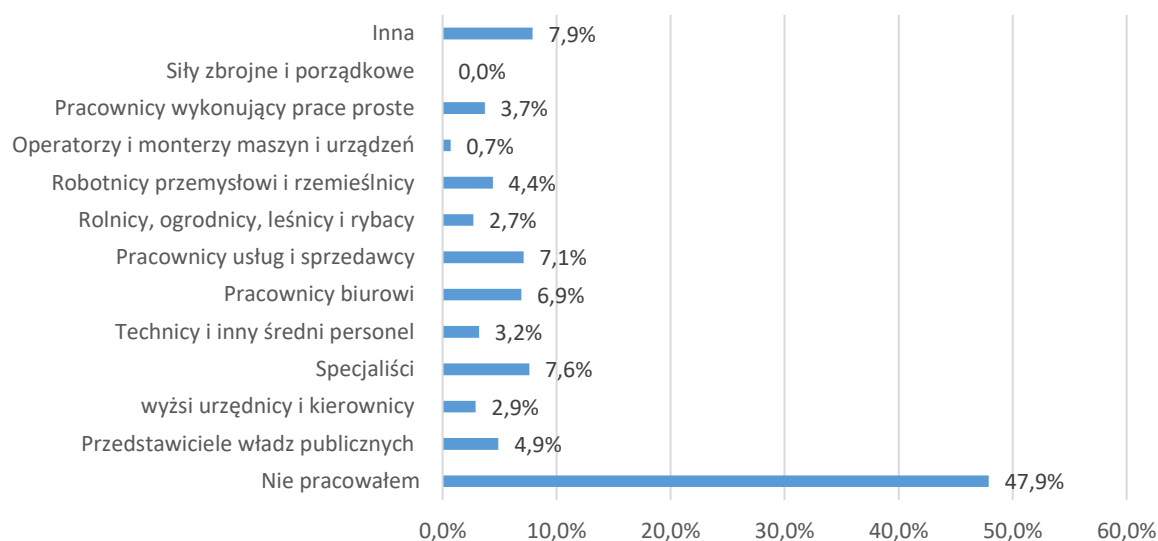
Badani w większości posiadali staż pracy. Jedna piąta respondentów nigdy nie pracowała (20,0 proc.). Nieco większy udział w badanej zbiorowości pod względem stażu pracy mieli respondenci ze stażem od 1 roku do 5 lat (22,0 proc.). Niewiele ponad jedna dziesiąta badanych pracowała w sumie mniej niż jeden rok. Blisko co piąty respondent posiadał staż pracy od 11 do 20 lat (19,0 proc.). Sześć procent respondentów posiadało staż pracy między 21 do 30 lat, a pięć procent powyżej 30 lat.

Tabela 6 Doświadczenie zawodowe

Jakie jest Pana(i) doświadczenie zawodowe?	N=
Nigdy nie pracowałem(am)	83
Pracowałam/em nie dłużej niż 1 rok (łącznie)	46
Powyżej 1 roku do 5 lat	89
6 do 10 lat	68
11 do 20 lat	77
21 do 30 lat	24
Powyżej 30 lat	20

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 7 Ostatni wykonywany przez respondenta zawód przed przekroczeniem granicy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Respondentom zadano pytanie o ostatni wykonywany przez nich zawód przed przekroczeniem granicy Węgier. Prawie połowa badanych deklarowała, że nie wykonywała żadnego zawodu przed przekroczeniem granicy (47,9 proc.). 7,6 procent badanych określiło się jako specjalista. Swoje miejsce pracy przypisało do grupy zawodów „pracownicy usług i sprzedawcy” 7,1 procent respondentów. Podobnie liczną grupę zawodową stanowili pracownicy biurowi (6,9 proc.) oraz inni (7,9 proc.). Żaden z badanych nie zadeklarował wykonywania zawodu w obszarze sił zbrojnych i porządkowych.

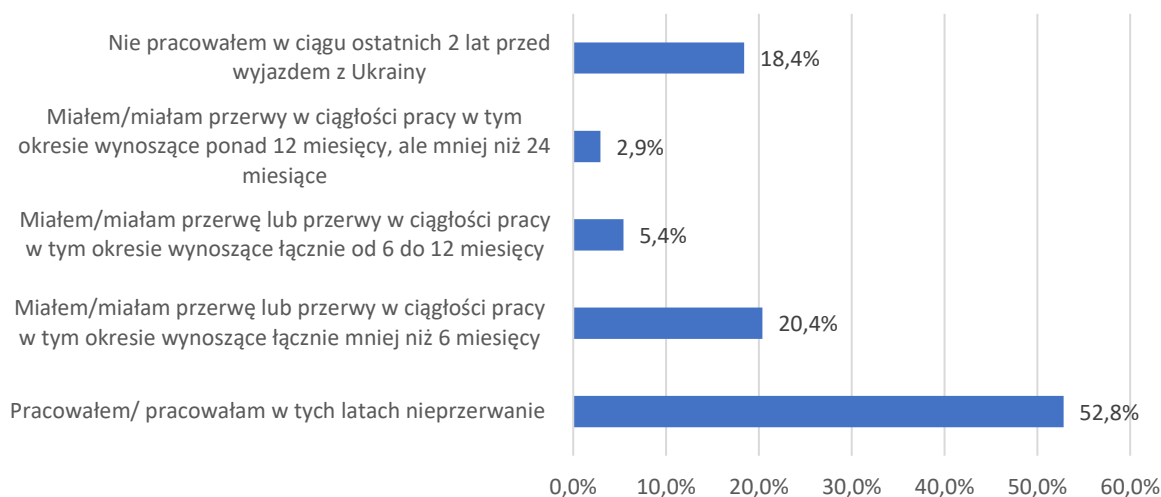
Tabela 7 Ostatni wykonywany przez respondenta zawód przed przekroczeniem granicy

Jaki był ostatni wykonywany przez Pana(nią) zawód przed przekroczeniem granicy?	N=
Nie pracowałem	195
Przedstawiciele władz publicznych	20
Wyżsi urzędnicy i kierownicy	12
Specjaliści	31
Technicy i inny średni personel	13
Pracownicy biurowi	28
Pracownicy usług i sprzedawcy	29
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	11
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	18
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3
Pracownicy wykonujący prace proste	15
Siły zbrojne i porządkowe	0

Jaki był ostatni wykonywany przez Pana(nią) zawód przed przekroczeniem granicy?	N=
Inna	32
Nie pracowałem	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 8 Ciągłość zatrudnienia respondentów w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Niewiele ponad połowa badanych pracowała w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry nieprzerwanie. Prawie jedna piąta badanych nie pracowała w ciągu wspomnianego okresu (18,4 proc.). Badani, którzy mieli przerwę w ciągłości pracy wynoszącą łącznie mniej niż 6 miesięcy stanowili 20,4 proc. 5,4 procent badanych zaliczało się do grupy osób, których przerwa w ciągłości pracy wynosiła od 6 do 12 miesięcy. Ci respondenci, których przerwa wyniosła od 12 do 24 miesięcy stanowili 2,9 proc. grupy badawczej.

Tabela 8 Ciągłość zatrudnienia respondentów w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry

Czy w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd do obecnego kraju pobytu pracował(a) Pan(i) nieprzerwanie?	N=
Pracowałem/ pracowałam w tych latach nieprzerwanie	215
Miałem/miałam przerwę lub przerwy w ciągłości pracy w tym okresie wynoszące łącznie mniej niż 6 miesięcy	83
Miałem/miałam przerwę lub przerwy w ciągłości pracy w tym okresie wynoszące łącznie od 6 do 12 miesięcy	22
Miałem/miałam przerwy w ciągłości pracy w tym okresie wynoszące ponad 12 miesięcy, ale mniej niż 24 miesiące	12
Nie pracowałem w ciągu ostatnich 2 lat przed wyjazdem z Ukrainy	75

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 9 Powody przerw w ciągłości pracy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Tabela 9 Powody przerw w ciągłości pracy

Czym były spowodowane te przerwy?	N=
Brakiem interesującej mnie pracy, brakiem dostępności ofert pracy	52
Zniechęceniem spowodowanym długotrwałym poszukiwaniem pracy	30
Moim stanem zdrowia: chorobą lub niepełnosprawnością lub leczeniem lub rehabilitacją	35
Prowadzeniem domu: wychowywaniem dzieci, opieką nad dziećmi lub osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, innymi przyczynami rodzinnymi	44
Działalnością społeczną, wolontariatem	12
Nauką, szkoleniem, udziałem w kursach	30
Wyjazdem za granicę, podróżami (w znaczeniu poznawczym)	12
Brakiem potrzeby pracy: utrzymaniem przez partnera lub rodzinę, posiadaniem oszczędności	16
Innymi przyczynami niż wyżej wymienione	14

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najczęstszym wskazywanym przez respondentów powodem przerw w ciągłości pracy było w kolejności: brak interesującej pracy, brak dostępności ofert pracy (12,8 proc.), prowadzenie domu (wychowywanie dzieci, opieka nad dziećmi lub osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, inne przyczyny rodzinne) (10,8 proc.), stan zdrowia (choroba/niepełnosprawność/leczenie/rehabilitacja) (8,6 proc.). Niewiele mniejszy był odsetek wskazań dla: zniechęcenia spowodowanego długotrwałym poszukiwaniem

pracy oraz nauki, szkoleń, udziału w kursach (po 7,4 proc.). Najrzadziej wskazywane były: działalność społeczna/wolontariat oraz wyjazd za granicę, podróże (w znaczeniu poznawczym) (po 2,9 proc.).

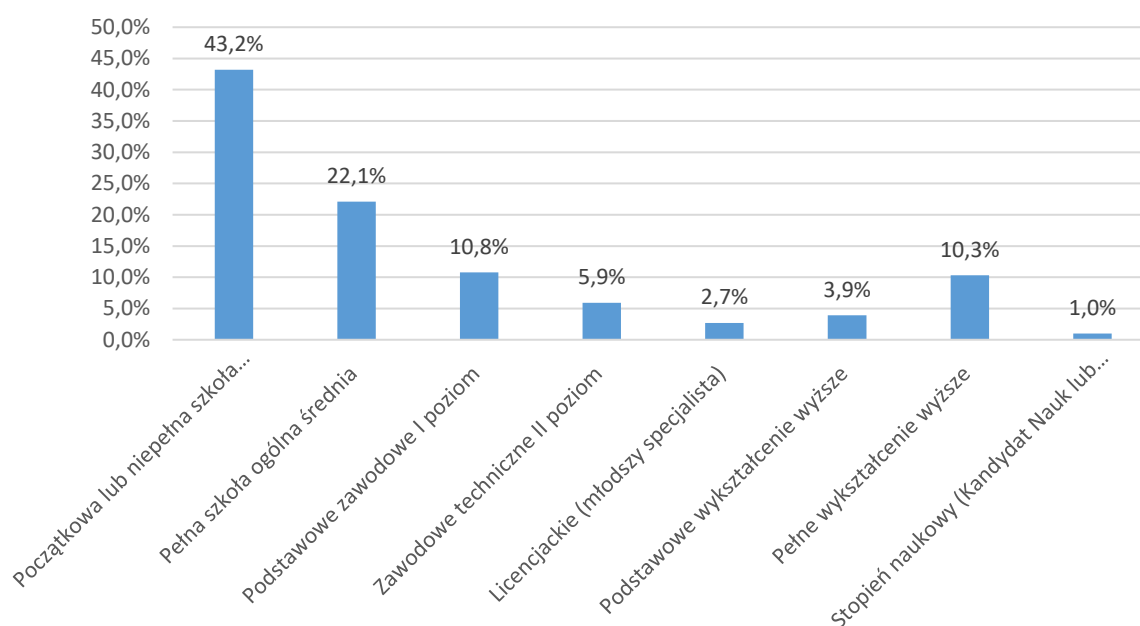
4. Grupa zmiennych: kapitał społeczno-kulturowy

Aspekt odnoszący się do kapitału społeczno-kulturowego badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- wykształcenie respondentów,
- wykształcenie rodziców,
- powiązania (siła więzi z innymi mierzona natężeniem stosunków rodzinnych i towarzyskich),
- zaufanie do innych osób oraz instytucji społecznych,
- uczestnictwo w kulturze,
- uczestnictwo w życiu społecznym,
- czytelnictwo,
- ocena poziomu życia przed opuszczeniem Ukrainy.

4.1 Wykształcenie respondentów

Wykres 10 Najwyższe uzyskane przez respondentów wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykształcenie należy do jednych z podstawowych zmiennych, które różnicują pozycję na rynku pracy. Badana zbiorowość najczęściej wskazywała na posiadanie początkowej lub niepełnej szkoły ogólnej średniej (43,2 proc.). Natomiast w przypadku wykształcenia wyższego, posiadał je stosunkowo niski odsetek osób (10,3 proc. - wyższe pełne, 3,9 proc. - podstawowe wyższe, 2,7 proc. - licencjackie). Niespełna jeden procent badanych posiadał stopień naukowy.

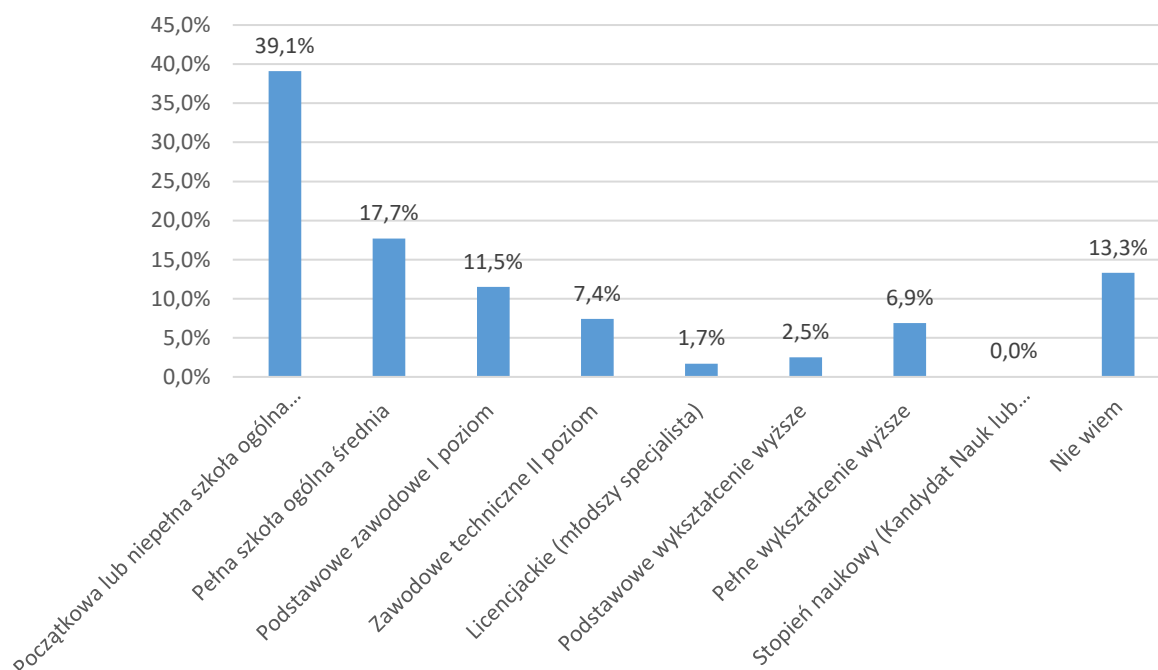
Tabela 10 Najwyższe uzyskane przez respondentów wykształcenie

Jakie jest Pana(i) najwyższe uzyskane wykształcenie?	N=
Początkowa lub niepełna szkoła ogólna średnia	176
Pełna szkoła ogólna średnia	90
Podstawowe zawodowe I poziom	44
Zawodowe techniczne II poziom	24
Licencjackie (młodszy specjalista)	11
Podstawowe wykształcenie wyższe	16
Pełne wykształcenie wyższe	42
Stopień naukowy	4

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

4.2 Wykształcenie rodziców

Wykres 11 Najwyższe uzyskane wykształcenie ojca lub opiekuna prawnego respondenta

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

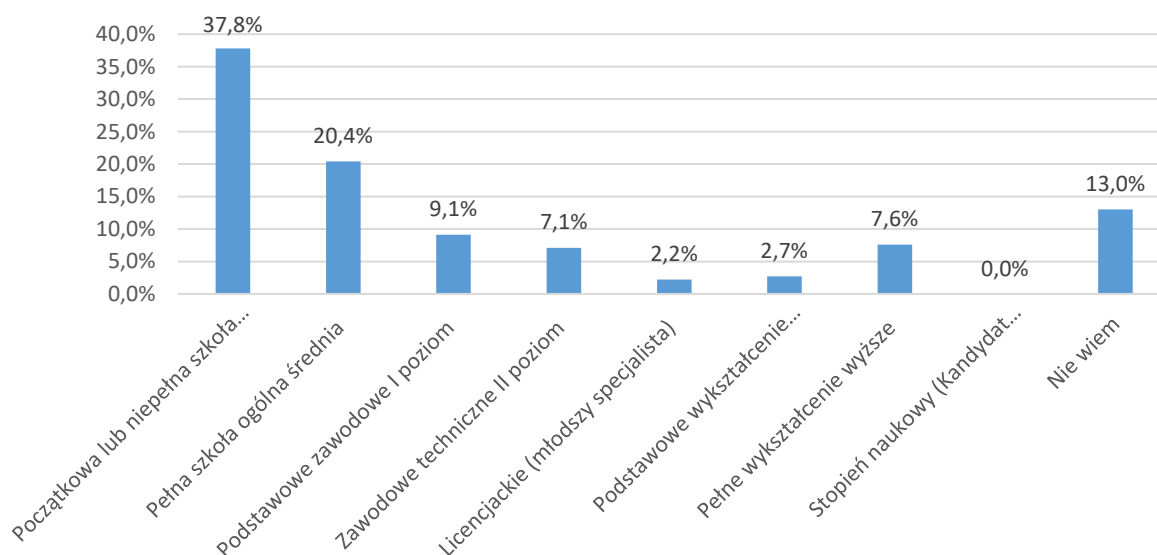
Najwięcej, bo ponad co trzeci z ojców lub opiekunów prawnych respondentów wskazywał na ukończenie szkoły początkowej lub niepełnej szkoły ogólnej średniej (39,1 proc.). Z kolei prawie co piąty z ojców lub opiekunów prawnych uchodźców ukończył pełną szkołę ogólną średnią (17,7 proc.). Co dziesiąty respondent wskazał, że jego ojciec bądź opiekun prawny uzyskał wykształcenie wyższe, (licencjackie [młodszy specjalista], podstawowe wykształcenie wyższe, pełne wykształcenie wyższe, stopień naukowy).

Tabela 11 Najwyższe uzyskane wykształcenie ojca lub opiekuna prawnego respondenta

Jakie jest najwyższe uzyskane wykształcenie Pana(i) ojca lub opiekuna prawnego?	N=
Początkowa lub niepełna szkoła ogólna średnia	159
Pełna szkoła ogólna średnia	72
Podstawowe zawodowe I poziom	47
Zawodowe techniczne II poziom	30
Licencjackie (młodszy specjalista)	7
Podstawowe wykształcenie wyższe	10
Pełne wykształcenie wyższe	28
Stopień naukowy (Kandydat Nauk lub wyższy)	0
Nie wiem	54

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 12 Najwyższe uzyskane wykształcenie matki lub opiekunki prawnej respondenta

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Podobną strukturę wykształcenia prezentowały matki lub opiekunki prawne respondentów. Największy odsetek spośród nich ukończyło szkołę początkową lub niepełną szkołę ogólną średnią (37,8 proc.). Odsetek ten był nieco niższy niż w przypadku ojców lub opiekunów prawnych badanych. Odsetek matek, opiekunek prawnych uchodźców z wykształceniem wyższym wynosił 12,5 proc. Podobny odsetek stanowili uchodźcy, którzy nie znali poziomu wykształcenia matki lub opiekunki prawnej (13,0 proc.).

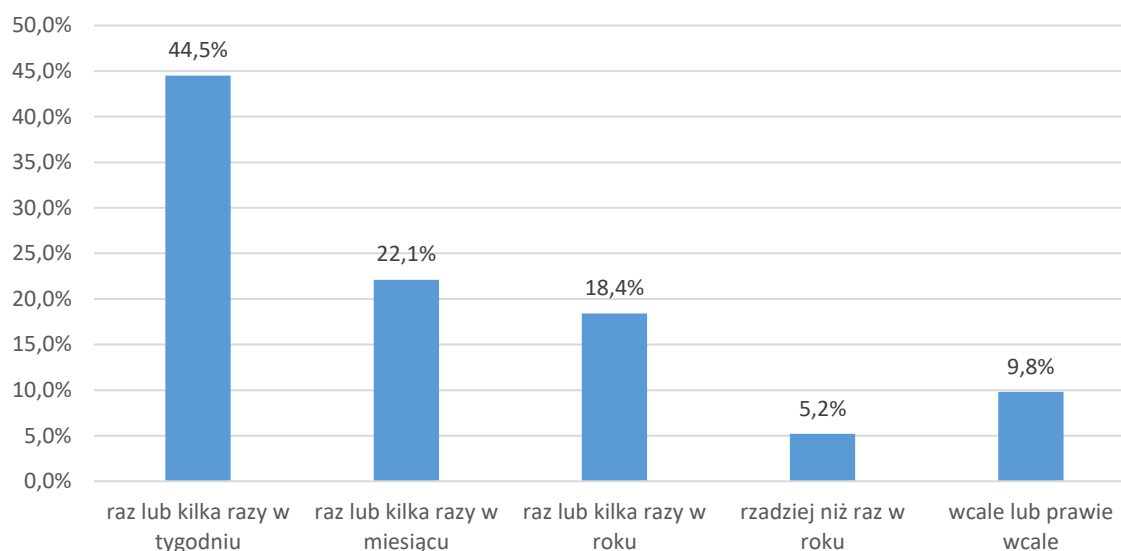
Tabela 12 Najwyższe uzyskane wykształcenie matki lub opiekunki prawnej respondenta

Jakie jest najwyższe uzyskane wykształcenie Pana(i) matki lub opiekunki prawnej?	N=
Początkowa lub niepełna szkoła ogólna średnia	154
Pełna szkoła ogólna średnia	83
Podstawowe zawodowe I poziom	37
Zawodowe techniczne II poziom	29
Licencjackie (młodszy specjalista)	9
Podstawowe wykształcenie wyższe	11
Pełne wykształcenie wyższe	31
Stopień naukowy (Kandydat Nauk lub wyższy)	0
Nie wiem	53

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

4.3 Powiązania (siła więzi z innymi mierzona natężeniem stosunków rodzinnych i towarzyskich)

Wykres 13 Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykała się Pan(i): z członkami rodziny spoza swego gospodarstwa domowego?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

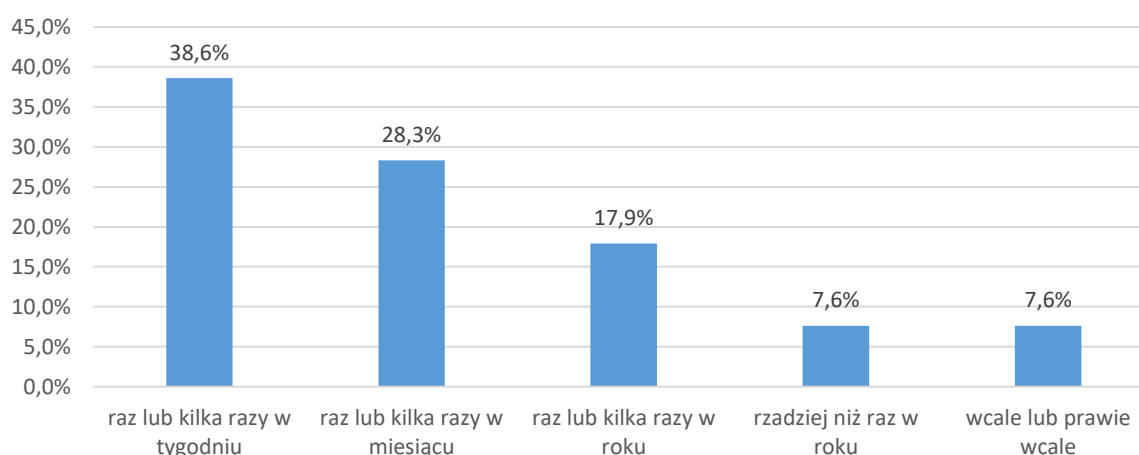
Badania prowadzone wśród uchodźców pokazują wysoki stopień częstości kontaktów społecznych o czym świadczy wysoki odsetek kategorii odpowiedzi „raz lub kilka razy w tygodniu” oraz „raz lub kilka razy w miesiącu”. Odsetki tych odpowiedzi (suma dwóch wymienionych kategorii) wynosiła 66,6 proc. dla pierwszego pytania (Wykres 13) i 66,9 proc. dla drugiego (Wykres 14).

Tabela 13 Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykała się Pan(i): z członkami rodziny spoza swego gospodarstwa domowego?

Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykała się Pan(i): z członkami rodziny spoza swego gospodarstwa domowego?	N=
raz lub kilka razy w tygodniu	181
raz lub kilka razy w miesiącu	90
raz lub kilka razy w roku	75
rzadziej niż raz w roku	21
wcale lub prawie wcale	40

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 14 Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykał(a) się Pan(i): z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi, z którymi dobrze się czuję, mogę porozmawiać o sprawach osobistych oraz poprosić o pomoc lub radę?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Tabela 14 Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykał(a) się Pan(i): z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi, z którymi dobrze się czuję, mogę porozmawiać o sprawach osobistych oraz poprosić o pomoc lub radę?

Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykała się Pan(i): z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi, z którymi dobrze się czuję, mogę porozmawiać o sprawach osobistych oraz poprosić o pomoc lub radę?	N=
raz lub kilka razy w tygodniu	157
raz lub kilka razy w miesiącu	115
raz lub kilka razy w roku	73
rzadziej niż raz w roku	31
wcale lub prawie wcale	31

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

4.4 Zaufanie do innych osób oraz instytucji społecznych

Tabela 15 Stopień zaufania do osób i instytucji (średnia ocen)

W jakim stopniu darzy Pan(i) zaufaniem niżej wymienione kategorie osób i instytucji? (proszę zaznaczyć odpowiedź w skali od 1 zdecydowanie nie ufam do 5 zdecydowanie ufam, 3 oznacza ani się zgadzam, ani się nie zgadzam)	Średnia ocen
Ufam większości ludziom	3,23
Ufam mojej najbliższej rodzinie	3,65
Ufam mieszkańcom mojej rodzinnej miejscowości w Ukrainie	3,26
Ufam mieszkańcom miejscowości w której mieszkam na Węgrzech	3,21
Ufam moim znajomym z Ukrainy	3,58
Ufam moim znajomym z Węgier	3,43
Ufam urządowi w Ukrainie	3,18
Ufam urządowi na Węgrzech	3,30
Ufam Cerkwi Patriarchatu Kijowskiego, wspólnocie wyznaniowej w Ukrainie	3,17
Ufam Prawosławnej Cerkwi, wspólnocie wyznaniowej na Węgrzech	3,23
Ufam przedstawicielom organizacji pozarządowych (np. wolontariuszy) w Ukrainie	3,23
Ufam przedstawicielom organizacji pozarządowych (np. wolontariuszy) na Węgrzech	3,21

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Zaufanie do osób i instytucji stanowi jeden z podstawowych elementów kapitału społecznego. Badani oceniali poszczególne kategorie zaufania na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało zdecydowanie nie ufam, a 5 zdecydowanie ufam. Najwyżej ocenili kategorie przynależące do zaufania klasyfikowanego jako „osobiste”. Znalazły się więc tutaj takie kategorie jak: rodzina (średnia ocen 3,65), znajomi z Ukrainy (3,58), znajomi z Węgier (3,43). Najniżej oceniane były kategorie zaufania publicznego. Najniższe oceny otrzymały instytucje kościelne takie jak Cerkiew Patriarchatu Kijowskiego (3,17) oraz instytucje rządowe na Ukrainie (3,18).

Tabela 16 Uczestnictwo w kulturze przed przekroczeniem granicy Węgier

Zgodził(a)bym się:	Zupełnie się nie zgadam	Raczej się nie zgadam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się zgadzam	Całkowicie się zgadzam
Często (przynajmniej raz w miesiącu) chodziłem(am) do kina, teatru, na koncerty, odwiedzałem(a)m wystawy, galerie sztuki	17,0%	20,4%	17,4%	11,8%	33,4%
Czytam dużo książek (ponad 3 rocznie)	13,0%	17,0%	23,8%	17,2%	29,0%
Często rozmawiałem(am) z przyjaciółmi o wydarzeniach kulturalnych (był to jeden z głównych tematów naszych rozmów)	10,8%	15,7%	22,7%	16,2%	34,6%

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Rozpatrując trzy wskaźniki odnoszące się do sfery uczestnictwa w kulturze tj.: odwiedzanie instytucji kultury (kina, teatr, muzeum), czytelnictwo książek oraz uczestnictwo w dyskusjach, których wiodącym wątkiem była kultura zauważyć należy, że badani deklarowali raczej duży stopień zaangażowania w tą sferę. Wysoki odsetek ocen (suma ocen raczej się zgadzam i całkowicie się zgadzam) uzyskał wskaźnik „Często rozmawiałem z przyjaciółmi o wydarzeniach kulturalnych (był to jeden z głównych tematów naszych rozmów)” – 50,8 proc. oraz „Czytam dużo książek (ponad 3 rocznie)” - 46,2 proc. Podobny odsetek wyborów pozytywnych uzyskała odpowiedź: „Często (przynajmniej raz w miesiącu) chodziłem do kina, teatru, na koncerty, odwiedzałem(a)m wystawy, galerie sztuki” - 45,2 proc.

Wykres 15 Czy w Ukrainie do 24.02.2022 r. należał(a) Pan(i) do:

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Dla celów badania uchodźców postanowiono zapytać o kwestię przynależności do organizacji lub stowarzyszenia w ostatnim roku. Jak pokazują to badania uchodźców w jakiegokolwiek działalności klasyfikowanej jako uczestnictwo w życiu społecznym zadeklarowała ponad połowa badanych. Mniej niż jedna druga badanych (43,2 proc.) nie deklaruje bycia częścią jakiegokolwiek organizacji społecznej. Najwięcej wskazań dotyczyło uczestnictwa w: stowarzyszeniach, organizacjach społecznych, fundacjach (17,7 proc.), komitetach rodzicielskich w szkole (rady szkoły, trójka klasowa, itp.) (14,3 proc.), w pracach Klubu sportowego (11,1 proc.) oraz komitecie osiedlowym, zarządzie spółki mieszkaniowej (9,3 proc.) czy grupie religijnej (8,9 proc.). Najmniej odpowiedzi uzyskała grupa hobbystyczna (np. kolekcjonerska) (2,2 proc.).

Tabela 17 Uczestnictwo w życiu społecznym

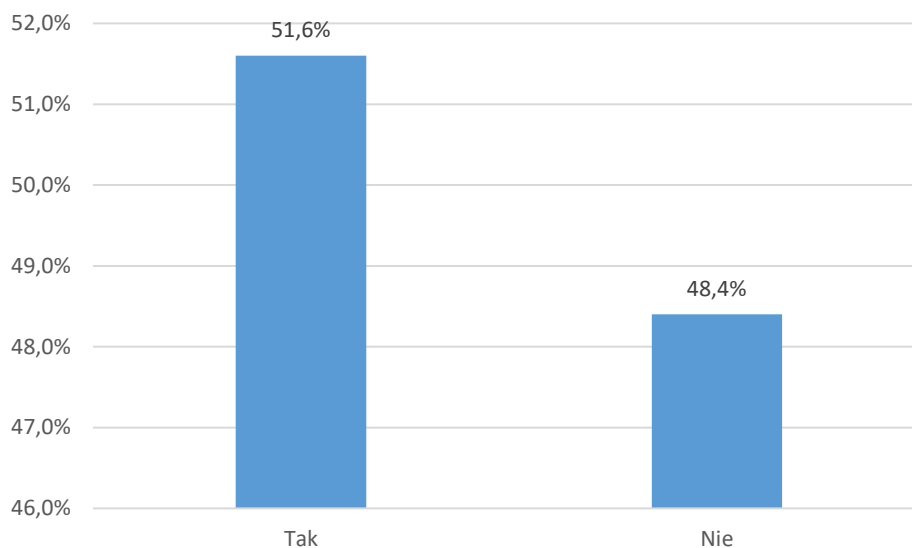
Czy w Ukrainie do 24.02.2022 r. należał Pan(i) do:	N=
Stowarzyszenia, organizacji społecznej, fundacji	72
Partii politycznej	35
Komitecie osiedlowego, zarządu spółdzielni mieszkaniowej	38
Ochotniczej straży pożarnej	16
Komitecie rodzicielskiego w szkole (rady szkoły, trójka klasowa itp.)	58
Grupy religijnej (np. przy parafii)	36
Klubu sportowego	45
Grupy muzycznej, tanecznej	28
Grupy hobbystycznej (np. Kolekcjonerskiej)	9
Innej organizacji	0
Nie – nie należę do żadnej organizacji	176

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

4.5 Czytelnictwo

Wykres 16 Czy w domu rodzinnym znajdowała się biblioteka?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

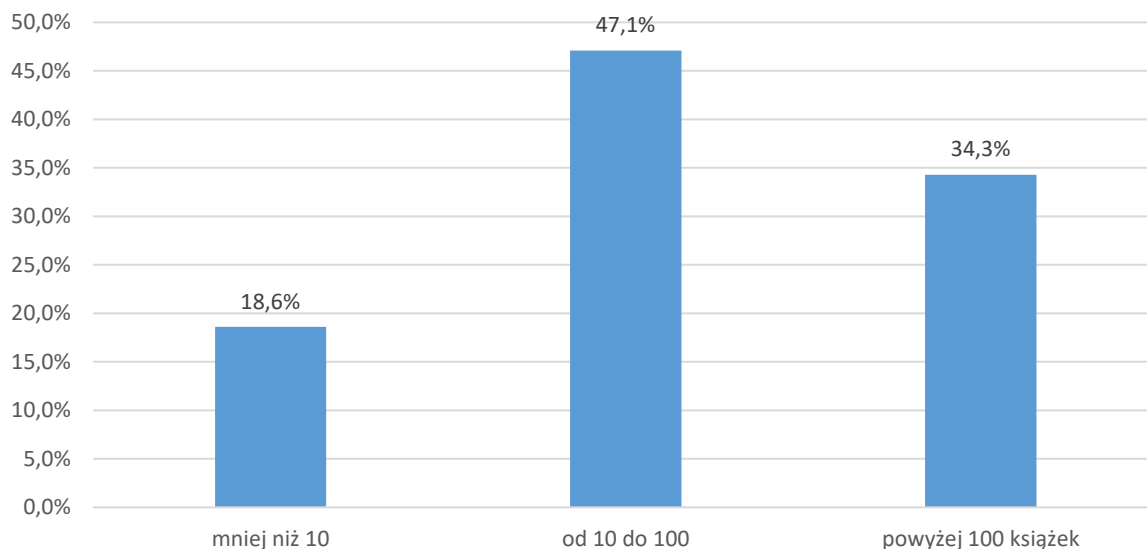
Badania wykazały, że niewiele więcej niż połowa respondentów deklaruowała fakt posiadania w domu rodzinnym biblioteki.

Tabela 18 Posiadanie biblioteki w domu rodzinnym respondenta

	Tak	Nie	Razem
N=	210	197	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 17 Liczebność księgozbioru w domu rodzinnym respondenta (N=210)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej spośród badanych osób (prawie połowa - 47,1 proc.) posiadało księgozbiór obejmujący od 10 do 100 książek. Co trzeci (34,3 proc.) spośród wyróżnionej subpopulacji posiadał księgozbiór składający się z ponad stu książek, a nieco rzadziej niż co piąty (18,6 proc.) posiadał księgozbiór złożony z co najwyżej dziewięciu książek.

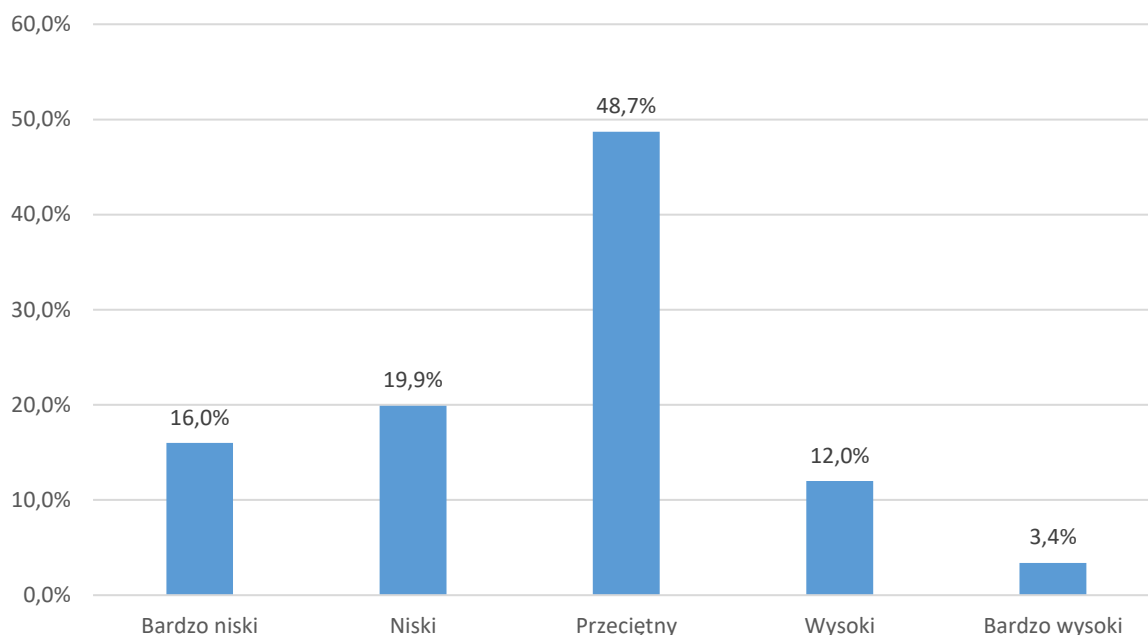
Tabela 19 Liczebność księgozbioru w domu rodzinnym respondenta

	Mniej niż 10	od 10 to 100	powyżej 100 książek	Razem
N=	39	99	72	210

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

4.6 Ocena poziomu życia przed opuszczeniem Ukrainy

Wykres 18 Proszę ocenić na skali od 1 do 5 poziom życia Pana(i) i Pana(i) rodziny przed emigracją

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Poziom życia jednostki i rodziny pozytywnie wpływają na jakość i potencjał kapitału społecznego. Badanych poproszono o to, by dokonali oceny poziomu życia rodziny przed emigracją. Większość badanych (48,7 proc.) określiło ten poziom jako przeciętny. Nieco częściej niż co dziesiąty badany uznał ten poziom za wysoki, a blisko co piąty za niski. Stosunkowo niski odsetek respondentów deklarował bardzo wysoki poziom życia (3,4 proc.), podczas gdy bardzo niski poziom wskazany został przez blisko jedną szóstą respondentów (16,0 proc.).

Tabela 20 Ocena poziomu życia rodziny respondenta przed emigracją

	N=
Bardzo niski	65
Niski	81
Przeciętny	198
Wysoki	49
Bardzo wysoki	14

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

5. Grupa zmiennych: kapitał indywidualny

Aspekt odnoszący się do kapitału indywidualnych badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- znajomość języków obcych,
- dodatkowe kwalifikacje,
- źródła utrzymania w Ukrainie i na Węgrzech.

5.1 Znajomość języków obcych

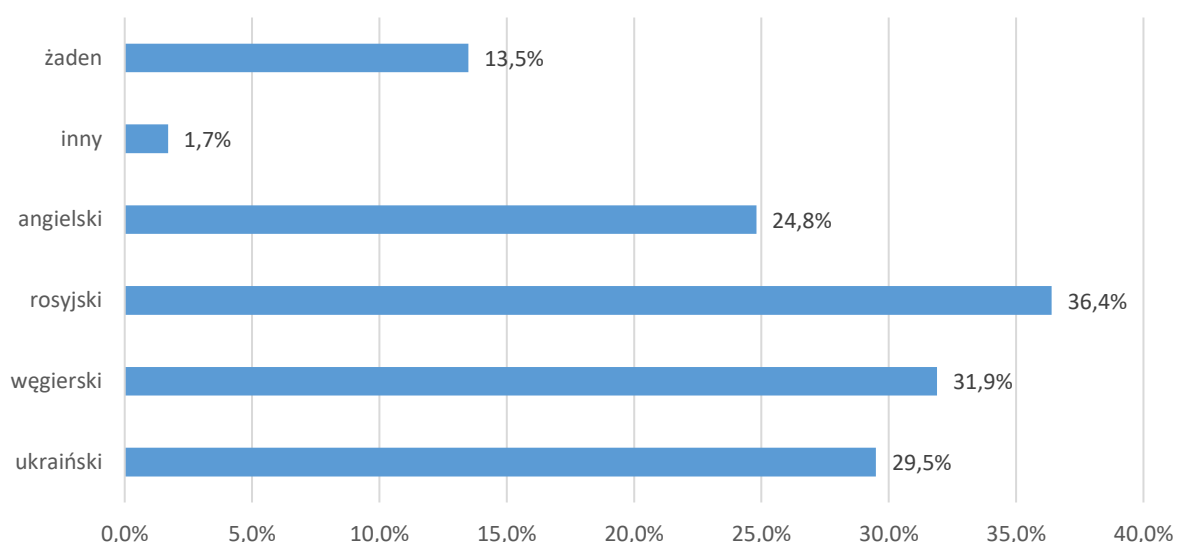
Tabela 21 Znajomość języków obcych

	ukraiński	węgierski	rosyjski	angielski	inny	żaden
N=	120	130	148	101	7	55

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 19 Znajomość języków obcych

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani zostali poproszeni o wskazanie języka, którym posługują się na co dzień w domu, a także deklaracje stopnia znajomości innych języków, którymi władają. Nieco ponad jedna trzecia badanych (36,4 proc.) posługiwała się na co dzień w domu językiem rosyjskim, a nieco mniej niż co trzeci badany używał języka ukraińskiego (29,5 proc.). Prawie jedna trzecia badanych posługiwała się na co dzień językiem węgierskim (31,9 proc.).

Tabela 22 Średnia ocen dla poszczególnych kategorii oceny języka (na skali od 1 do 5, gdzie 1 = bardzo słaba; 5 = bardzo dobra)

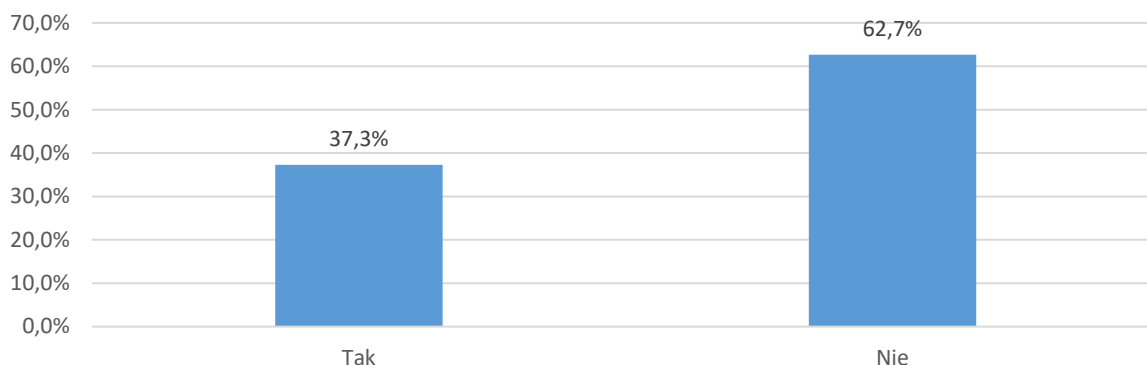
	Średnia ocen
Czytanie - ukraiński	4,21
Czytanie - węgierski	4,06
Czytanie - rosyjski	4,37
Czytanie - polski	3,52
Czytanie - Inne	3,00
Mowa - ukraiński	4,09
Mowa - węgierski	3,97
Mowa - rosyjski	4,29
Mowa - polski	3,44
Mowa - Inne	3,00
Pisanie - ukraiński	4,01
Pisanie - węgierski	3,95
Pisanie - rosyjski	4,26
Pisanie - polski	3,32
Pisanie - Inne	3,14

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

W badaniu uwzględniono kategorie takie jak: czytanie, mowa, pismo. W przypadku czytania uchodźcy na Węgry wskazywali największą znajomość języka rosyjskiego (średnia ocen 4,37) oraz ukraińskiego (4,21). W kategorii mowy wyniki rozkładały się podobnie jak w kategorii czytania i pisma. Uchodźcy na Węgry wskazywali największą znajomość języka rosyjskiego (4,29) oraz ukraińskiego (4,09) w tym aspekcie. Pytani o pismo, respondenci również deklarowali niewielką przewagę znajomości i posługiwania się językiem rosyjskim (4,26) niż językiem ukraińskim (4,01).

5.2 Dodatkowe kwalifikacje

Wykres 20 Dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

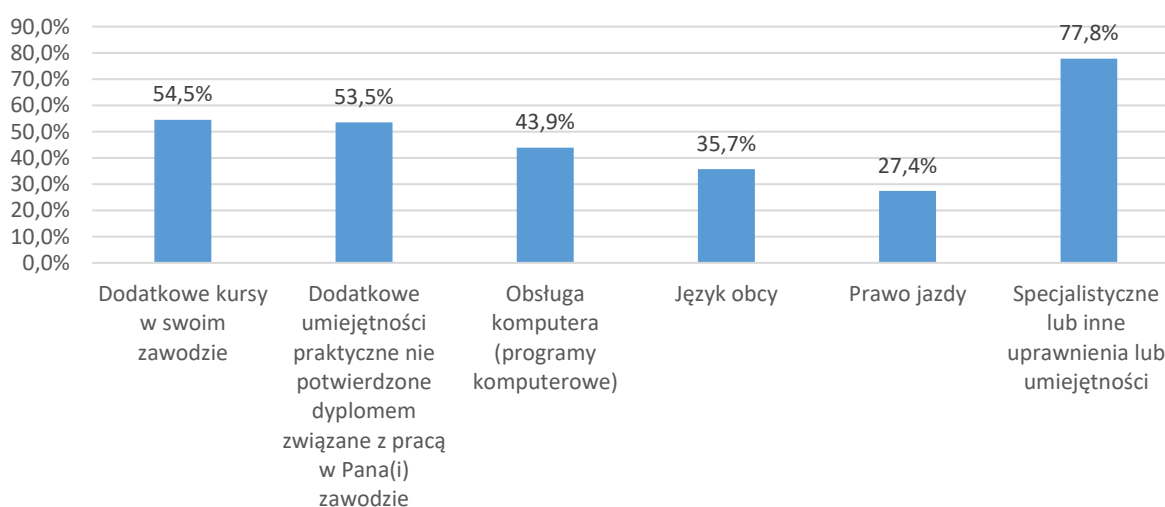
Co trzeci badany pozytywnie odpowiedział na pytanie o to, czy posiada dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie. Prawie dwie trzecie badanych było przeciwnego zdania (62,7 proc.).

Tabela 23 Dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie

Czy posiada Pani dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie?	Tak	Nie	Razem
N=	152	255	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 21 Typy dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Tabela 24 Typy dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie

Czy posiada Pan(i) dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz tych nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie? Jeśli tak, to jakie?	N=
Dodatkowe kursy w swoim zawodzie	67
Dodatkowe umiejętności praktyczne nie potwierdzone dyplomem związane z pracą w Pana(i) zawodzie	54
Obsługa komputera (programy komputerowe)	54
Język obcy	25
Prawo jazdy	31
Specjalistyczne lub inne uprawnienia lub umiejętności	14

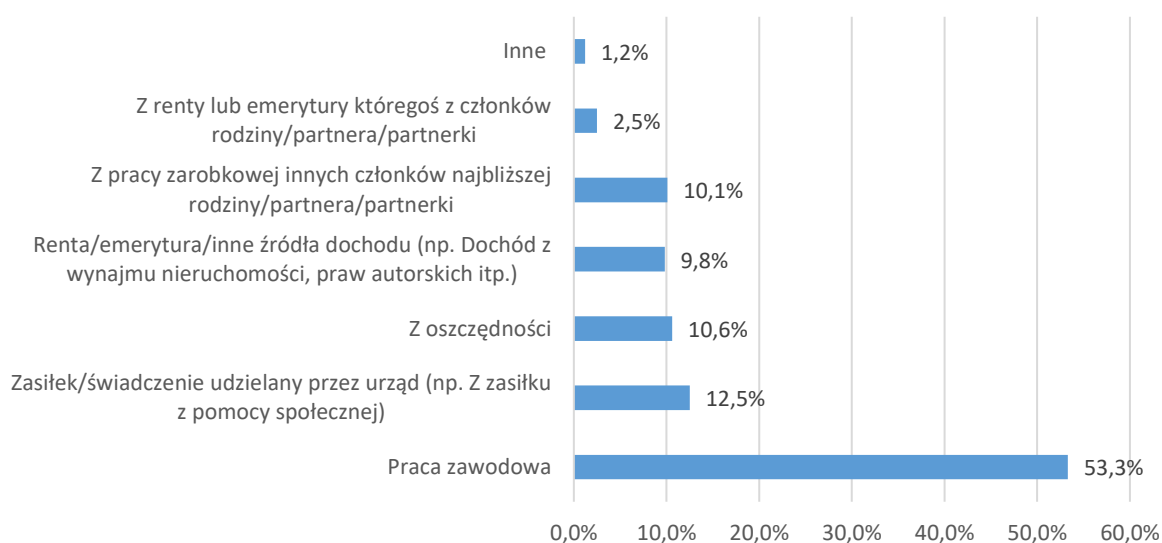
* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej wskazań dotyczących dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie dotyczyło: specjalistycznych lub innych uprawnień lub umiejętności (77,8 proc.), dodatkowych kursów w swoim zawodzie (54,5 proc.), dodatkowych umiejętności praktycznych nie potwierdzonych dyplomem związanych z pracą w zawodzie (53,5 proc.), obsługi komputera (programy komputerowe) (nieco rzadziej niż co drugi badany) oraz języka obcego (co trzeci badany). Nieco rzadziej respondenci deklarowali posiadanie prawa jazdy (27,4 proc.).

5.3 Źródła utrzymania w Ukrainie

Wykres 22 Co było Pana(i) podstawą utrzymania się na Ukrainie? Proszę wybrać jedną odpowiedź (najważniejsze źródło utrzymania)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Największy odsetek emigrantów na Węgry (53,3 proc.) jako podstawowe źródło utrzymania na Ukrainie deklarował własną pracę zawodową. Najmniej badanych utrzymywało się z renty lub emerytury któregoś z członków rodziny/partnera/partnerki (2,5 proc.) oraz z innych źródeł (1,2 proc.).

Tabela 25 Podstawowe źródło utrzymania respondenta na Ukrainie

Co było Pana(i) podstawą utrzymania się na Ukrainie? Proszę wybrać jedną odpowiedź (najważniejsze źródło utrzymania)	N=
Praca zawodowa	217
Zasiłek/świadczenie udzielany przez urząd (np. z zasiłku z pomocy społecznej)	51
Z oszczędności	43
Renta/emerytura/inne źródła dochodu (np. dochód z wynajmu nieruchomości, praw autorskich itp.)	40
Z pracy zarobkowej innych członków najbliższej rodziny/partnera/partnerki	41
Z renty lub emerytury któregoś z członków rodziny/partnera/partnerki	10
Inne	5

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

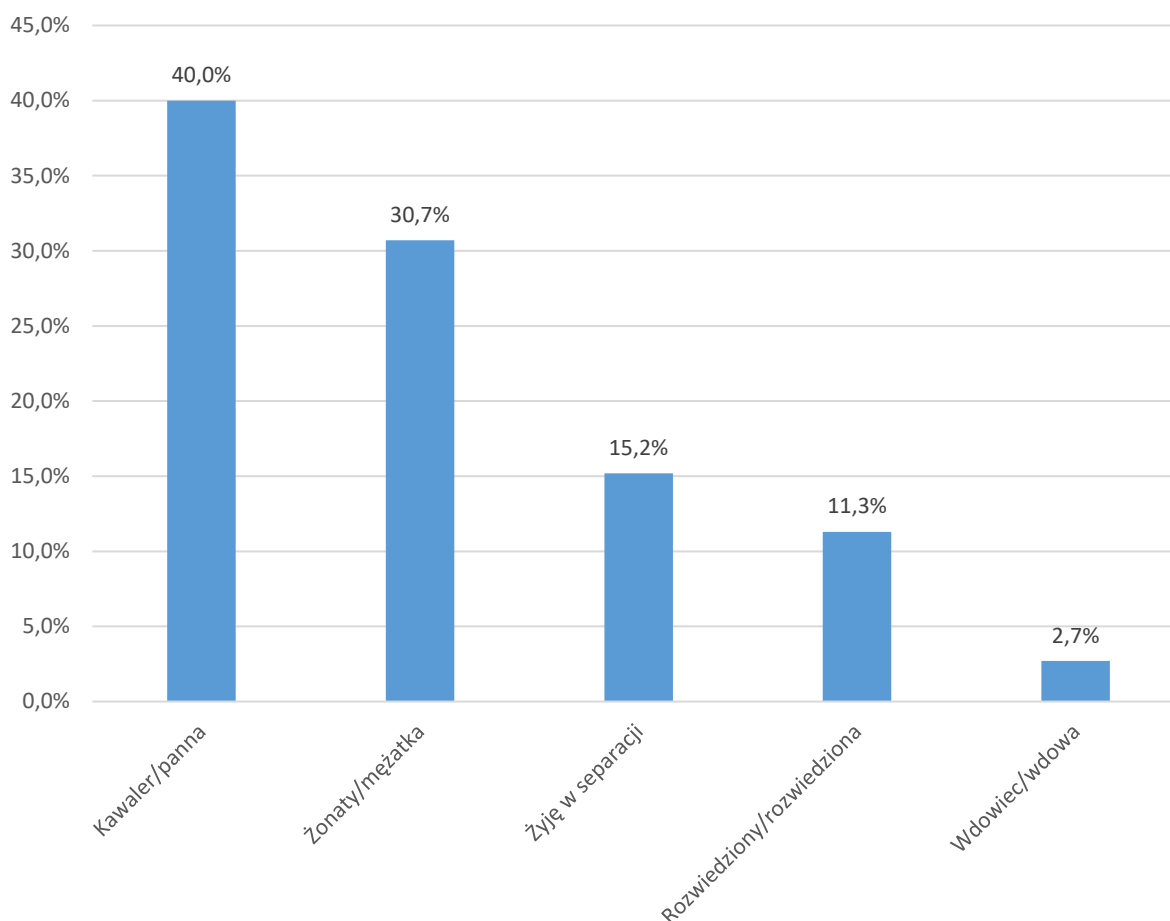
6. Grupa zmiennych: sytuacja rodzinna i zdrowotna

Aspekt odnoszący się do sytuacji rodzinnej i zdrowotnej badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- stan cywilny,
- stan rodziny (dzieci, wiek dzieci),
- niepełnosprawność,
- potrzeby w zakresie pomocy medycznej, fizjoterapeutycznej i psychologicznej,
- osoby przebywające obecnie pod opieką respondenta (zależne).

6.1 Stan cywilny

Wykres 23 Stan cywilny uchodźcy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wśród uchodźców dominowały osoby w stanie wolnym (40,0 proc.). W związkach małżeńskich pozostawała prawie jedna trzecia badanych (30,7 proc.). Udział osób rozwiedzionych (15,2 proc.) lub w separacji (11,3 proc.) kształtował się podobnie. Osoby w stanie wdowim stanowiły 2,7 proc. badanej próby.

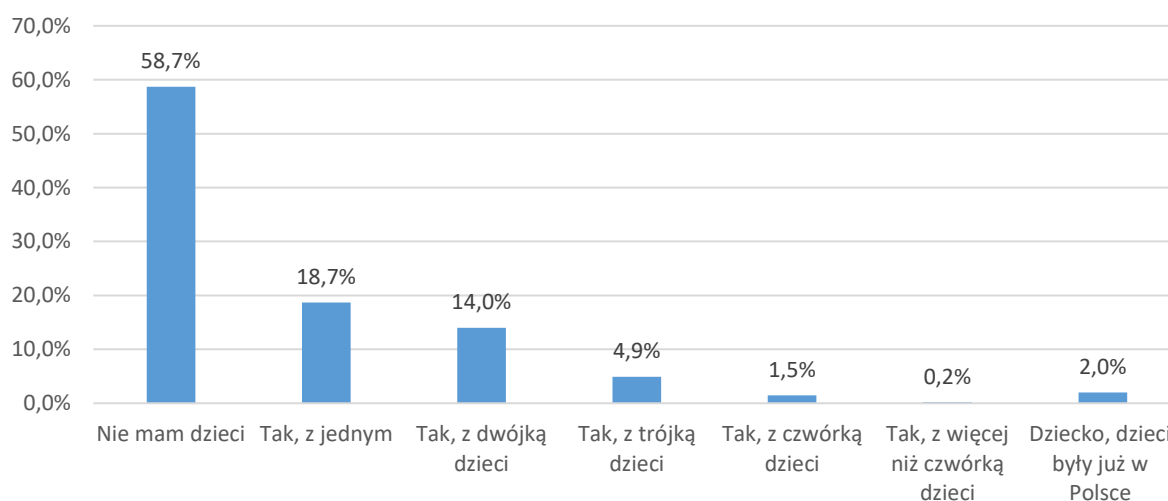
Tabela 26 Stan cywilny uchodźcy

Jaki jest Pana(i) stan cywilny?	N=
Kawaler/panna	163
Żonaty/mężatka	125
Żyję w separacji	62
Rozwiedziony/rozwiedziona	46
Wdowiec/wdowa	11

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

6.2 Stan rodziny (dzieci, wiek dzieci)

Wykres 24 Czy przyjechał(a) Pan/Pani do obecnego kraju pobytu z dziećmi?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani zostali również zapytani o to czy do kraju obecnego pobytu przybyli z dziećmi. Największy odsetek uchodźców na Węgry nie posiadał dzieci (58,7 proc.). Prawie co piąty badany posiadał jedno dziecko (18,7 proc.), a 14,0 procent uchodźców dwoje dzieci. Najmniejszy odsetek badanych deklarował przyjazd do obecnego kraju pobytu z więcej niż czwórką dzieci (0,2 proc.).

Tabela 27 Czy przyjechał(a) Pan/Pani do obecnego kraju pobytu z dziećmi?

	N=
Nie mam dzieci	239
Tak, z jednym	76
Tak, z dwójką dzieci	57
Tak, z trójką dzieci	20
Tak, z czwórką dzieci	6

	N=
Tak, z więcej niż czwórką dzieci	1
Dziecko, dzieci były już na Węgrzech	8

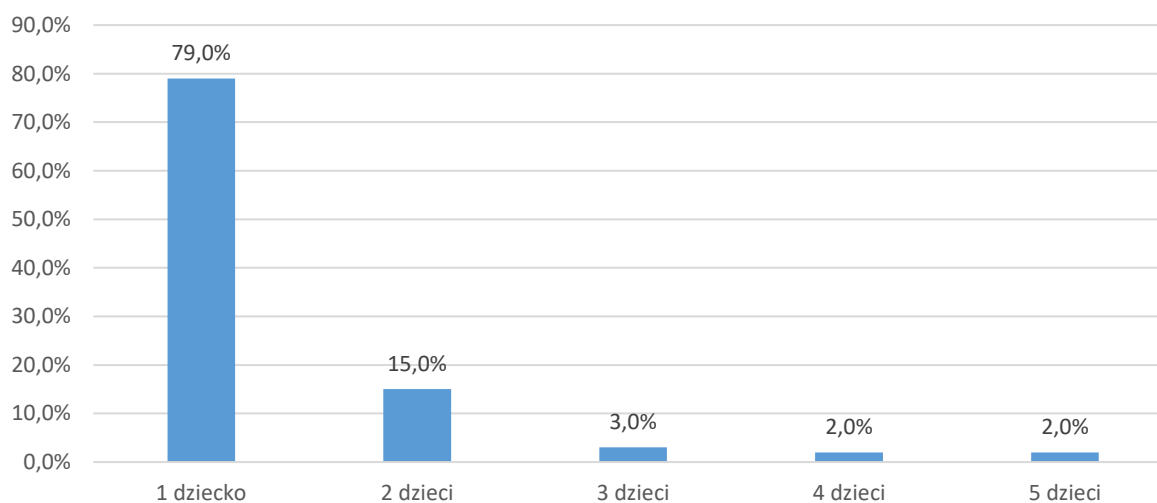
Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Tabela 28 Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych

	Dziecko	N=
do 6 lat	1	48
do 6 lat	2	9
do 6 lat	3	2
do 6 lat	4	1
do 6 lat	5	1
	Razem	61
6 - 18 lat	1	60
6 - 18 lat	2	20
6 - 18 lat	3	7
6 - 18 lat	4	1
6 - 18 lat	6	2
6 - 18 lat	9	0
	Razem	90
powyżej 18 lat	1	27
powyżej 18 lat	2	10
powyżej 18 lat	3	1
powyżej 18 lat	5	1
powyżej 18 lat	7	1
	Razem	40

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

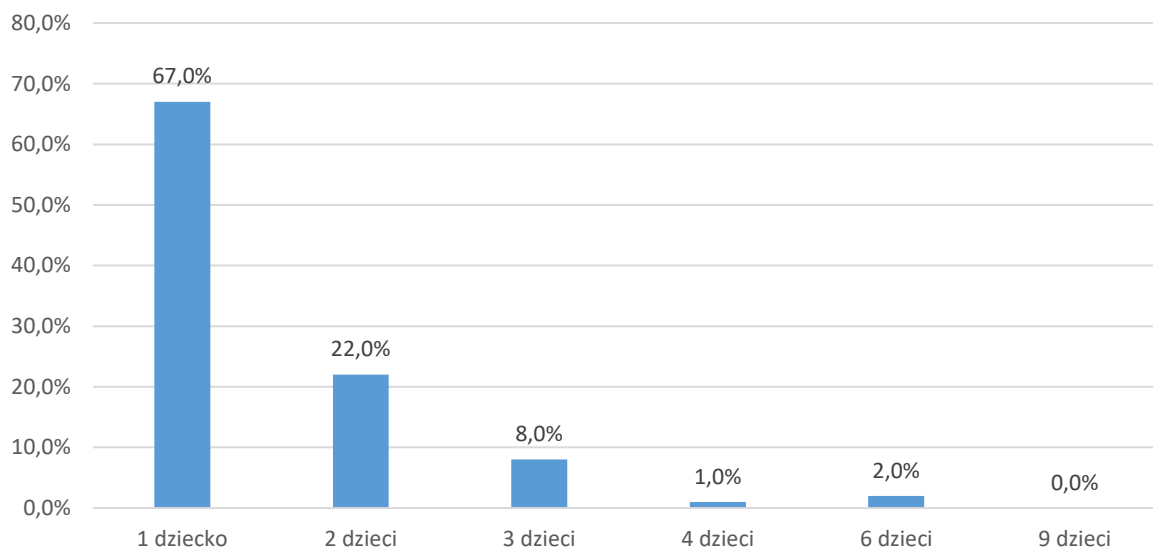
Wykres 25 Liczba dzieci na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (do 6 lat)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej uchodźców na Węgry (79,0 proc.) wskazywało, że mają jedno dziecko będące na utrzymaniu w wieku poniżej 6 lat. Nieco więcej niż jedna dziesiąta badanych (15,0 proc.) deklarowała posiadanie dwójki dzieci w wieku do 6 lat. Pozostali badani wskazywali na to, że posiadają trójkę (3,0 proc.), czwórkę (2,0 proc.) lub piątkę (2,0 proc.) dzieci w tym przedziale wiekowym.

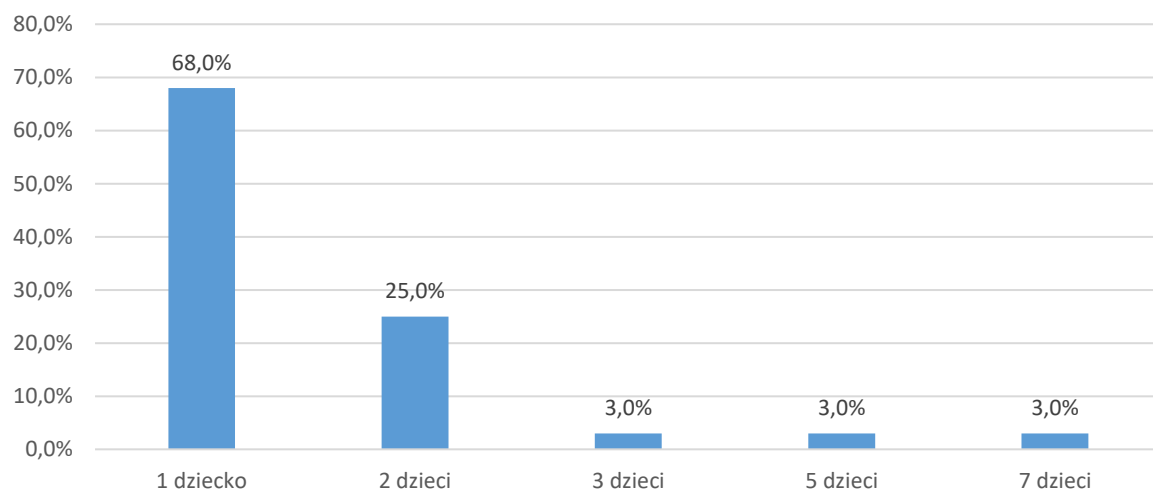
Wykres 26 Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (6 - 18 lat)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Największy odsetek badanych (67,0 proc.) wskazywał, że ma jedno dziecko będące na utrzymaniu w wieku 6-18 lat. Jedna piąta respondentów przekraczających granicę Węgier deklarowała posiadanie dwójki, a niespełna jedna dziesiąta (8,0 proc.) trójki dzieci w tej kategorii wiekowej. Pozostali respondenci deklarowali, że mają szóstkę (2,0 proc.) lub czwórkę (1,0 proc.) dzieci będących w tym wieku.

Wykres 27 Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (powyżej 18 lat)

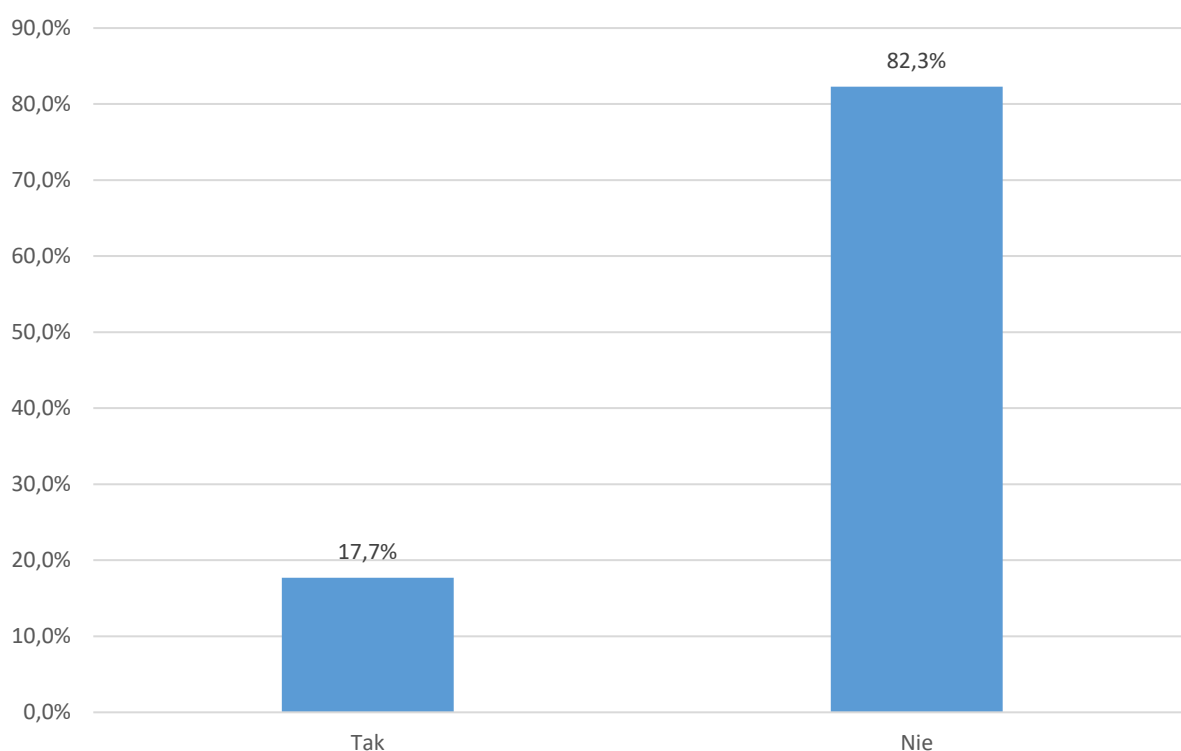

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej uchodźców na Węgry (68,0 proc.) wskazywało, że mają jedno dziecko powyżej 18 roku życia będące na utrzymaniu. Posiadanie dwójki dzieci w tej kategorii wiekowej deklarowała jedna czwarta badanych. Trójkę, piątkę oraz siódmkę dzieci w tym przedziale wiekowym posiadało po 3,0 proc. badanych.

6.3 Niepełnosprawność

Wykres 28 Czy jest Pan(i) osobą niepełnosprawną?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

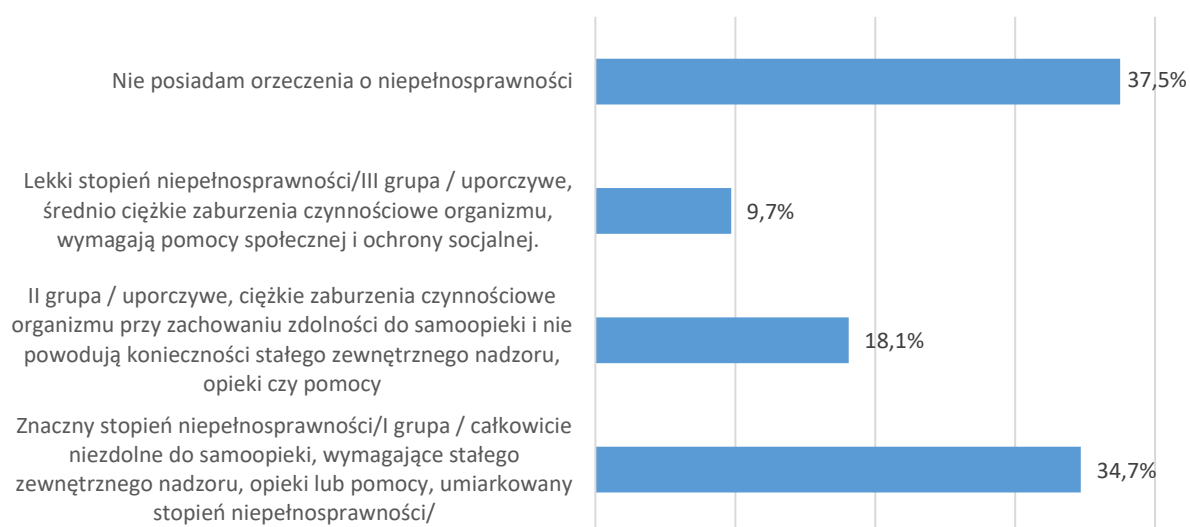
Kolejną badaną kwestią było zagadnienie niepełnosprawności wśród uchodźców. Blisko jedna piąta badanych zadeklarowała niepełnosprawność (17,7 proc.).

Tabela 29 Niepełnosprawność wśród uchodźców

	Tak	Nie	Razem
N=	72	335	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 29 Jeśli jest Pan(i) osobą niepełnosprawną, to posiada Pan(i):

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wśród osób deklarujących niepełnosprawność, najwięcej było osób, które deklarowały brak posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (37,5 proc.) oraz posiadanie I grupy (znaczny stopień niepełnosprawności, całkowicie niezdolne do samoopieki, wymagające stałego zewnętrznego nadzoru, opieki lub pomocy) (34,7 proc.). Najmniej liczna była grupa osób posiadających III grupę niepełnosprawności (lekki stopień niepełnosprawności, uporczywe, średnio ciężkie zaburzenia czynnościowe organizmu, wymagają pomocy społecznej i ochrony socjalnej) (9,7 proc.).

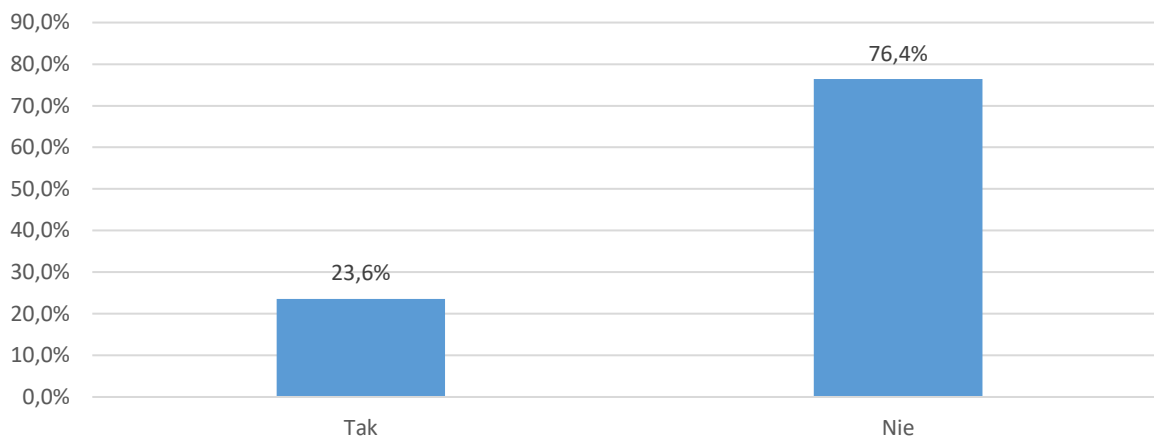
Tabela 30 Typy niepełnosprawności wśród uchodźców

	N=
Znaczny stopień niepełnosprawności/I grupa / całkowicie niezdolne do samoopieki, wymagające stałego zewnętrznego nadzoru, opieki lub pomocy	25
Umiarkowany stopień niepełnosprawności/II grupa / uporczywe, ciężkie zaburzenia czynnościowe organizmu przy zachowaniu zdolności do samoopieki i nie powodują konieczności stałego zewnętrznego nadzoru, opieki czy pomocy	13
Lekki stopień niepełnosprawności/III grupa / uporczywe, średnio ciężkie zaburzenia czynnościowe organizmu, wymagają pomocy społecznej i ochrony socjalnej.	7
Nie posiadam orzeczenia o niepełnosprawności	27

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

6.4 Potrzeby w zakresie pomocy medycznej, fizjoterapeutycznej i psychologicznej

Wykres 30 Czy Pan(i) wymaga stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

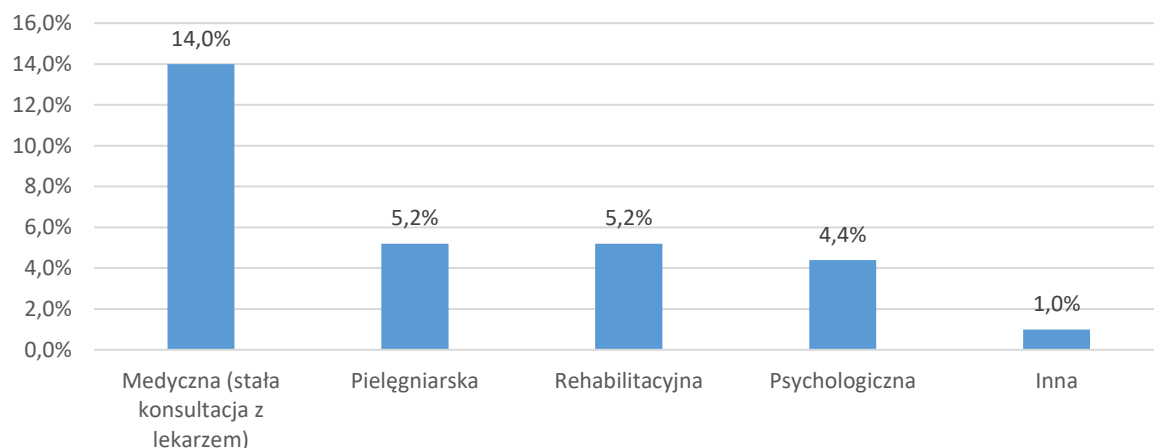
Badanych respondentów zapytano również o to, czy wymagają stałej pomocy, której mogłyby dostarczyć osoby bądź instytucje z zewnątrz (np. opieka lekarska, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog). Pozytywnej odpowiedzi udzielił nieco częściej niż co piąty respondent (23,6 proc.).

Tabela 31 Potrzeby uchodźców związane z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog, itp.)

	Tak	Nie	Razem
N=	96	311	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 31 Rodzaj potrzeb uchodźców związanych z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog, itp.)

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Kolejnym pytaniem zadanym respondentom było pytanie o rodzaj potrzeb. Badani mogli tu wskazać dowolną liczbę odpowiedzi. Najwięcej potrzeb, respondenci zgłaszali w zakresie pomocy medycznej (14,0 proc.). Podobne wskazania widoczne były przy wyborze odpowiedzi dotyczących pomocy rehabilitacyjnej (5,2 proc.), pielęgniarstwa (5,2 proc.) oraz psychologicznej (4,4 proc.).

Tabela 32 Rodzaj potrzeb uchodźców związanych z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)

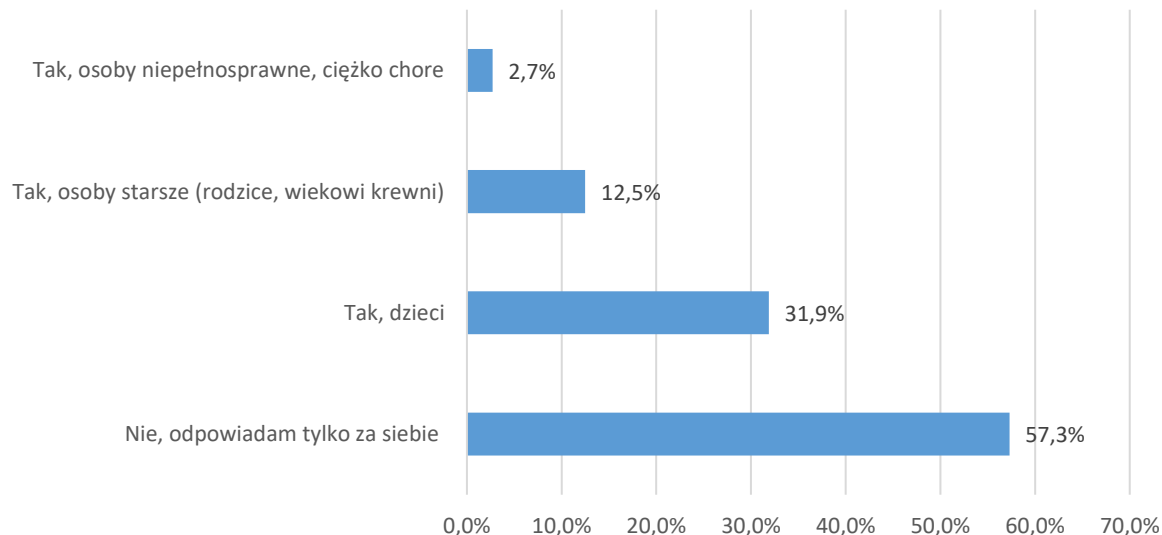
	N=
Medyczna (stała konsultacja z lekarzem)	57
Pielęgniarska	21
Rehabilitacyjna	21
Psychologiczna	18
Inna	4

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

6.5 Osoby przebywające obecnie pod opieką respondenta (zależne)

Wykres 32 Czy obecnie ma Pan(i) pod opieką osoby zależne?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Inną, ważną kwestią określającą sytuację uchodźców na Węgry była opieka nad osobami zależnymi. Zdecydowana większość spośród respondentów, którzy mają obecnie pod opieką osoby zależne opiekowała się dziećmi (31,9 proc.). O ponad połowę mniejszy odsetek respondentów opiekował się osobami starszymi (12,5 proc.). Najmniej osób deklarowało opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, ciężko chorymi (2,7 proc.). Ponad połowa badanych deklarowała bycie odpowiedzialnym wyłącznie za siebie.

Tabela 33 Osoby zależne od uchodźców

Czy obecnie ma Pan/i pod opieką osoby zależne?	N=
Nie, odpowiadam tylko za siebie	233
Tak, dzieci	130
Tak, osoby starsze (rodzice, wiekowi krewni)	51
Tak, osoby niepełnosprawne, ciężko chore	11

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

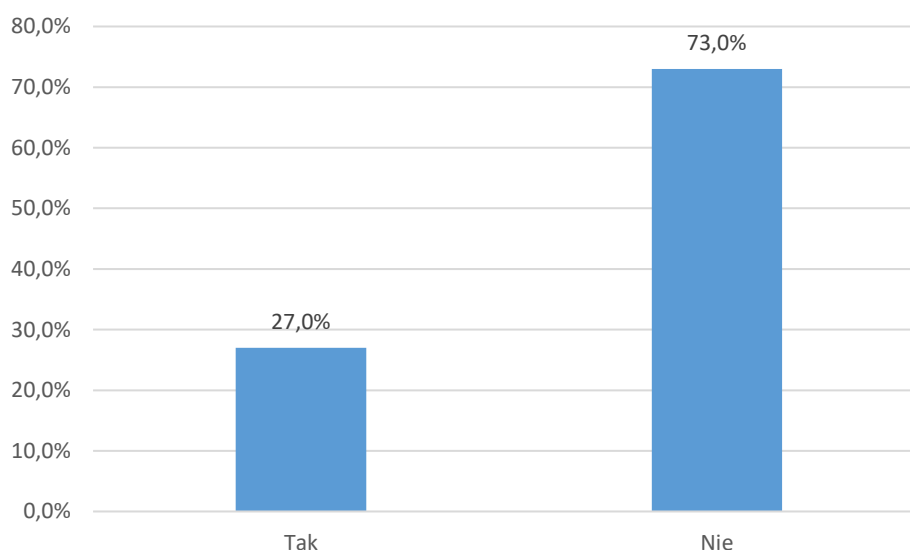
Tabela 34 Jeśli opiekuje się Pan(i) osobą (osobami) zależną(yami), to czy ta lub te osoby wymagają stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?

	Tak	Nie	Razem
N=	47	127	174

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

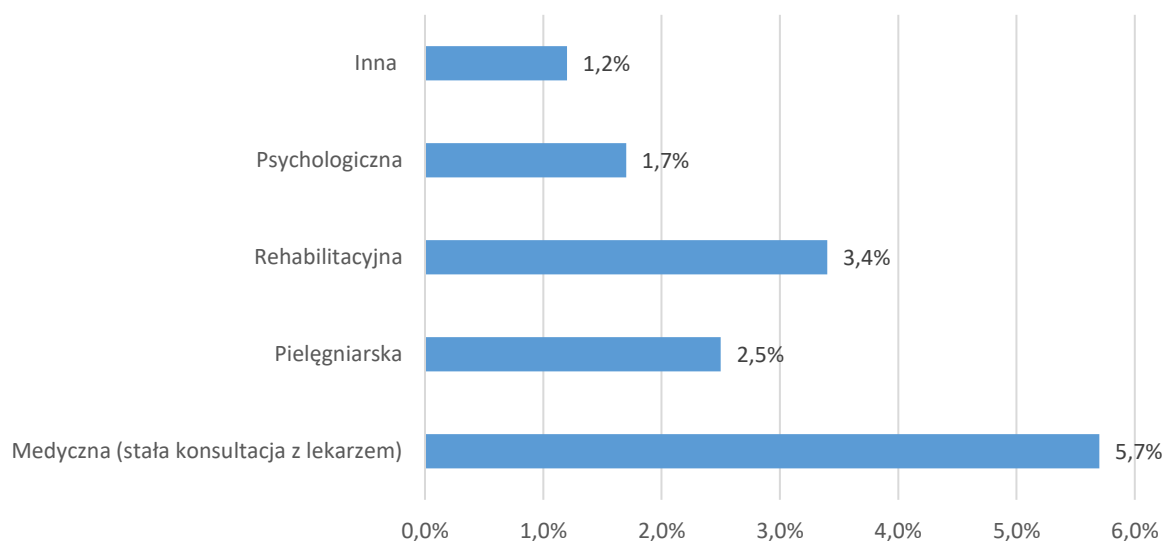
Prawie jedna trzecia (27,0 proc.) spośród osób zależnych potrzebowało pomocy, którą mogły dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.). Większość osób spośród deklarowanych jako zależne nie wymagały tego rodzaju stałej pomocy (73,0 proc.).

Wykres 33 Jeśli opiekuje się Pan(i) osobą (osobami) zależną(yami), to czy ta lub te osoby wymagają stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 34 Potrzeby osób zależnych od uchodźców

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najczęstszym wskazaniem w gronie tych osób była potrzeba pomocy medycznej (stała konsultacja z lekarzem), ponad połowę mniej wskazań otrzymała pomoc rehabilitacyjna.

Tabela 35 Rodzaj potrzeby dla osób zależnych od uchodźców

Jeśli opiekuje się Pan(i) osobą (osobami) zależną(y), to czy ta lub te osoby wymagają stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?	N=
Medyczna (stała konsultacja z lekarzem)	23
Rehabilitacyjna	10
Psychologiczna	14
Inna	7
Medyczna (stała konsultacja z lekarzem)	5

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

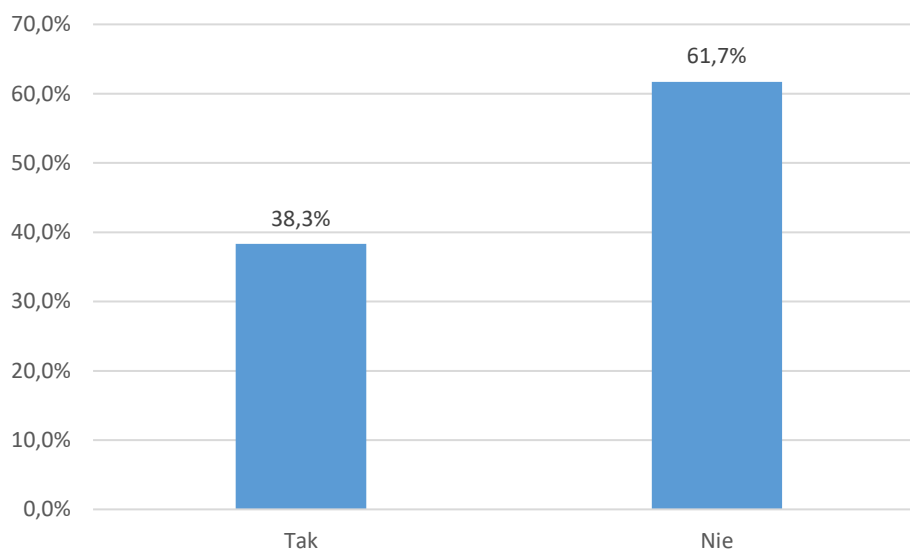
7. Grupa zmiennych: mobilność przestrzenna i zawodowa

Ruchliwość przestrzenną i zawodową badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- gotowość do podjęcia działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia (chęć uczestnictwa w kursach, szkoleniach),
- plany dotyczące pozostawania na Węgrzech lub dalszej migracji,
- zamierzenia na najbliższą przyszłość dotyczące pracy,
- miejsce poszukiwania pracy,
- gotowość do podjęcia pracy pomimo trudności i wyrzeczeń z nią związanych.

7.1 Gotowość do podjęcia działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia (chęć uczestnictwa w kursach, szkoleniach)

Wykres 35 Czy zamierza Pan(i) w najbliższej przyszłości podjąć edukację lub proces szkolenia?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

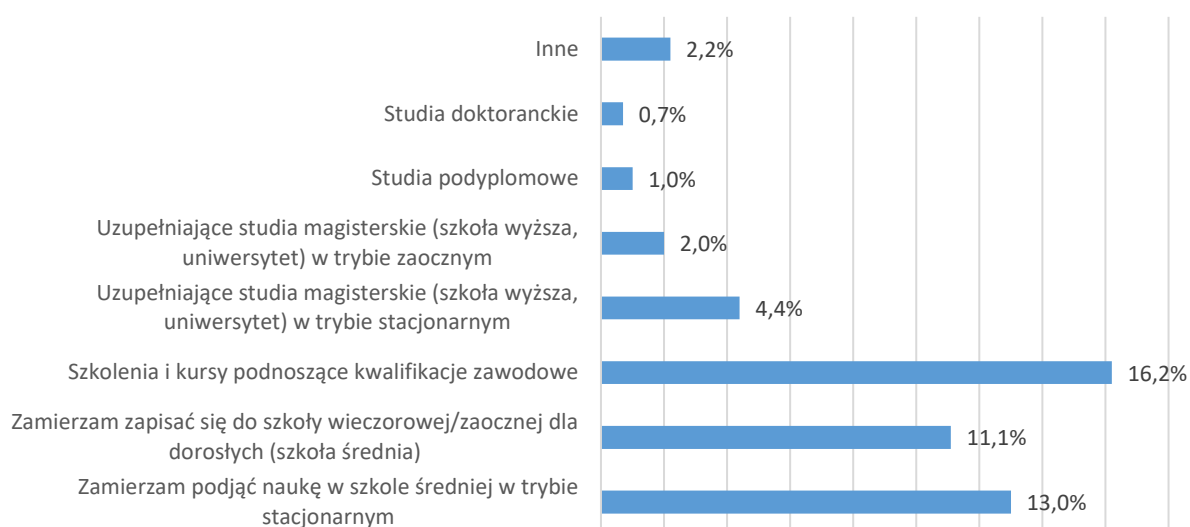
Z badań wynikało, że co trzeci respondent zamierzał w najbliższej przyszłości podjąć edukację lub proces szkolenia. Pozostali respondenci (tj. 61,7 proc.) nie mieli takiego zamiaru.

Tabela 36 Zamiar podjęcia edukacji lub procesu szkolenia

Czy zamierza Pan(i) w najbliższej przyszłości podjąć edukację lub proces szkolenia?	Tak	Nie	Razem
N=	156	251	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 36 Jeśli tak, to jakiego rodzaju aktywność (edukacyjną) zamierza Pan(i) podjąć?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Osoby, które deklarowały zamiar podjęcia edukacji, najczęściej wskazywały na szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe (16,2 proc.), naukę w szkole średniej w trybie stacjonarnym (13,0 proc.) oraz zapisanie się do szkoły wieczorowej/zaocznej dla dorosłych (szkoła średnia) (11,1 proc.). Najmniej badanych wyrażało chęć podjęcia studiów doktoranckich (0,7 proc.) oraz podyplomowych (1,0 proc.).

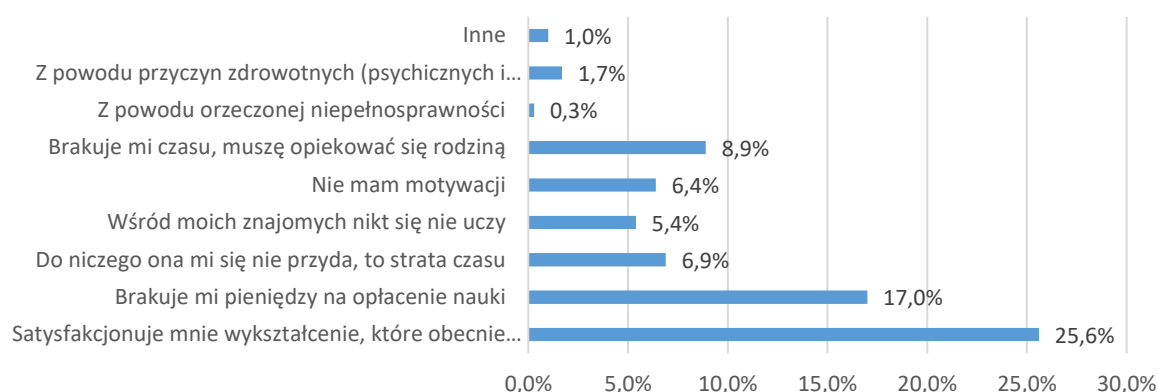
Tabela 37 Rodzaj aktywności edukacyjnej

Jeśli tak, to jakiego rodzaju działalność zamierzasz podjąć?	N=
Zamierzam podjąć naukę w szkole średniej w trybie stacjonarnym	53
Zamierzam zapisać się do szkoły wieczorowej/zaocznej dla dorosłych (szkoła średnia)	45
Szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe	66
Uzupełniające studia magisterskie (szkoła wyższa, uniwersytet) w trybie stacjonarnym	18
Uzupełniające studia magisterskie (szkoła wyższa, uniwersytet) w trybie zaocznym	8
Studia podyplomowe	4
Studia doktoranckie	3
Inne	9

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 37 Z jakich przyczyn nie zamierza Pan(i) podejmować aktywności edukacyjnej?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Z racji tego, że blisko dwie trzecie badanych osób nie było zainteresowane podjęciem edukacji lub procesem szkolenia, interesującym było zapytać je, co było powodem braku tego zainteresowania. Większość odpowiedzi dotycząca pytania o przyczyny niepodjęcia aktywności edukacyjnej była związana z satysfakcją z wykształcenia, które obecnie posiadał respondent (25,6 proc.). Blisko co piąty respondent nie był w stanie podjąć aktywności edukacyjnej z powodu braku pieniędzy na opłacenie nauki (17,0 proc.). Inne częstsze wypowiedzi dotyczyły braku czasu spowodowany koniecznością opieki nad rodziną (8,9 proc.), wskazywania na to, że wykształcenie do niczego się nie przyda i jest to strata czasu (6,9 proc.), braku motywacji (6,4 proc.), czy też tego, że nikt wśród grona znajomych respondentów się nie uczy (5,4 proc.). Najbardziej jako powód wskazywane było orzeczenie o niepełnosprawności (0,3 proc.).

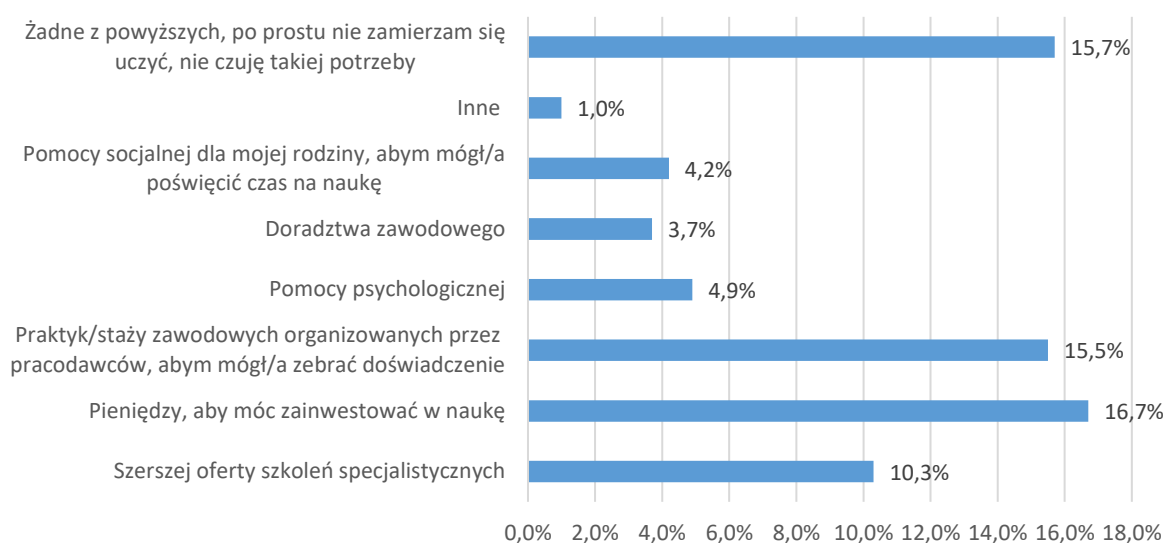
Tabela 38 Przyczyny niepodjęcia aktywności edukacyjnej

Z jakich przyczyn nie zamierza Pan(i) podejmować aktywności edukacyjnej?	N=
Satysfakcjonuje mnie wykształcenie, które obecnie posiadam	104
Brakuje mi pieniędzy na opłacenie nauki	69
Do niczego ona mi się nie przyda, to strata czasu	28
Wśród moich znajomych nikt się nie uczy	22
Nie mam motywacji	26
Brakuje mi czasu, muszę opiekować się rodziną	36
Z powodu orzeczonej niepełnosprawności	1
Z powodu przyczyn zdrowotnych (psychicznych i fizycznych) bez orzeczonej niepełnosprawności	7
Inne	4

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 38 Czego Pan(i) potrzebuje, aby uzupełnić edukację lub/i rozwinąć kompetencje?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani wskazali potrzeby, których realizacja pomogłaby uzupełnić edukację lub/i rozwinąć kompetencje. Mogąc udzielić kilku odpowiedzi, respondenci najczęściej wskazywali na aspekt finansowy (pieniądze, które mogliby zainwestować w naukę) (16,7 proc.) oraz potrzebę praktyk/staży zawodowych organizowanych przez pracodawców, aby móc zebrać doświadczenie (15,5 proc.). Ponadto podobnie często wskazywana była także odpowiedź dotycząca braku potrzeby i zamiarów podejmowania nauki (15,7 proc.). Najrzadziej wskazywana była potrzeba doradztwa zawodowego (3,7 proc.) oraz inne potrzeby (1,0 proc.).

Tabela 39 Potrzeby respondenta związane z uzupełnieniem edukacji lub/i rozwinięciem kompetencji

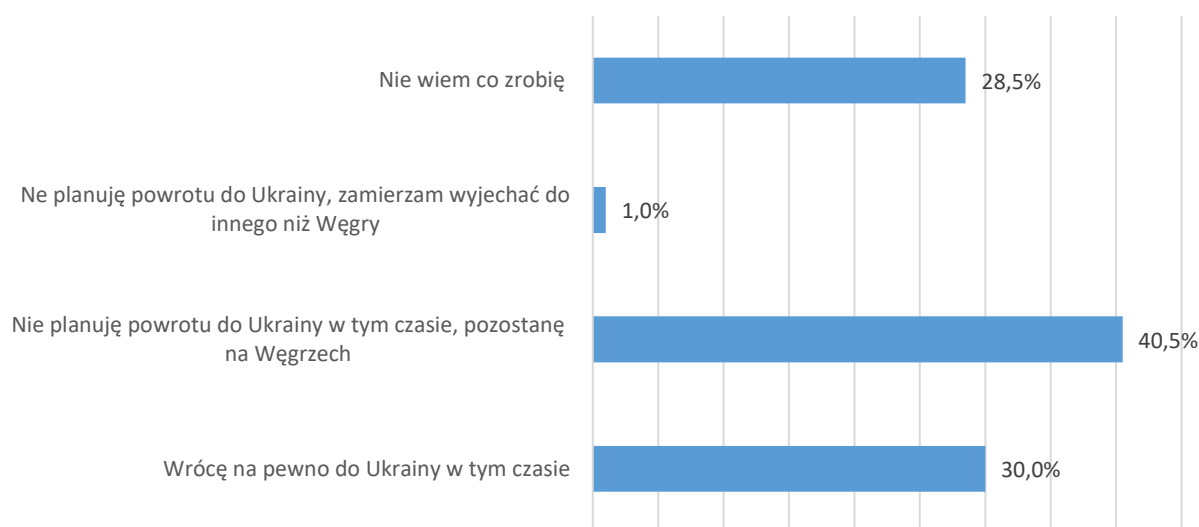
Czego Pan(i) potrzebuje, aby uzupełnić edukację lub/i rozwinąć kompetencje?	N=
Szerszej oferty szkoleń specjalistycznych	42
Pieniądzy, aby móc zainwestować w naukę	68
Praktyk/staży zawodowych organizowanych przez pracodawców, abym mógł/a zebrać doświadczenie	63
Pomocy psychologicznej	20
Doradztwa zawodowego	15
Pomocy socjalnej dla mojej rodziny, abym mógł/a poświęcić czas na naukę	17
Inne	4
Żadne z powyższych, po prostu nie zamierzam się uczyć, nie czuję takiej potrzeby	64

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

7.2 Plany dotyczące pozostawania na Węgrzech lub dalszej migracji

Wykres 39 Biorąc pod uwagę najbliższe 12 miesięcy, jakie są Pana(i) plany odnośnie do powrotu do kraju?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Biorąc pod uwagę najbliższe 12 miesięcy, badani zostali zapytani o plany odnośnie do powrotu do kraju. Prawie połowa badanych deklarowała brak planów powrotu do Ukrainy i pozostanie w tym czasie na Węgrzech (40,5 proc.). Blisko po jedna trzecia badanych deklarowała zarówno definitywny powrót do Ukrainy w tym czasie (30,0 proc.), jak i brak pewności co do dalszych kroków (28,5 proc.).

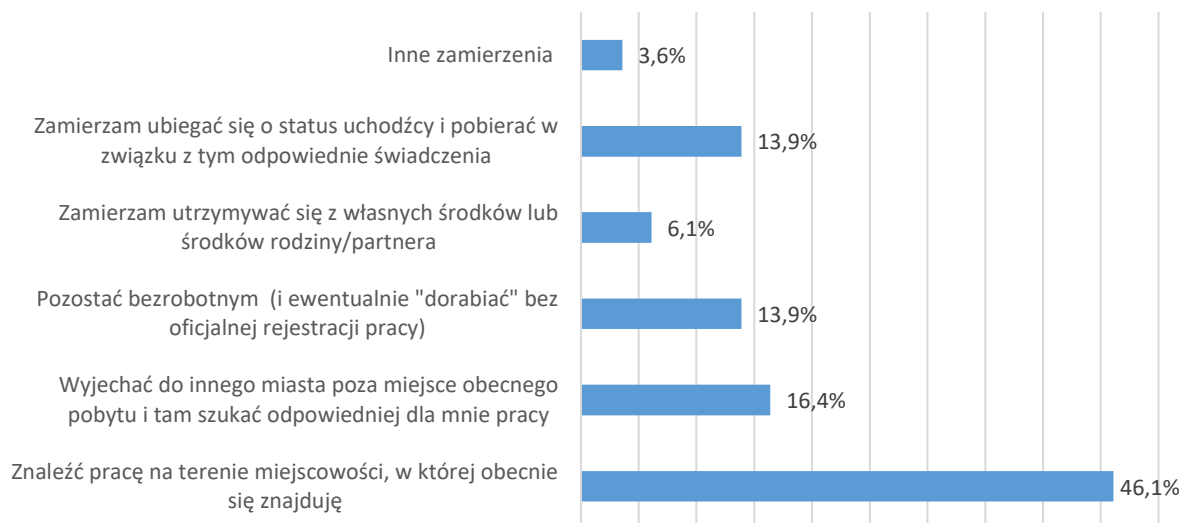
Tabela 40 Plany dotyczące pozostawania na Węgrzech lub dalszej migracji

Biorąc pod uwagę najbliższe 12 miesięcy, jakie są Pana(i) plany odnośnie do powrotu do kraju?	N=
Wrócę na pewno do Ukrainy w tym czasie	122
Nie planuję powrotu do Ukrainy w tym czasie, pozostanę na Węgrzech	165
Nie planuję powrotu do Ukrainy, zamierzam wyjechać do innego niż Węgry	4
Nie wiem co zrobię	116

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

7.3 Zamierzenia na najbliższą przyszłość dotyczące pracy

Wykres 40 Plany na najbliższy rok na Węgrzech wśród osób, które zadeklarowały pozostanie na Węgrzech (N=165)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Rozpatrując zbiorowość uchodźców, którzy rozważają pozostanie na Węgrzech (N=165), prawie połowa badanych chciałaby znaleźć pracę na terenie miejscowości, w której obecnie się znajduje (46,1 proc.). Nieco rzadziej niż co piąty (16,4 proc.) tej zbiorowości chce wyjechać do innego miasta - poza miejsce obecnego pobytu i tam szukać odpowiedniej pracy, natomiast 6,1 procent badanych zamierzało utrzymywać się z własnych środków lub środków rodziny/partnera. Najmniejszy odsetek badanych deklarował inne zamierzenia (3,6 proc.).

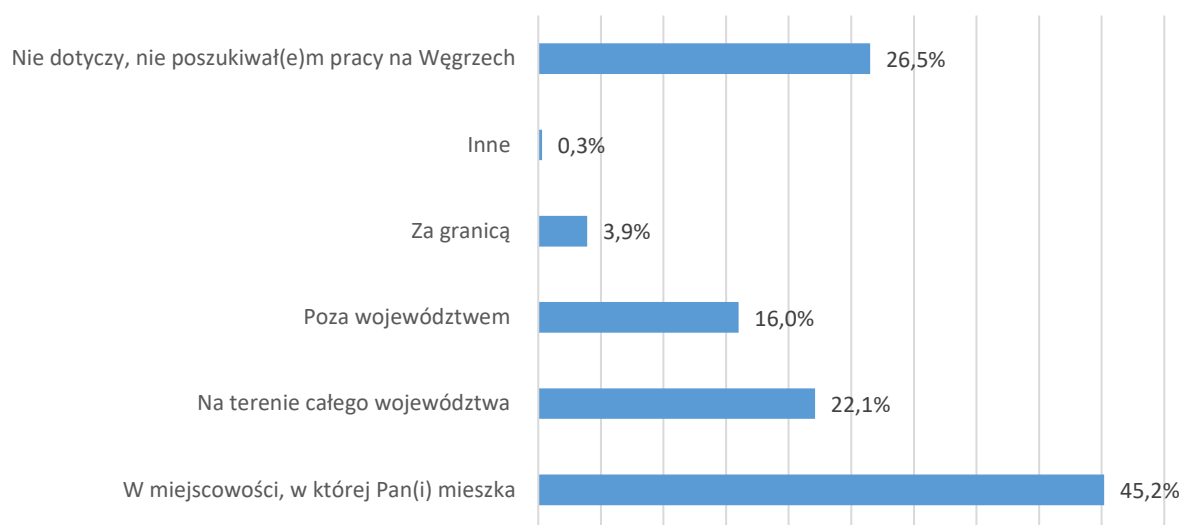
Tabela 41 Plany na najbliższy rok wśród osób, które zadeklarowały pozostanie na Węgrzech

Jeśli zamierza Pan(i) pozostać w najbliższym roku na Węgrzech, to co zamierza Pani robić w związku ze swoją obecną sytuacją?	N=
Znaleźć pracę na terenie miejscowości, w której obecnie się znajduję	76
Wyjechać do innego miasta poza miejsce obecnego pobytu i tam szukać odpowiedniej dla mnie pracy	27
Pozostać bezrobotnym (i ewentualnie „dorabiać” bez oficjalnej rejestracji pracy)	23
Zamierzam utrzymywać się z własnych środków lub środków rodziny/partnera	10
Zamierzam ubiegać się o status uchodźcy i pobierać w związku z tym odpowiednie świadczenia	23
Inne zamierzenia	6

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

7.4 Miejsce poszukiwania pracy

Wykres 41 Gdzie dotychczas poszukiwała Pan(i) pracy na Węgrzech?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Respondenci poszukiwali pracy przede wszystkim w miejscowości, w której mieszkali (45,2 proc.). Połowa mniej respondentów deklarowała szukanie pracy na terenie całego województwa (*komitat*) (22,1 proc.). Podobny odsetek wybrał odpowiedź „nie dotyczy”, deklarując brak podejmowania prób znalezienia zatrudnienia na Węgrzech (26,5 proc.). Nieliczni poszukiwali pracy za granicą (3,9 proc.) oraz w innych miejscach (0,3 proc.).

Tabela 42 Miejsce poszukiwania pracy

Gdzie dotychczas poszukiwał(a) Pan(i) pracy na Węgrzech?	N=
W miejscowości, w której Pan(i) mieszka	184
Na terenie całego województwa	90
Poza województwem	65
Za granicą	16
Inne	1
Nie dotyczy, nie poszukiwał(e)m pracy na Węgrzech	108

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

7.5 Gotowość do podjęcia pracy pomimo trudności i wyrzeczeń z nią związanych

Tabela 43 Na co by się Pan(i) zgodził, aby otrzymać satysfakcjonującą Pana(i) pracę? (skala: 1 - zupełnie się nie zgadzam, 2 - raczej się nie zgadzam, 3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam, 4 - raczej się zgadzam, 5 - całkowicie się zgadzam)

	Średnia ocen
Pracować w bardzo niedogodnym czasie	2,46
Przeprowadzić się do innego miasta	2,69
Przeprowadzić się za granicę	2,66
Pracować w sobotę i niedzielę	2,72
Służbowe wyjazdy co najmniej raz w tygodniu	2,54
Dyspozycyjność 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu	2,46
Dodatkowe szkolenia na własny koszt	2,45
Codziennie, ponad godzinę dojeżdżać do pracy	2,59

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Na pytanie o to, na co zgodziłby się badany, aby otrzymać satysfakcjonującą pracę, najwięcej respondentów przekraczających granicę Węgier wskazało pracę w sobotę i niedzielę (2,72) oraz przeprowadzenie się do innego miasta (2,69). Najrzadziej wskazywana była odpowiedź dotycząca podjęcia dodatkowych szkoleń na własny koszt (2,45).

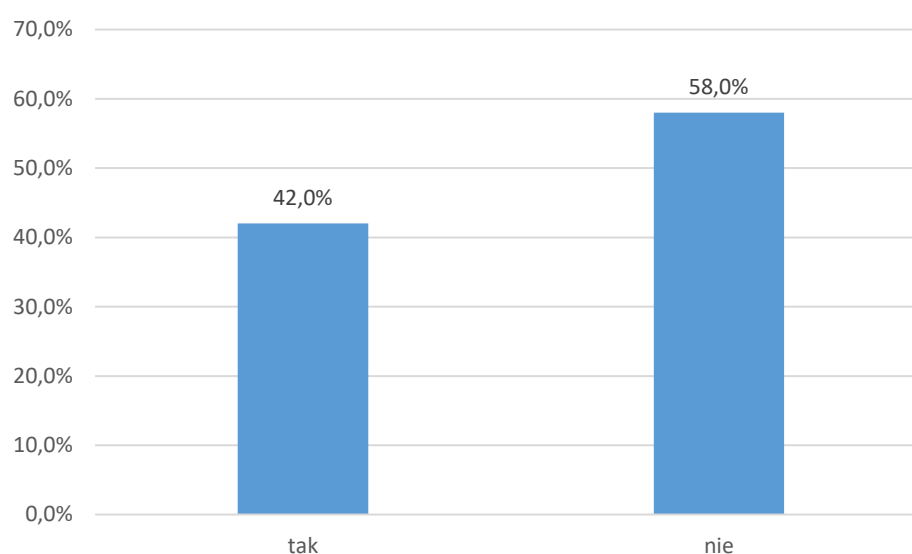
8. Grupa zmiennych: zachowanie na rynku pracy

Zachowania na rynku pracy badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- praca respondentów od momentu przekroczenia granicy w 2022 r.,
- praca i zamiary osób w zakresie poszukiwania pracy wśród osób niepracujących w chwili badania.

8.1 Praca respondentów od momentu przekroczenia granicy w 2022 r.

Wykres 42 Czy od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracował(a) Pan(i)?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

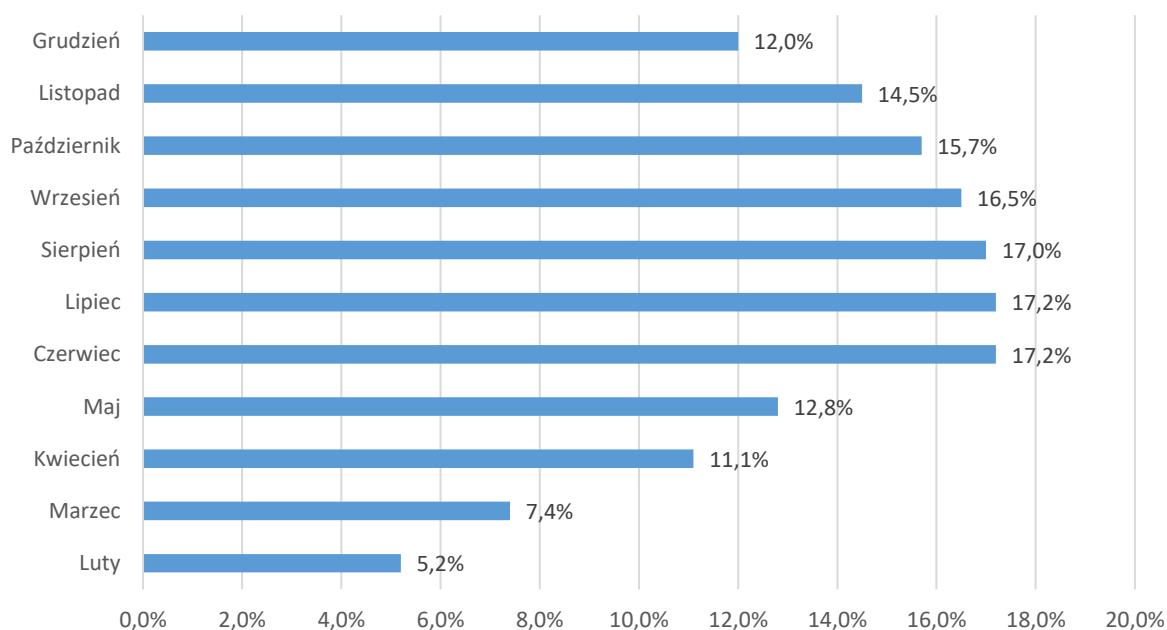
Wyniki z badań ankietowych wskazują, że uchodźcy licząc od daty przybycia na Węgry wykazywali aktywność na rynku pracy. Nieco mniej niż połowa badanej zbiorowości (42,0 proc.), licząc od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracowała. Nie pracowało we wspomnianym czasie 58,0 proc. badanych.

Tabela 44 Czy od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracował(a) Pan(i)?

	Tak	Nie	Razem
N=	171	236	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 43 Jeśli pracował Pan(i) (niezależnie od formy i rodzaju pracy), to proszę zaznaczyć miesiące, w których Pan(i) praca miała miejsce w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

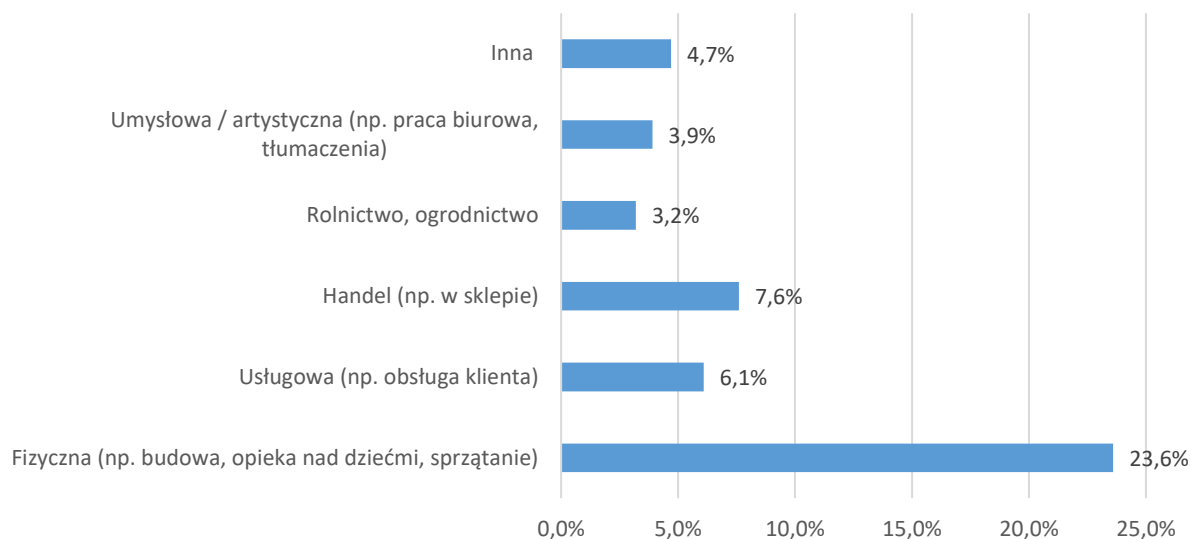
Najmniej podjęć pracy odnotowano w lutym (5,2 proc.) i marcu (7,4 proc.) 2022 roku, przy czym każdy kolejny miesiąc przynosił wzrost zatrudnienia wśród uchodźców z Ukrainy. Miesiące, w których pracowało najwięcej badanych to miesiące: czerwiec (17,2 proc.) – październik (15,7 proc.).

Tabela 45 Jeśli pracował Pan(i) (niezależnie od formy i rodzaju pracy), to proszę zaznaczyć miesiące, w których Pan(i) praca miała miejsce w 2022 r.

Jeśli pracował Pan(i) (niezależnie od formy i rodzaju pracy), to proszę zaznaczyć miesiące, w których Pan(i) praca miała miejsce w 2022 r.	N=
Luty	21
Marzec	30
Kwiecień	45
Maj	52
Czerwiec	70
Lipiec	70
Sierpień	69
Wrzesień	67
Październik	64
Listopad	59
Grudzień	49

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 44 Klasyfikacja kategorii wykonywanych prac przez uchodźców po przekroczeniu granicy (% w stosunku do ogółu)

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną kategorię pracy.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani wskazywali każdy rodzaj wykonywanych prac w okresie od przyjazdu na Węgry. Mogli więc wykonywać kilka rodzajów prac, w związku z czym procenty nie będą się tu sumować do 100. Badania wykazały, że osoby pracujący od chwili przyjazdu, najczęściej wykonywali pracę określaną jako fizyczną (23,6 proc.), w handlu (7,6 proc.) oraz usługową (6,1 proc.).

Tabela 46 Klasyfikacja kategorii wykonywanych prac przez uchodźców po przekroczeniu granicy węgierskiej

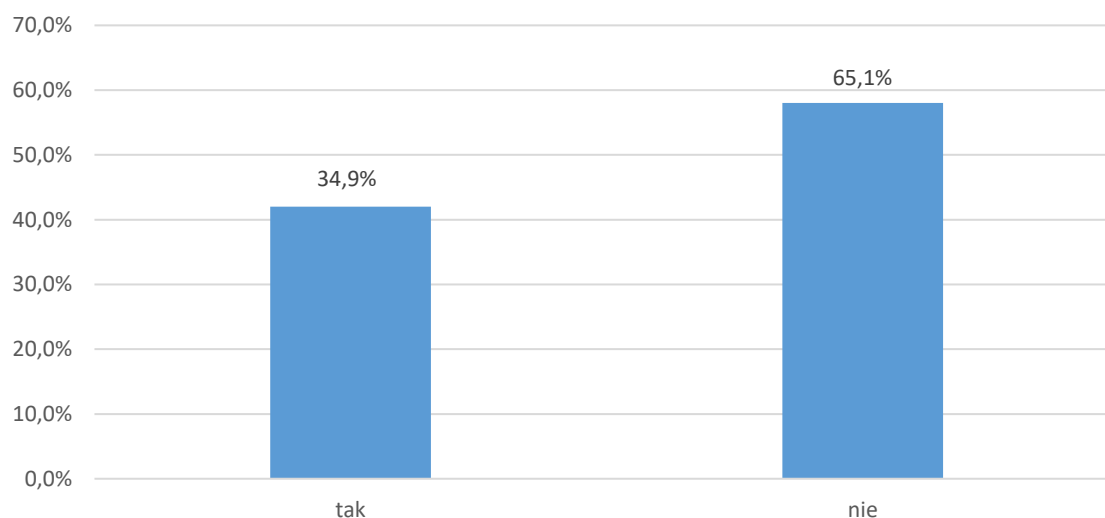
	N=
Fizyczna (np. budowa, opieka nad dziećmi, sprzątanie)	96
Usługowa (np. obsługa klienta)	25
Handel (np. w sklepie)	31
Rolnictwo, ogrodnictwo	13
Umysłowa / artystyczna (np. praca biurowa, tłumaczenia)	16
Inna	19

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

8.2 Praca i zamiary osób w zakresie poszukiwania pracy wśród osób niepracujących w chwili badania

Wykres 45 Czy obecnie (tj. w chwili badania) Pan(i) pracuje zawodowo?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

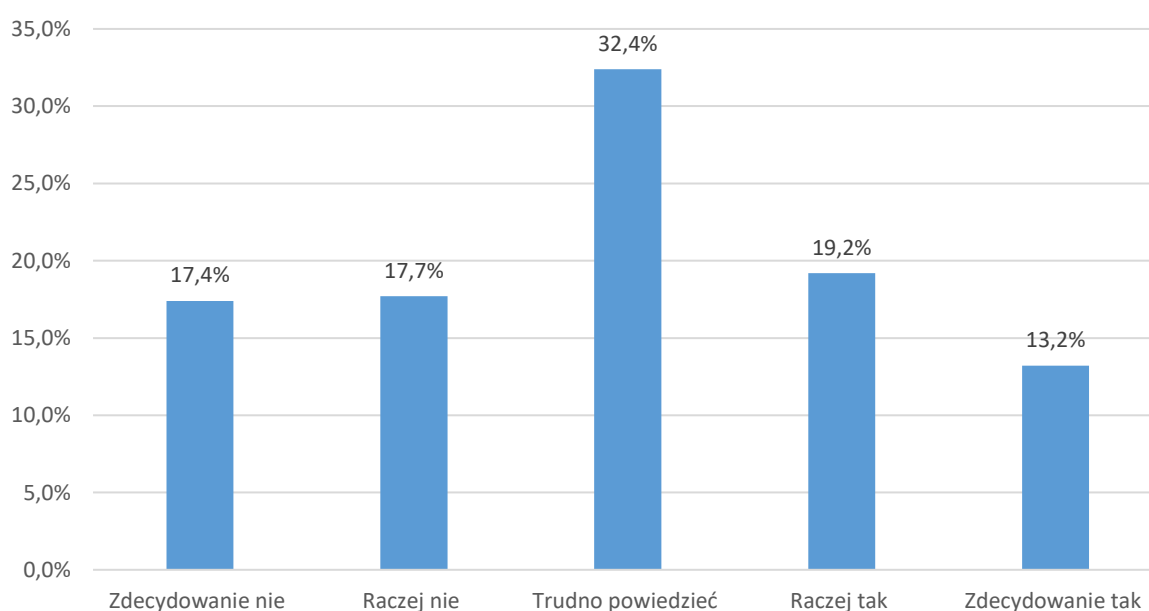
W trakcie realizacji badania (listopad-grudzień) pracowało 34,9 proc. respondentów.

Tabela 47 Czy obecnie (tj. w chwili badania) Pan(i) pracuje zawodowo?

	Tak	Nie	Razem
N=	142	265	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 46 Jeśli Pan(i) nie pracuje to czy zamierza Pan(i) poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

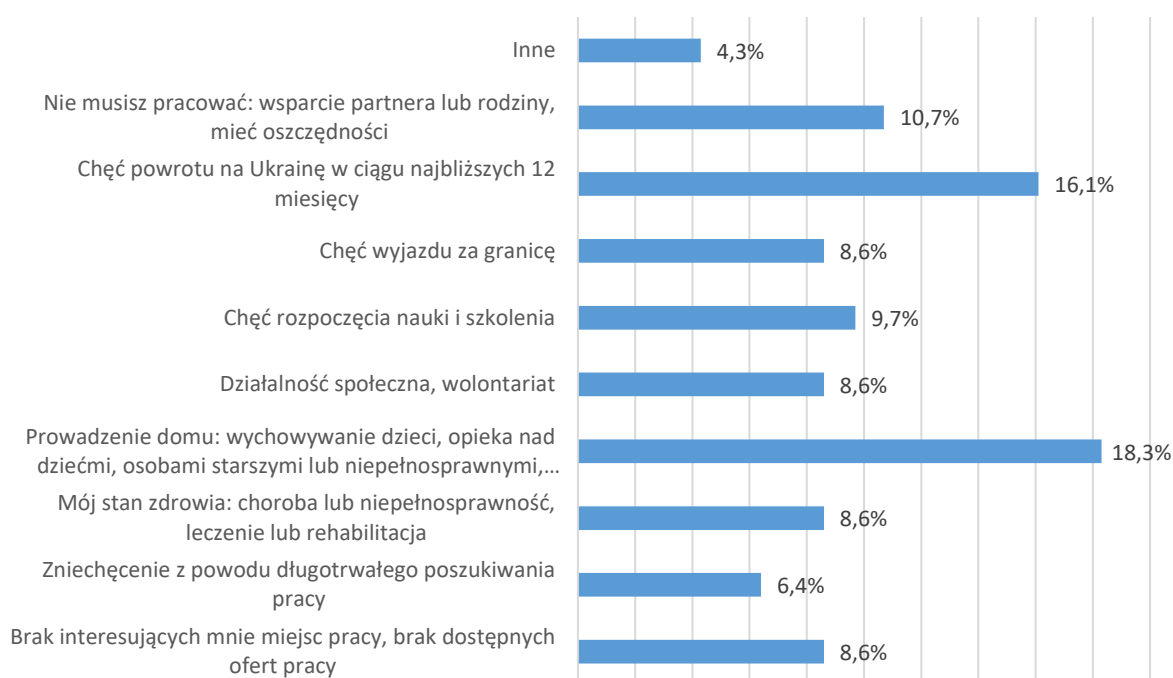
Wśród osób, które nie pracowały w chwili badania 35,1 proc. zdecydowanie nie lub nie zamierzało poszukiwać pracy w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Blisko jedna trzecia nie miała zdania (32,4 proc.). Podobny odsetek (32,4 proc.) był zdania, że będzie poszukiwać pracy (odpowiedzi: raczej tak i zdecydowanie tak).

Tabela 48 *Zamiar poszukiwania pracy wśród osób niepracujących w chwili badania w najbliższych 12 miesiącach*

Jeśli Pan(i) nie pracuje to czy zamierza Pan(i) poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?	N=
Zdecydowanie nie	46
Raczej nie	47
Trudno powiedzieć	86
Raczej tak	51
Zdecydowanie tak	35

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 47 *Co jest przyczyną tego, że Pan(i) nie zamierza poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?*

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Do najczęściej wymienianych przyczyn nieposzukiwania pracy w najbliższych 12 miesiącach należało: prowadzenie domu (wychowywanie dzieci, opieka nad dziećmi lub osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, inne przyczyny rodzinne) (18,3 proc.), chęć powrotu na Ukrainę (16,1 proc.) oraz brak konieczności pracy: wsparcie partnera lub rodziny, posiadanie oszczędności (10,7 proc.). Najmniejszą liczbę wskazań otrzymała

odpowieź dotycząca innych przyczyn (4,3 proc.) oraz zniechęcenie z powodu długotrwałego poszukiwania pracy (6,4 proc.).

Tabela 49 Przyczyna nieposzukiwania pracy w najbliższych 12 miesiącach

Co jest przyczyną tego, że Pan(i) nie zamierza poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?	N=
Brak interesujących mnie miejsc pracy, brak dostępnych ofert pracy	8
Zniechęcenie z powodu długotrwałego poszukiwania pracy	6
Mój stan zdrowia: choroba lub niepełnosprawność, leczenie lub rehabilitacja	8
Prowadzenie domu: wychowywanie dzieci, opieka nad dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, inne powody rodzinne	17
Działalność społeczna, wolontariat	8
Chęć rozpoczęcia nauki i szkolenia	9
Chęć wyjazdu za granicę	8
Chęć powrotu na Ukrainę w ciągu najbliższych 12 miesięcy	15
Nie musisz pracować: wsparcie partnera lub rodziny, mieć oszczędności	10
Inne	4

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

8.3 Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy

Wykres 48 Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Za największe utrudnienie lub przeszkodę w znalezieniu satysfakcjonującej pracy, respondenci uznali w kolejności: sytuację rodzinną związaną z wychowywaniem dzieci, prowadzeniem domu, opieką nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi (16,5 proc.), słabą znajomość języka (13,8 proc.), oferty pracy nieatrakcyjne finansowo (bardzo niskie zarobki) (11,8 proc.). Część badanych (4,4 proc.) wybrało odpowiedź „Żadne z powyższych, po prostu nie muszę pracować, nie czuję takiej potrzeby”. Najmniej badanych wybrało opcję „Inne” (1,0 proc.) oraz wskazanie niepełnosprawności jako największego utrudnienia w znalezieniu satysfakcjonującej pracy.

Tabela 50 Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy

Co w chwili obecnej stanowi największe utrudnienie lub przeszkodę w znalezieniu przez Pana(nia) satysfakcjonującej pracy?	N=
Słaba znajomość języka	56
Brak praktyki, doświadczenia zawodowego	38
Brak odpowiednich kwalifikacji, na które jest zapotrzebowanie na rynku	36
Zły stan zdrowia	25
Niepełnosprawność	16
Trudności w pozytywnym zaprezentowaniu się pracodawcom	32
Sytuacja rodzinna związana z wychowywaniem dzieci, prowadzeniem domu, opieką nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi	67
Brak ofert pracy w wyuczonym zawodzie	38
Oferty pracy nieatrakcyjne finansowo (bardzo niskie zarobki)	48
Zbyt duża odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania, zbyt uciążliwy dojazd	33
Plany dotyczące wyjazdu za granicę lub powrotu na Ukrainę	33
Inne	4
Żadne z powyższych, po prostu nie muszę pracować, nie czuję takiej potrzeby	18

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

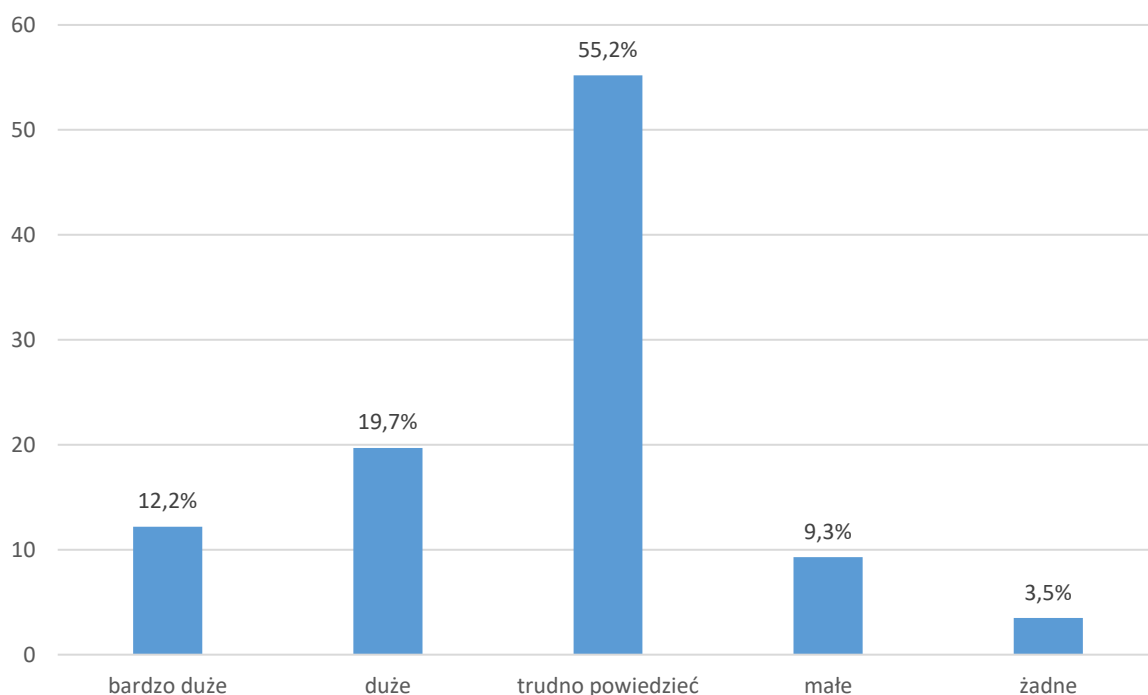
9. Grupa zmiennych: oczekiwania, percepcja i ocena własnej sytuacji

Oczekiwania i potrzeby związane z bieżącą sytuacją badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- ocena szans na znalezienie pracy na Węgrzech w ciągu najbliższego roku,
- wynagrodzenie za pracę w kraju osiedlenia,
- akceptacja dla pracy w szarej strefie oraz wiedza o instytucjach rynku pracy.

9.1 Ocena szans na znalezienie pracy na Węgrzech w ciągu najbliższego roku

Wykres 49 Jeśli Pan(i) nie pracuje, ale ma Pan(i) zamiar poszukiwania pracy, to jak ocenia Pan(i) swoje szanse na znalezienie pracy w kraju pobytu w ciągu najbliższego roku?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Osoby, które nie posiadały pracy, ale mają zamiar jej poszukiwać (N=172) w większości nie mają zdania na temat szansy jej znalezienia (55,2 proc.). Blisko co piąty respondent omawianej kategorii uważał, że ma duże szanse na znalezienie pracy w ciągu najbliższego roku (19,7 proc.). Nieco częściej niż co dziesiąty badany (12,2 proc.) stwierdzał, że szanse te są bardzo duże, podczas gdy nieco rzadziej niż jedna dziesiąta respondentów spośród omawianej subpopulacji określiła te szanse jako małe (9,3 proc.).

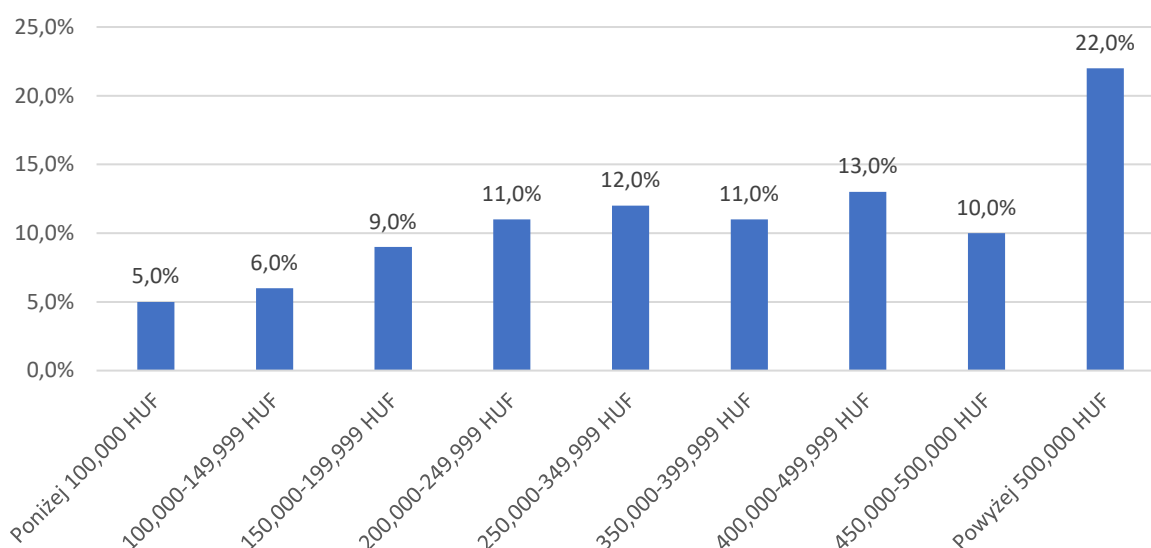
Tabela 51 Ocena szans na znalezienie pracy w kraju pobytu w ciągu najbliższego roku

Jeśli Pan(i) nie pracuje, ale ma Pan(i) zamiar poszukiwania pracy, to jak ocenia Pan(i) swoje szanse na znalezienie pracy w kraju pobytu w ciągu najbliższego roku?	N=
Bardzo duże	21
Duże	34
Trudno powiedzieć	95
Małe	16
Żadne	6

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

9.2 Wynagrodzenie za pracę w kraju osiedlenia

Wykres 50 Wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które zapewniłoby pożądany przez respondenta poziom życia

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

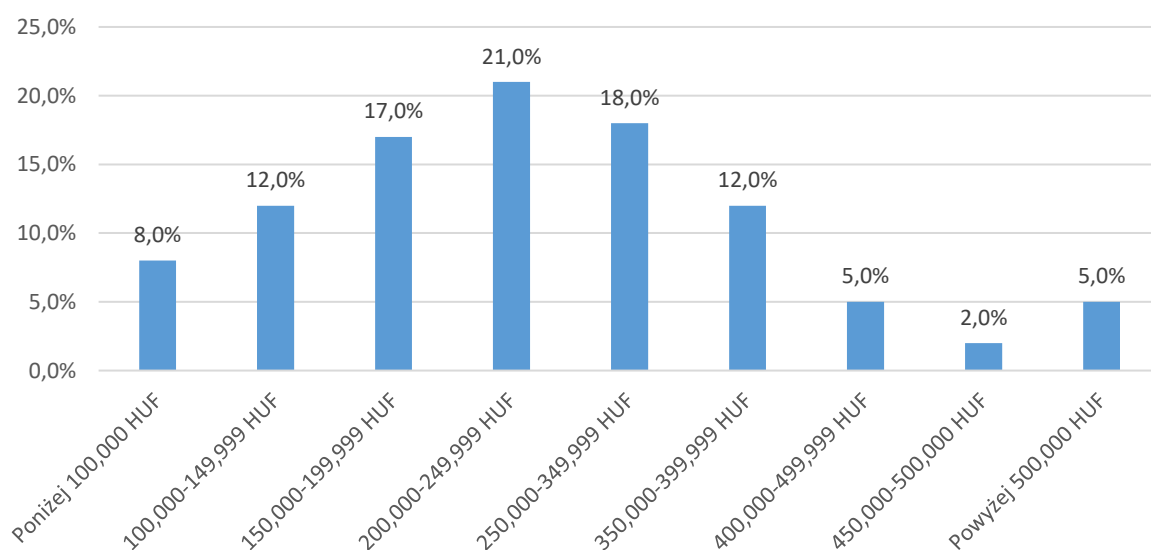
Badając oczekiwania respondentów, zapytano ich o wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które zapewniłoby pożądany przez nich poziom życia. Blisko co czwarty badany (22,0 proc.) był zdania, że wysokość takiego wynagrodzenia powinna zawierać się w przedziale między ponad 500,000 HUF. 13,0 procent badanych określiło tę kwotę przedziałem 400,000-499,999 HUF. Co dwudziesty respondent wskazywał na przedział poniżej 100,000 HUF (5,0 proc.), bądź 100,000-149,999 HUF (6,0 proc.).

Tabela 52 Wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które zapewniłoby pożądaną przez respondenta poziom życia

Jakie wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech zapewniłoby Panu(i) pożądaną poziom życia?	N=
Poniżej 100,000 HUF	22
100,000-149,999 HUF	26
150,000-199,999 HUF	35
200,000-249,999 HUF	45
250,000-349,999 HUF	47
350,000-399,999 HUF	46
400,000-499,999 HUF	54
450,000-500,000 HUF	42
Powyżej 500,000 HUF	90

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 51 Jeśli Pan(i) pracuje, to w którym z przedziałów znajduje się Pana(i) wynagrodzenie netto (na rękę):

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

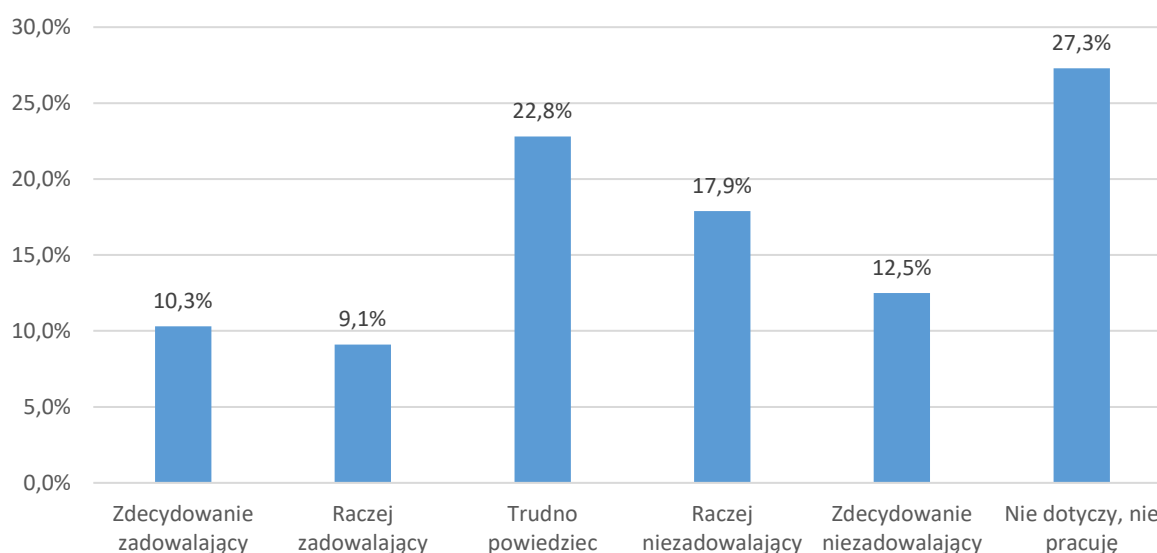
Zadano również pytanie dotyczące wynagrodzeń otrzymywanych za pracę na Węgrzech. Największy odsetek osób, które pracowało, otrzymywało wynagrodzenie zawierające się w przedziale między 200,000-249,999 HUF (21,0 proc.). Blisko co piąty badany określił tę kwotę przedziałem 250,000-349,999 HUF (18,0 proc.) oraz 150,000-199,999 HUF (17,0 proc.). Najmniej badanych (2,0 proc.) wskazywało otrzymywanie wynagrodzenia w przedziale 450,000-500,000 HUF, podczas gdy powyżej 500,000 HUF oraz w przedziale 400,000-499,999 HUF zarabiała jedna dwudziesta respondentów (po 5,0 proc.).

Tabela 53 Wynagrodzenie netto (na rękę) osób zatrudnionych na Węgrzech

Jeśli Pan(i) pracuje, to w którym z przedziałów znajduje się Pana(i) wynagrodzenie netto (na rękę):	N=
Poniżej 100,000 HUF	26
100,000-149,999 HUF	40
150,000-199,999 HUF	56
200,000-249,999 HUF	68
250,000-349,999 HUF	57
350,000-399,999 HUF	38
400,000-499,999 HUF	17
450,000-500,000 HUF	7
Powyżej 500,000 HUF	16

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 52 Jeśli Pan(i) pracuje, to czy obecne wynagrodzenie jest dla Pana(i) satysfakcjonujące?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej badanych deklaroowało, że ciężko im stwierdzić czy obecne wynagrodzenie jest dla nich satysfakcjonujące (22,8 proc.). Blisko jedna piąta badanych deklarowała to, że raczej nie są usatysfakcjonowani z obecnego wynagrodzenia (17,9 proc.). Jedna dziesiąta respondentów (10,3 proc.) definitywnie czerpała satysfakcję z otrzymywanego wynagrodzenia.

Tabela 54 Jeśli Pan(i) pracuje, to czy obecne wynagrodzenie jest dla Pana(i) satysfakcjonujące?

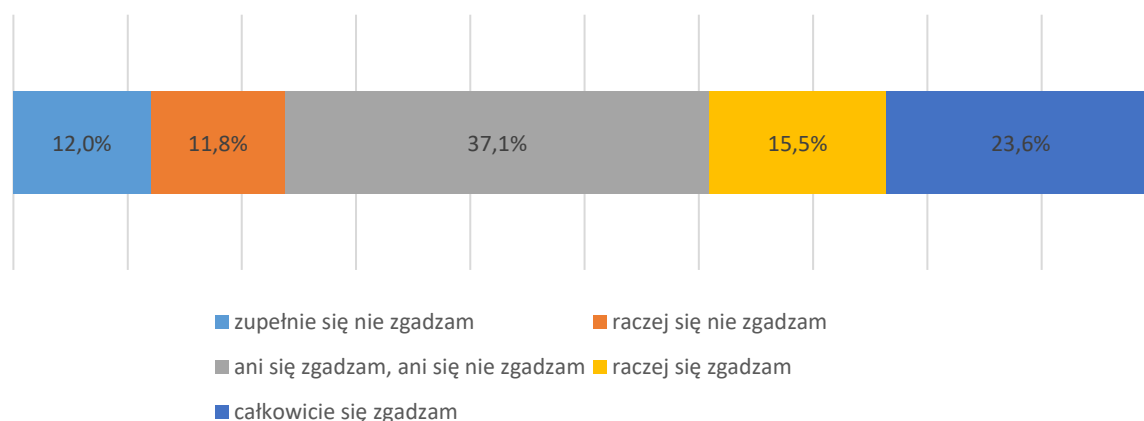
	N=
Zdecydowanie zadowolający	42
Raczej zadowolający	37
Trudno powiedzieć	93
Raczej niezadowolający	73
Zdecydowanie niezadowolający	51
Nie dotyczy, nie pracuję	111

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

9.3 Akceptacja dla pracy w szarej strefie oraz wiedza o instytucjach rynku pracy

Badanie wykazało, że większość badanych nie akceptowała pracy bez odpowiedniej umowy z pracodawcą. Świadczy o tym suma wyborów pozytywnych oceniające stwierdzenie: „Praca bez odpowiedniej umowy z pracodawcą jest dla mnie niedopuszczalna” (raczej się zgadzam i całkowicie się zgadzam), wynosząca 39,1 proc. przy 23,8 proc. będących sumą wyborów negatywnych (zupełnie się nie zgadzam i raczej się nie zgadzam).

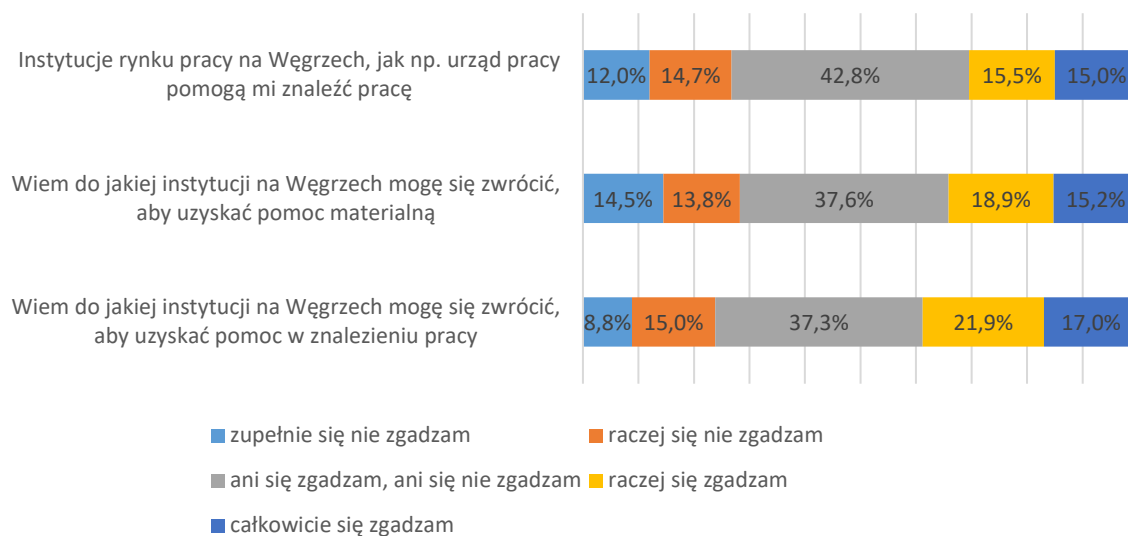
Wykres 53 Akceptacja pracy w szarej strefie zatrudnienia: Praca bez odpowiedniej umowy jest dla mnie niedopuszczalna

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Odnosząc się do komponentu poznawczego, który stanowi swoisty przedmiot postawy w badaniach, poruszono kwestię wiedzy o instytucjach rynku pracy. Badanych zapytano o ich stopień wiedzy odnośnie do możliwości uzyskania pomocy. Ocenie poddano instytucje, które mogą pomóc w znalezieniu pracy, uzyskaniu pomocy materialnej. Ocena polegała na ustosunkowaniu się na pięciostopniowej skali (od zupełnie się nie zgadzam do całkowicie się zgadzam) do dwóch stwierdzeń na temat wiedzy o instytucjach niosących pomoc w znalezieniu pracy i udzielających pomocy materialnej.

Wykres 54 W jakim stopniu zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi instytucji na Węgrzech:

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Rozpatrując sumę wyborów pozytywnych (raczej się zgadzam i całkowicie się zgadzam) oraz negatywnych (zupełnie się nie zgadzam i raczej się nie zgadzam) stwierdzić należy, że deklarowany poziom wiedzy najwyższy jest odnośnie do instytucji oferujących znalezienie pracy (ok. 40 proc. wyborów pozytywnych i ok. 24 proc. wyborów negatywnych). Nieco słabiej wypada znajomość instytucji, które mogą zaoferować uchodźcom pomoc materialną (odpowiednio ok. 34 i ok. 28 proc.). Stosunkowo słabo prezentuje się wiara w skuteczność instytucji rynku pracy: największy odsetek nie miał tu zdania (ok. 43 proc.), jedna trzecia badanych dokonała wyboru pozytywnego, nieco mniej negatywnego.

10. Grupa zmiennych: wartości i aspiracje związane ze sferą pracy

Oczekiwania i potrzeby związane z bieżącą sytuacją badanych scharakteryzowano przez pryzmat następujących zmiennych:

- cechy pracy,
- preferencje co do sektora zatrudnienia.

10.1 Ocena cech pracy

Tabela 55 Ocena aspektów pracy na skali 1- zupełnie nieistotna do 5 - bardzo istotne (średnia ocen)

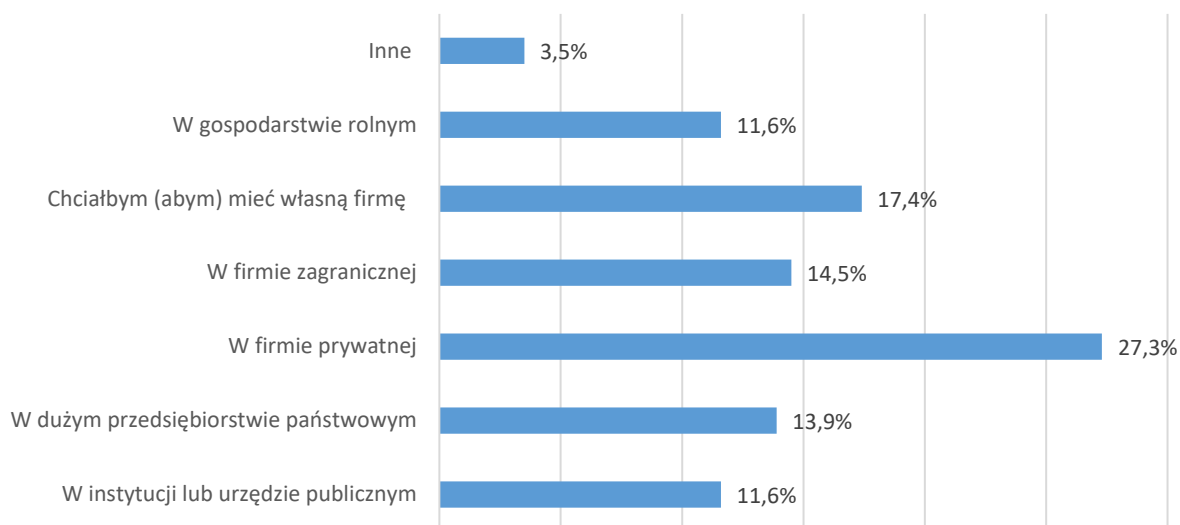
W jakim stopniu zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi cech pracy?	Średnia ocen
Legalna	3,64
Zgodna z wyuczonym zawodem, kwalifikacjami, poziomem wykształcenia	3,37
Gwarantująca bezpieczeństwo zatrudnienia	3,55
Dobrze płatna	3,69
Dająca możliwości rozwoju kwalifikacji zawodowych	3,47
Dająca szansę szybkiego awansu zawodowego	3,41
Bezpieczna, nieszkodliwa dla zdrowia	3,69
W życzliwym, przyjaznym zespole	3,68
Lekka, niewymagająca zbytniego wysiłku	3,36
Blisko miejsca zamieszkania	3,53
Taka, w której sam mogę decydować o tym co i jak należy zrobić	3,31
Dawałaby możliwość łączenia obowiązków zawodowych i zobowiązań rodzinnych	3,54

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badanych uchodźców poproszono o to, by scharakteryzowali pracę, która spełnia ich oczekiwania. Zebranych informacji wynika, że dla uchodźców ważne jest (średnia ocen), by praca przede wszystkim była: dobrze płatana (3,69), bezpieczna, nieszkodliwa dla zdrowia (3,69), w życzliwym, przyjaznym zespole (3,68) oraz legalna (3,64). Najmniej ważne dla respondentów było by praca: była taka, w której sam może decydować o tym co i jak należy zrobić (3,31), lekka, niewymagająca zbytniego wysiłku (3,36) czy zgodna z wyuczonym zawodem, kwalifikacjami, poziomem wykształcenia (3,37).

10.2 Preferencje dotyczące sektora zatrudnienia

Wykres 55 Jeśli będzie Pan(i) poszukiwać pracy na Węgrzech, to w jakim zakładzie pracy najchętniej chciał(a)by Pan(i) pracować?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej, blisko jedna trzecia respondentów wyrażała chęć pracy w firmie prywatnej (27,3 proc.). Prawie co piąty badany (17,4 proc.) chciałby mieć własną firmę. Firmę zagraniczną deklarowało 14,5 proc. respondentów, a niewiele mniejszy odsetek duże przedsiębiorstwo państwowe – 13,9 proc. Taki sam odsetek badanych wybierał chęć pracy w instytucji lub urzędzie publicznym oraz na farmie (po 11,6 proc.).

Tabela 56 Jeśli będzie Pan(i) poszukiwać pracy na Węgrzech, to w jakim zakładzie pracy najchętniej chciał(a)by Pan(i) pracować?

	N=
W instytucji lub urzędzie publicznym	20
W dużym przedsiębiorstwie państwowym	24
W firmie prywatnej	47
W firmie zagranicznej	25
Chciałbym (abym) mieć własną firmę	30
W gospodarstwie rolnym	20
Inne	6

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

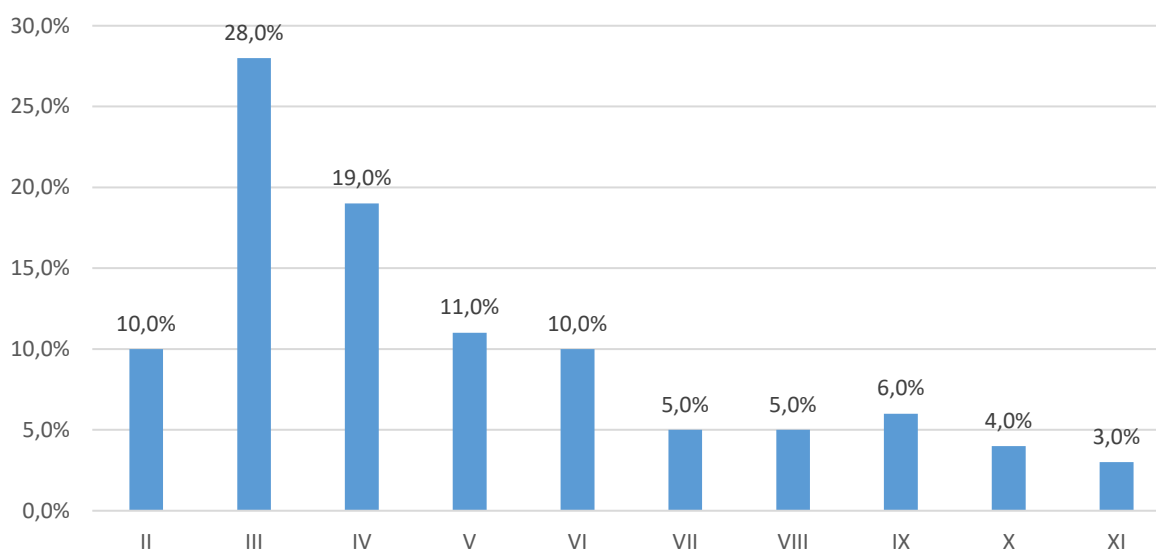
11. Grupa zmiennych: sytuacja życiowa i materialna na uchodźctwie

Sytuację bytowo-materialną zbiorowość scharakteryzowano przez pryzmat następujących cech:

- data przybycia na Węgry oraz powroty do Ukrainy,
- miejsce zamieszkania (typ i wielkość miejscowości zamieszkania),
- komitat zamieszkania,
- rodzaj zakwaterowania,
- pochodzenie środków na utrzymanie,
- motywy wyboru kraju uchodźctwa.

11.1 Data przybycia do kraju pobytu oraz powroty do Ukrainy

Wykres 56 Miesiąc, w którym respondenci przekraczali granicę Węgier po raz pierwszy po 24 lutego 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

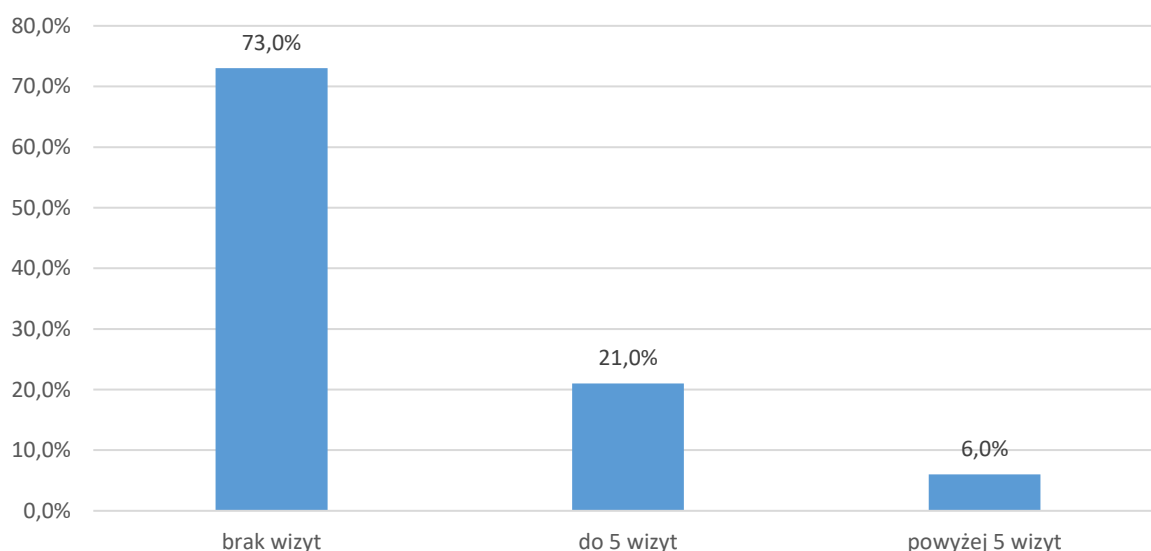
Charakterystykę sytuacji bytowo-materialnej rozpocząć warto od daty przybycia na Węgry. Największe nasilenie przekroczenia granicy nastąpiło w miesiącach luty – czerwiec. Po raz pierwszy przekroczyło granice Węgier wówczas 78,0 proc. badanych uchodźców. Blisko jedna trzecia przekroczyła granicę w marcu (28,0 proc.). Spadek przekroczeń granicy następował systematycznie w późniejszych miesiącach. Najmniej uchodźców przekroczyło granicę Węgier w listopadzie – 3,0 proc.

Tabela 57 Miesiąc, w którym respondenci przekraczali granicę Węgier po raz pierwszy po 24 lutego 2022 r.

Miesiąc	N=
2	40
3	113
4	77
5	45
6	39
7	20
8	20
9	23
10	18
11	12

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Wykres 57 Czy i ile razy odwiedził(a) Pan(i) Ukrainę od tego czasu?

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Ponad 70 proc. badanych nie odwiedzało już Ukrainy od pierwszego przekroczenia granicy Węgier. Jedna piąta badanych wskazywała odbycie do pięciu wizyt na Ukrainę (21,0 proc.). Powyżej pięciu wizyt na Ukrainę deklarował znikomy odsetek respondentów (6,0 proc.).

Tabela 58 Powroty na Ukrainę od chwili pierwszego przekroczenia granicy z Węgrami

	brak wizyt	do 5 wizyt	powyżej 5 wizyt	Razem
N=	297	87	23	407

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

11.2 Motywy wyboru kraju uchodźstwa

Wykres 58 Czym kierował(a) się Pan(i) decydując się pozostać na Węgrzech?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

W badaniu poproszono respondentów, by wskazali główne powody wyboru Węgier, jako kraju uchodźstwa. Respondenci mogli wybrać dowolną liczbę stwierdzeń zawartych w kafeterii. Analiza wyników wykazała, że główne motywy, były związane głównie z powodem posiadania w tym kraju znajomych (23,6 proc.), posiadania węgierskiego pochodzenia (23,6 proc.) oraz wskazywania Węgier jako najbliższego kulturowo sąsiada Ukrainy (22,9 proc.). Najmniej respondentów wybrało wcześniejsze doświadczenie pracy na Węgrzech jako powód wybrania tego kraju (8,6 proc.).

Tabela 59 Czym kierował(a) się Pan(i) decydując się pozostać na Węgrzech?

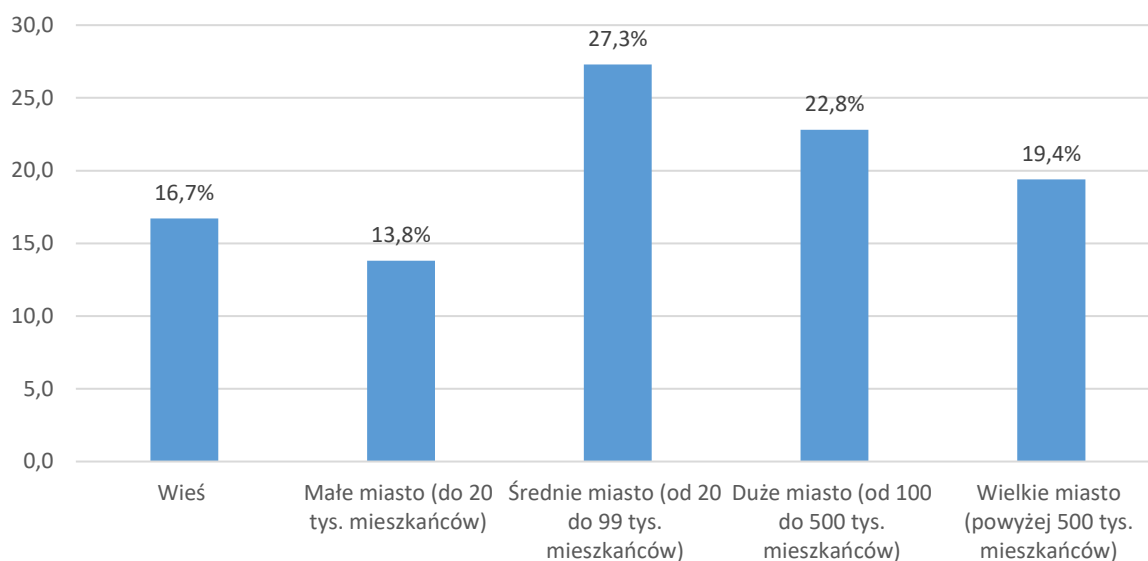
	N=
Mam węgierskie pochodzenie	96
Pracowałem tutaj kiedyś	35
Mieszka tu ktoś z mojej rodziny	69
Mam tutaj znajomych	96
Węgry to najbliższy kulturowo sąsiad Ukrainy	93
Węgry to największy krajem sąsiadujący na Zachodzie	59
Węgry są przyjaźni obywatelom Ukrainy	62
Nie miałem wyboru	62
Inne	7

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

11.3 Miejsce zamieszkania na Węgrzech (typ i wielkość miejscowości zamieszkania)

Wykres 59 Typ i wielkość miejscowości, w której uchodźca przebywał na Węgrzech (w%)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej uchodźców mieszkało w chwili badania w średnich (do 20 do 99 tys. mieszkańców) - 27,3 proc. oraz dużych miastach (od 100 do 500 tys. mieszkańców) – 22,8 proc. Niewiele mniej badanych (19,4 proc.) zamieszkiwało wielkie miasta (ponad 500 tys. mieszkańców). Najmniej osób deklarowało zamieszkiwanie małego miasta tj. do 20 tys. mieszkańców (13,8 proc.).

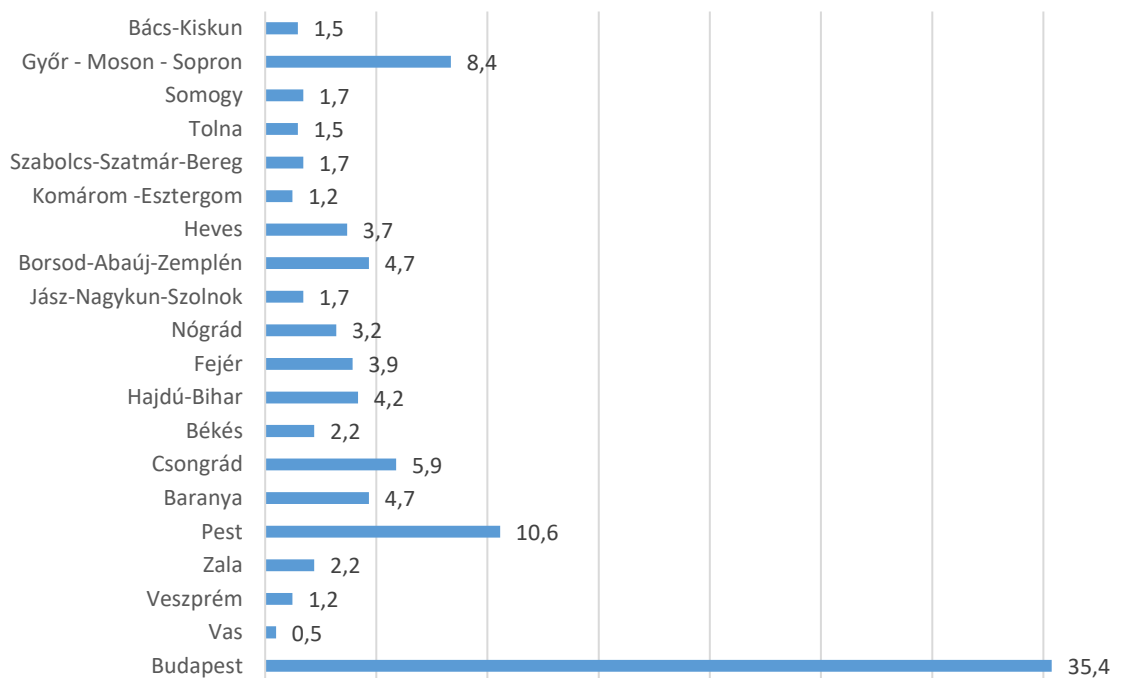
Tabela 60 Typ i wielkość miejscowości, w której uchodźca przebywał na Węgrzech

Proszę wskazać wielkość miejscowości, w której Pan(i) mieszkał(a) obecnie w kraju pobytu	N=
Wieś	68
Małe miasto (do 20 tys. mieszkańców)	56
Średnie miasto (od 20 do 99 tys. mieszkańców)	111
Duże miasto (od 100 do 500 tys. mieszkańców)	93
Wielkie miasto (powyżej 500 tys. mieszkańców)	79

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

11.4 Województwo (komitat) zamieszkania

Wykres 60 Województwo (komitat), w którym uchodźca przebywał na Węgrzech

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Najwięcej respondentów w chwili badania zamieszkiwało na terenie komitatu Budapeszt (35,4 proc.). Kolejne pod względem wyboru przez uchodźców były komitaty: Pest - 10,6 proc., Győr - Moson - Sopron - 8,4 proc., Csongrád - 5,9 proc., Borsod-Abaúj-Zemplén - 4,7 proc. Najmniej respondentów zamieszkiwało komitaty: Vas - 0,5 proc. oraz Veszprém, Komárom - Esztergom (po 1,2 proc.), a także Tolna oraz Bács-Kiskun (po 1,5 proc.).

Tabela 61 Województwo (komitat), w którym uchodźca przebywał na Węgrzech

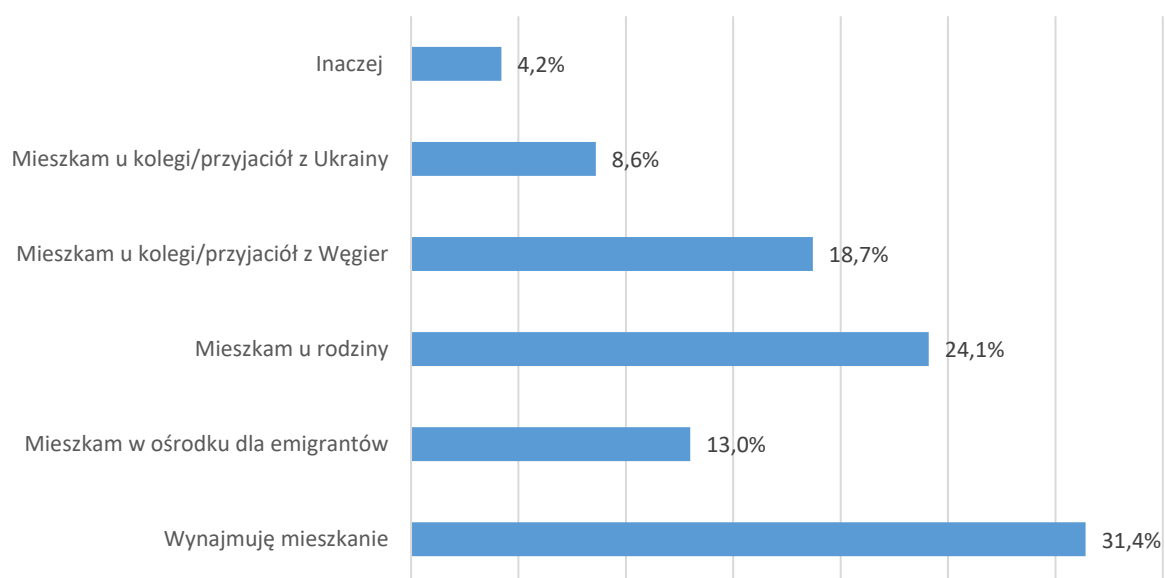
	N=
Budapest	144
Vas	2
Veszprém	5
Zala	9
Pest	43
Baranya	19
Csongrád	24
Békés	9
Hajdú-Bihar	17

	N=
Fejér	16
Nógrád	13
Jász-Nagykun-Szolnok	7
Borsod-Abaúj-Zemplén	19
Heves	15
Komárom -Esztergom	5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7
Tolna	6
Somogy	7
Győr - Moson - Sopron	34
Bács-Kiskun	6

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

11.5 Miejsce i rodzaj zakwaterowania na Węgrzech

Wykres 61 Typ zakwaterowania uchodźcy

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Zdecydowana większość uchodźców wynajmowała po przyjeździe na Węgry mieszkanie (31,4 proc.). Blisko co czwarty respondent mieszkał u rodziny. Niewiele rzadziej niż co dziesiąty respondent mieszkał u kolegi/przyjaciół z Ukrainy (8,6 proc.). Blisko co piąty respondent mieszkał u kolegi/przyjaciół z Węgier (18,7 proc.). Nieco częściej niż co dziesiąty badany mieszkał w ośrodku dla emigrantów (13,0 proc.).

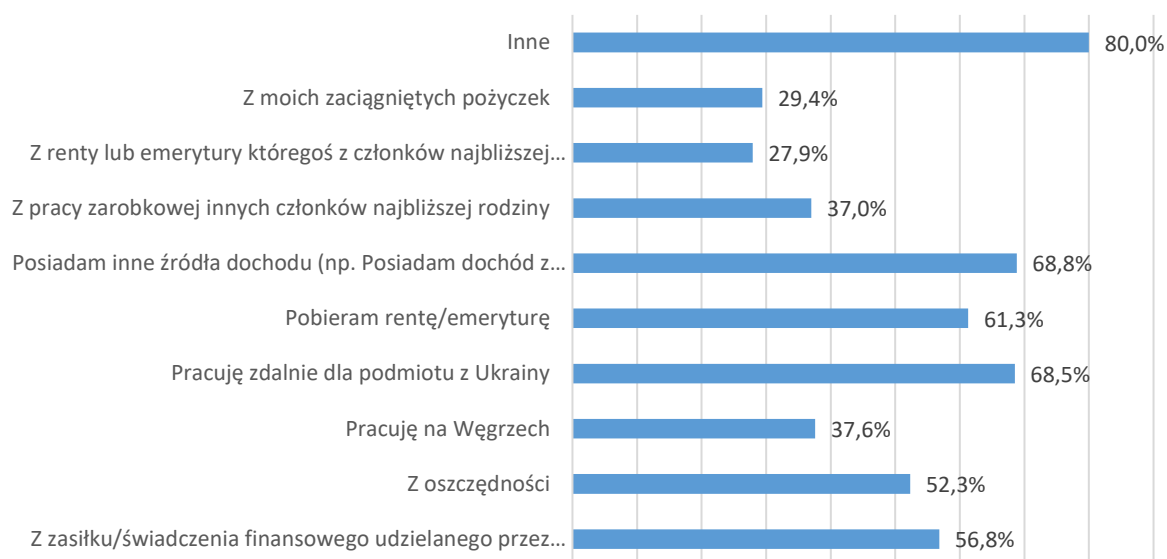
Tabela 62 Typ zakwaterowania uchodźcy

Gdzie obecnie Pan(i) mieszka?	N=
Wynajmuję mieszkanie	128
Mieszkam w ośrodku dla emigrantów	53
Mieszkam u rodziny	98
Mieszkam u kolegi/przyjaciół z Węgier	76
Mieszkam u kolegi/przyjaciół z Ukrainy	35
Inaczej	17

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

11.6 Pochodzenie środków na utrzymanie

Wykres 62 Z jakiego źródła korzysta Pan(i) obecnie, aby się utrzymać?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badanych zapytano o źródła utrzymania na Węgrzech. Respondenci mogli wskazać kilka odpowiedzi. Ponad dwie trzecie odpowiedzi wskazywało na pracę zdalną dla podmiotu z Ukrainy, bądź posiadanie innego źródła dochodu (np. dochód z wynajmu nieruchomości, praw autorskich itp.), a ponad jedna trzecia udzielonych odpowiedzi dotyczyła pracy zarobkowej na Węgrzech. Niewiele więcej niż połowa badanych wskazała odpowiedź dotyczącą korzystania z zasiłku/świadczenia finansowego udzielanego przez urząd (np. z zasiłku z pomocy społecznej). Podobny odsetek wypowiedzi dotyczył korzystania z oszczędności. Najrzadziej wskazywane źródła

utrzymania to: renta lub emerytura któregoś z członków najbliższej rodziny (27,9 proc.) oraz pożyczki (29,4 proc.).

Tabela 63 Źródła utrzymania na Węgrzech uchodźców

Z jakiego źródła korzysta Pan(i) obecnie, aby się utrzymać?	N=
Z zasiłku/świadczenia finansowego udzielanego przez urząd (np. z zasiłku z pomocy społecznej)	133
Z oszczędności	91
Pracuję na Węgrzech	126
Pracuję zdalnie dla podmiotu z Ukrainy	50
Pobieram rentę/emeryturę	38
Posiadam inne źródła dochodu (np. posiadam dochód z wynajmu nieruchomości, praw autorskich itp.)	33
Z pracy zarobkowej innych członków najbliższej rodziny	51
Z renty lub emerytury któregoś z członków najbliższej rodziny	12
Z moich zaciągniętych pożyczek	5
Inne	8

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

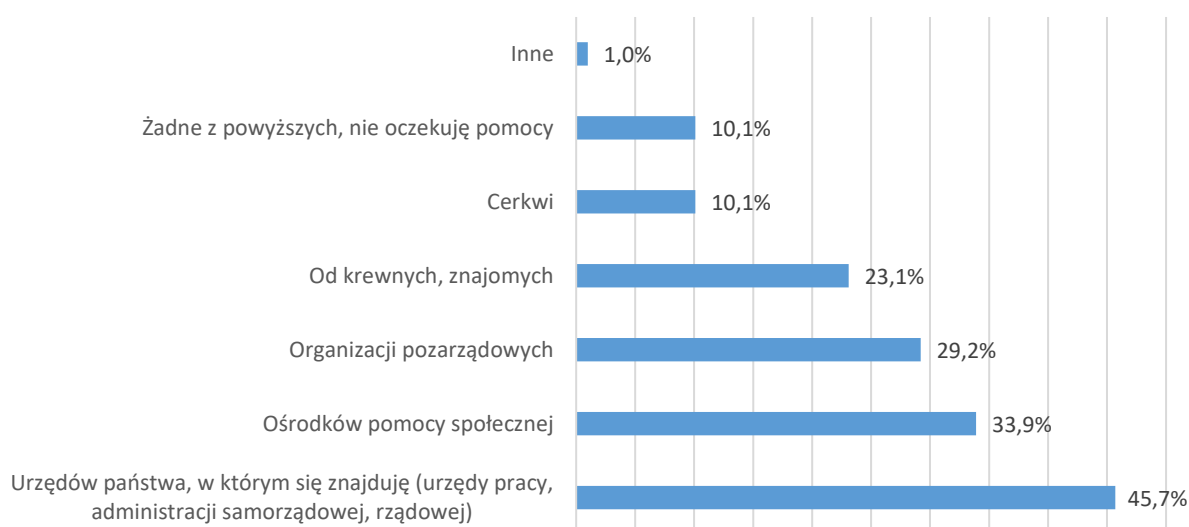
12. Grupa zmiennych: oczekiwania i potrzeby związane z aktualną sytuacją respondenta

Kapitał indywidualny badano przez pryzmat następujących zmiennych szczegółowych:

- adresaci oczekiwań uchodźców w zakresie pomocy,
- formy wsparcia, które mogą pomóc respondentem w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech.

12.1 Adresaci oczekiwań uchodźców w zakresie pomocy

Wykres 63 Od kogo oczekuje Pan(i) pomocy w sytuacji pozostawania na uchodźctwie?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Badani oczekują na pomoc od urzędów państwa, w którym się znajdują (urzędy pracy, administracji samorządowej, rządowej) (45,7 proc.), ośrodków pomocy społecznej (33,9 proc.), od organizacji pozarządowych (29,2 proc.) oraz od krewnych, znajomych (23,1 proc.). Co dziesiąty badany nie oczekuje żadnej pomocy (10,1 proc.), bądź deklaruje, że powinien otrzymać takie wsparcie ze strony kościoła (10,1 proc.).

Tabela 64 Od kogo oczekuje Pan(i) pomocy w sytuacji pozostawania na uchodźctwie?

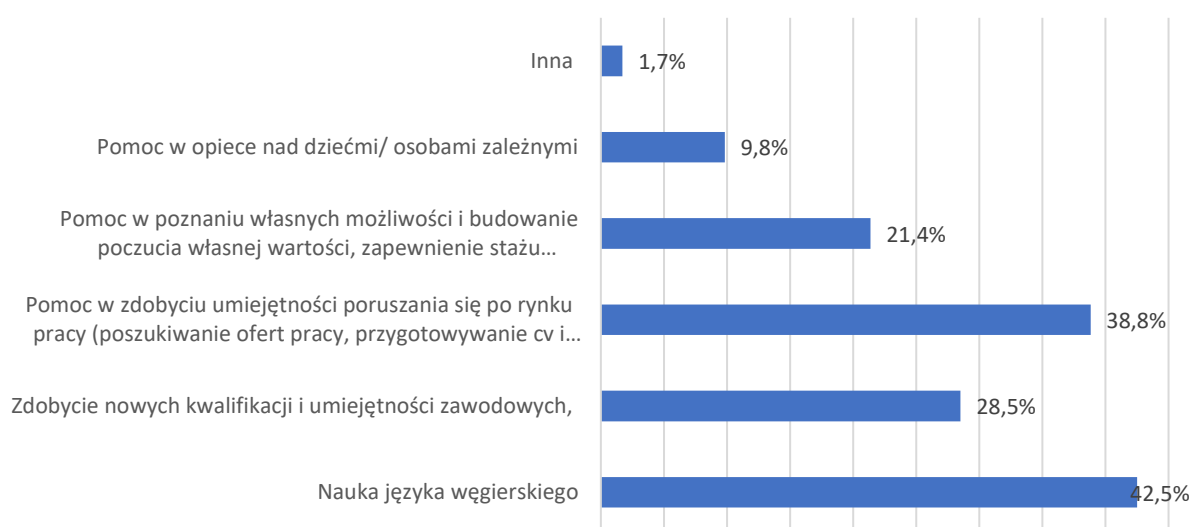
	N=
Urzędów państwa, w którym się znajdują (urzędy pracy, administracji samorządowej, rządowej)	186
Ośrodków pomocy społecznej	138
Organizacji pozarządowych	119
Od krewnych, znajomych	94
Cerkwi	41
Żadne z powyższych, nie oczekuję pomocy	41
Inne	4

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

12.2 Formy wsparcia, które mogą pomóc respondentem w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech

Wykres 64 Jakiej formy wsparcia Pana/Pani zdaniem mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech?

* Odpowiedzi nie sumują się do 100 procent, ponieważ respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

W przypadku osób emigrujących na Węgry prawie połowa (42,5 proc.) wierzyła, że nauka języka węgierskiego może pomóc im w znalezieniu zatrudnienia. Ponad jedna trzecia (38,8 proc.) uchodźców deklarowała, że ich zdaniem pomoc w zdobyciu umiejętności poruszania się po rynku pracy (poszukiwanie ofert pracy, przygotowywanie CV i listu motywacyjnego, rozmowa z pracodawcą, pomoc w planowaniu działań związanych z poszukiwaniem pracy) może pomóc w odnalezieniu się na rynku pracy. Na zdobycie

nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych wskazało 28,5 procent badanych. Blisko co dziesiąta osoba zwracała uwagę na pomoc w opiece nad dziećmi/osobami zależnymi, jako czynnik wspierający ich w znalezieniu zatrudnienia.

Tabela 65 Pożądane formy wsparcia w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech

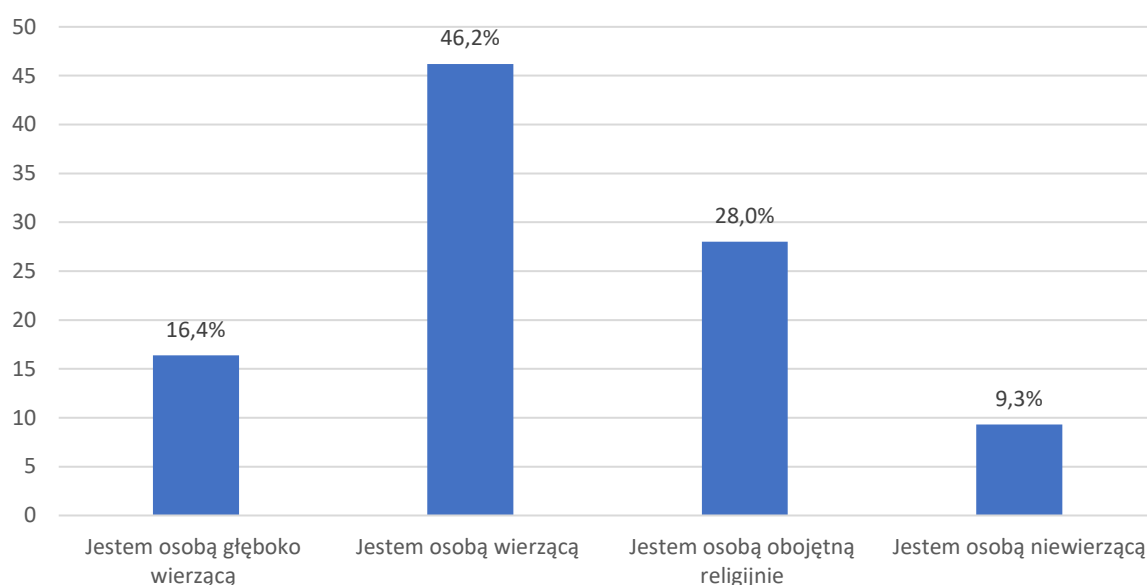
Jakiej formy wsparcia Pana/Pani zdaniem mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech?	N=
Nauka języka węgierskiego	173
Zdobycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych,	116
Pomoc w zdobyciu umiejętności poruszania się po rynku pracy (poszukiwanie ofert pracy, przygotowywanie CV i listu motywacyjnego, rozmowa z pracodawcą, pomoc w planowaniu działań związanych z poszukiwaniem pracy),	158
Pomoc w poznaniu własnych możliwości i budowanie poczucia własnej wartości, zapewnienie stażu umożliwiającego zdobycie doświadczenia zawodowego.	87
Pomoc w opiece nad dziećmi/osobami zależnymi	40
Inna	7

* Respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

13. Religijność

Wykres 65 Które sformułowanie najlepiej charakteryzuje Pana(i) stosunek do wiary? (w%)

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Większość uchodźców deklarowała się jako wierząca (46,2 proc.). Prawie jedna trzecia badanych osób deklarowała się jako obojętnie religijna (28,0 proc.). Ponad jedna szóstka uchodźców określiła się jako osoba głęboko wierząca. Blisko co dziesiąty badany deklarował bycie niewierzącym.

Tabela 66 Stosunek do wiary

Które sformułowanie najlepiej charakteryzuje Pana/i stosunek do wiary?	N=
Jestem osobą głęboko wierzącą	67
Jestem osobą wierzącą	188
Jestem osobą obojętną religijnie	114
Jestem osobą niewierzącą	38

Źródło: Opracowanie własne, FATE 2022.

Podsumowanie

Badana zbiorowość była bardzo sfeminizowana. Wśród uchodźców na Węgry kobiety stanowiły 65,6% ogółu, a mężczyźni 34,2%. Opcję „inni” wybrało 0,2% badanych. Najliczniejszą kategorię wiekową stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat (34,9 proc.). Niewiele mniej niż jedna trzecia badanych osób (28,7 proc.) należała do kategorii wieku 35-44 lat. Przeciętny wiek respondentów wynosił 37 lat. Najmłodsze osoby miały 18 lat, a najstarsze 63.

Najwięcej osób (13,0 proc.) przekraczających granicę Węgier pochodziło z obwodu zakarpackiego, miasta Kijowa (10,6 proc.), kijowskiego (9,3 proc.), charkowskiego (8,4 proc.).

Najwięcej respondentów (nieco mniej niż jedna trzecia badanych) pochodziło z miast średnich liczących od 20 do 99 tys. mieszkańców. Nieco mniej niż jedna czwarta respondentów (23,0 proc.) pochodziła z małego miasta (poniżej 20 tys. mieszkańców), a co piąty badany ze wsi.

Bezpośrednio przed przekroczeniem granicy Węgier nie uczyła się/ nie studiowała /nie szkoliła się i pracowała jedna trzecia badanych (35,0 proc.). Z kolei jedna piąta badanych uczyła się/ studiowała/ szkoliła się i pracowała.

Badani w większości posiadali staż pracy. Jedna piąta respondentów nigdy nie pracowała (20,0 proc). Nieco większy udział w badanej zbiorowości pod względem stażu pracy mieli respondenci ze stażem od 1 roku do 5 lat (22,0 proc.). Blisko co piąty respondent posiadał staż pracy od 11 do 20 lat (19,0 proc.).

Respondentom zadano również pytanie o ostatni wykonywany przez nich zawód przed przekroczeniem granicy Węgier. Prawie połowa badanych deklarowała, że nie wykonywała żadnego zawodu przed przekroczeniem granicy (47,9 proc.). Pozostali deklarowali najczęściej grupy zawodowe związane z handlem, pracą biurową bądź inne.

Niewiele ponad połowa badanych pracowała w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry nieprzerwanie. Prawie jedna piąta badanych nie pracowała w ciągu wspomnianego okresu (18,4 proc.).

Najczęstszym wskazywanym przez respondentów powodem przerw w ciągłości pracy było w kolejności: brak interesującej pracy, brak dostępności ofert pracy (12,8 proc.), prowadzenie domu (wychowywanie dzieci, opieka nad dziećmi lub osobami starszymi lub niepełnosprawnymi, inne przyczyny rodzinne), (10,8 proc.), stan zdrowia (choroba/niepełnosprawność/leczenie/rehabilitacja) (8,6 proc.). Niewiele mniejszy był odsetek wskazań dla: zniechęcenia spowodowanego długotrwałym poszukiwaniem pracy oraz nauki, szkoleń, udziału w kursach (po 7,4 proc.).

Badana zbiorowość najczęściej wskazywała na posiadanie początkowej lub niepełnej szkoły ogólnej średniej (43,2 proc.). Natomiast w przypadku wykształcenia wyższego, posiadał je stosunkowo niski odsetek osób.

Najwięcej, bo ponad co trzeci z ojców lub opiekunów prawnych respondentów wskazywał na ukończenie szkoły początkowej lub niepełnej szkoły ogólnej średniej (39,1 proc.). Co dziesiąty respondent wskazał, że jego ojciec bądź opiekun prawny uzyskał wykształcenie wyższe. Podobną strukturę wykształcenia prezentowały matki lub opiekunki prawne respondentów. Największy odsetek spośród nich ukończyło szkołę początkową lub niepełną szkołę ogólną średnią (37,8 proc.).

Badania prowadzone wśród uchodźców pokazują również wysoki stopień częstotliwości kontaktów społecznych. Kolejnym badanym zagadnieniem było zaufanie do osób i instytucji. Największym zaufaniem obdarzeni byli: rodzina, znajomi z Ukrainy oraz znajomi z Węgier. Najniżej oceniane były kategorie zaufania publicznego. Dla celów badania uchodźców postanowiono zapytać o kwestię przynależność do organizacji lub stowarzyszenia w ostatnim roku. Badania pokazały, że w jakiegokolwiek działalności klasyfikowanej jako uczestnictwo w życiu społecznym swój udział zadeklarowała ponad połowa badanych.

Badanych zapytano również o posiadanie biblioteczki. Badania wykazały, że niewiele więcej niż połowa respondentów deklaruje fakt posiadania w domu rodzinnym biblioteki. Najwięcej spośród badanych osób (prawie połowa - 47,1 proc.) posiadało księgozbiór obejmujący od 10 do 100 książek.

Badanych poproszono także o ocenę poziomu życia rodziny przed emigracją. Większość badanych (48,7 proc.) określiło ten poziom jako przeciętny.

Badani zostali poproszeni również o wskazanie języka, którym posługują się na co dzień w domu, a także deklaracje stopnia znajomości innych języków, którymi władają. Nieco ponad jedna trzecia badanych (36,4 proc.) posługiwała się na co dzień w domu językiem rosyjskim, a nieco mniej niż co trzeci badany używał języka ukraińskiego (29,5 proc.). Prawie jedna trzecia badanych posługiwała się na co dzień językiem węgierskim (31,9 proc.).

Co trzeci badany pozytywnie odpowiedział na pytanie o to, czy posiada dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie. Najwięcej wskazań dotyczących dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie dotyczyło: specjalistycznych lub innych uprawnień lub umiejętności (77,8 proc.), dodatkowych kursów w swoim zawodzie (54,5 proc.), dodatkowych umiejętności praktycznych nie potwierdzonych dyplomem związanych z zawodem, obsługi komputera oraz języka obcego. Nieco rzadziej respondenci deklarowali posiadanie prawa jazdy (27,4 proc.).

Największy odsetek emigrantów na Węgry (53,3 proc.) jako podstawowe źródło utrzymania na Ukrainie deklaruje własną pracę zawodową.

Wśród uchodźców dominowały osoby w stanie wolnym (40,0 proc.). W związkach małżeńskich pozostawała prawie jedna trzecia badanych (30,7 proc.). Udział osób rozwiedzionych (15,2 proc.) lub w separacji (11,3 proc.) kształtował się podobnie.

Badani zostali również zapytani o to czy do kraju obecnego pobytu przybyli z dziećmi. Największy odsetek uchodźców na Węgry nie posiadał dzieci (58,7 proc.). Prawie co piąty badany posiadał jedno dziecko (18,7 proc.), a 14,0 procent uchodźców dwoje dzieci.

Kolejną badaną kwestią było zagadnienie niepełnosprawności wśród uchodźców. Blisko jedna piąta badanych zadeklarowała niepełnosprawność (17,7 proc.). Wśród osób deklarujących niepełnosprawność, najwięcej było osób, które deklarowały brak posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (37,5 proc.) oraz posiadanie I grupy (34,7 proc.). Najmniej liczna była grupa osób posiadających III grupę niepełnosprawności (9,7 proc.).

Badanych respondentów zapytano również o to, czy wymagają stałej pomocy, której mogłyby dostarczyć osoby bądź instytucje z zewnątrz (np. opieka lekarska, pielęgniarska, rehabilitant, psycholog). Pozytywnej odpowiedzi udzielił nieco częściej niż co piąty respondent (23,6 proc.). Najwięcej potrzeb, respondenci zgłaszali w zakresie pomocy medycznej (14,0 proc.).

Zdecydowana większość spośród respondentów, którzy mieli pod opieką osoby zależne opiekowała się dziećmi (31,9 proc.). O ponad połowę mniejszy odsetek respondentów opiekował się osobami starszymi (12,5 proc.). Ponad połowa badanych deklarowała bycie odpowiedzialnym wyłącznie za siebie.

Kolejnym badanym zagadnieniem była kwestia dalszej edukacji. Co trzeci respondent zamierzał w najbliższej przyszłości podjąć edukację lub proces szkolenia. Pozostali respondenci (tj. 61,7 proc.) nie mieli takiego zamiaru. Z racji tego, że blisko dwie trzecie badanych osób nie było zainteresowane podjęciem edukacji lub procesem szkolenia, interesującym było zapytać je, co było powodem braku tego zainteresowania. Większość odpowiedzi dotycząca pytania o przyczyny niepodejmowania aktywności edukacyjnej była związana z satysfakcją z wykształcenia, które obecnie posiadał respondent (25,6 proc.). Blisko co piąty respondent nie będzie w stanie podjąć aktywności edukacyjnej z powodu braku pieniędzy na opłacenie nauki (17,0 proc.).

Badani wskazali potrzeby, których realizacja pomogłaby uzupełnić edukację lub/i rozwinąć kompetencje. Mogąc udzielić kilku odpowiedzi, respondenci najczęściej wskazywali na aspekt finansowy (pieniądze, które mogliby zainwestować w naukę) (16,7 proc.) oraz potrzebę praktyk/staży zawodowych organizowanych przez pracodawców, aby móc zebrać doświadczenie (15,5 proc.). Ponadto podobnie często wskazywana była także odpowiedź dotycząca braku potrzeby i zamiarów podejmowania nauki (15,7 proc.).

Biorąc pod uwagę najbliższe 12 miesięcy, badani zostali zapytani o plany odnośnie do powrotu do kraju. Prawie połowa badanych deklarowała brak planów powrotu do Ukrainy i pozostanie w tym czasie na Węgrzech (40,5 proc.). Blisko po jedna trzecia badanych deklarowała zarówno definitywny powrót do Ukrainy w tym czasie (30,0 proc.), jak i brak pewności co do dalszych kroków (28,5 proc.).

Rozpatrując zbiorowość uchodźców, którzy rozważają pozostanie na Węgrzech, prawie połowa badanych chciałaby znaleźć pracę na terenie miejscowości, w której obecnie się znajduje (46,1 proc.).

Nieco mniej niż połowa badanej zbiorowości (42,0 proc.), licząc od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracowała. Najmniej podjęć pracy odnotowano w lutym (5,2 proc.) i marcu (7,4 proc.) 2022 roku, przy czym każdy kolejny miesiąc przynosił wzrost zatrudnienia wśród uchodźców z Ukrainy. Badani wskazywali najczęściej pracę określaną jako fizyczną (23,6 proc.), w handlu (7,6 proc.) oraz usługową (6,1 proc.). W trakcie realizacji badania (listopad-grudzień) pracowało 34,9 proc. respondentów.

Za największe utrudnienie lub przeszkodę w znalezieniu satysfakcjonującej pracy, respondenci uznali: sytuację rodzinną związaną z opieką nad innymi (16,5 proc.), słabą znajomość języka (13,8 proc.), oferty pracy nieatrakcyjne finansowo (11,8 proc.).

Badając oczekiwania respondentów, zapytano ich o wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które byłoby dla nich satysfakcjonujące oraz o stopień zadowolenia z obecnego wynagrodzenia. Blisko jedna piąta badanych deklarowała to, że raczej nie są usatysfakcjonowani z obecnego wynagrodzenia (17,9 proc.). Jedna dziesiąta respondentów (10,3 proc.) definitywnie czerpała satysfakcję z otrzymywanego wynagrodzenia.

Badani zapytani o akceptację dla pracy w szarej strefie i ich opinię w zakresie wiedzy na temat instytucji rynku pracy na Węgrzech, najczęściej wskazywali na to, że praca bez odpowiedniej umowy z pracodawcą jest dla nich nie do przyjęcia. Z zebranych informacji wynika, że dla uchodźców ważne jest by praca przede wszystkim była: dobrze płatna, bezpieczna, nieszkodliwa dla zdrowia, w życzliwym, przyjaznym zespole oraz legalna. Najwięcej, blisko jedna trzecia respondentów wyrażała chęć pracy w firmie prywatnej (27,3 proc.). Prawie co piąty badany (17,4 proc.) chciałby mieć własną firmę. Mniejszy odsetek badanych wybierał chęć pracy w instytucji lub urzędzie publicznym oraz na farmie.

Największe nasilenie przekroczenia granicy nastąpiło w miesiącach luty – czerwiec. Po raz pierwszy przekroczyło granice Węgier wówczas ok. 78 proc. badanych uchodźców. Ponad 70 proc. badanych nie odwiedzało już Ukrainy od pierwszego przekroczenia granicy Węgier.

Ponadto poproszono respondentów, by wskazali główne powody wyboru Węgier, jako kraju uchodźstwa. Główne motywy, były związane z powodem posiadania w tym kraju znajomych, posiadaniem węgierskiego pochodzenia oraz wskazywaniem Węgier jako najbliższego kulturowo sąsiada Ukrainy (22,9 proc.).

Najwięcej uchodźców mieszkało w chwili badania w średnich (do 20 do 99 tys. mieszkańców) - 27,3 proc. oraz dużych miastach (od 100 do 500 tys. mieszkańców) – 22,8 proc. Niewiele mniej badanych (19,4 proc.) zamieszkiwało wielkie miasta (ponad

500 tys. mieszkańców). Najmniej osób deklarowało zamieszkiwanie małego miasta tj. do 20 tys. mieszkańców (13,8 proc.).

Najwięcej respondentów w chwili badania zamieszkiwało na terenie komitatu Budapeszt (35,4 proc.). Zdecydowana większość uchodźców wynajmowała po przyjeździe na Węgry mieszkanie (31,4 proc.). Blisko co czwarty respondent mieszkał u rodziny. Niewiele rzadziej niż co dziesiąty respondent u kolegi/przyjaciół z Ukrainy, a blisko co piąty respondent mieszkał u kolegi/przyjaciół z Węgier. Nieco częściej, niż co dziesiąty badany mieszkał w ośrodku dla emigrantów.

Badanych zapytano również o źródła utrzymania na Węgrzech. Ponad dwie trzecie odpowiedzi wskazywało na pracę zdalną dla podmiotu z Ukrainy bądź posiadanie innego źródła dochodu (np. dochód z wynajmu nieruchomości, praw autorskich itp.), a ponad jedna trzecia udzielonych odpowiedzi dotyczyła pracy zarobkowej na Węgrzech. Niewiele więcej niż połowa badanych wskazała odpowiedź dotyczącą korzystania z zasiłku/świadczenia finansowego udzielanego przez urząd. Podobny odsetek wypowiedzi dotyczył korzystania z oszczędności. Najrzadziej wskazywane źródła utrzymania to: renta lub emerytura kogoś z członków najbliższej rodziny oraz pożyczki.

Badani deklarowali także, że oczekują na pomoc od urzędów państwa, w którym się znajdują (urzędy pracy, administracji samorządowej, rządowej) (45,7 proc.), ośrodków pomocy społecznej (33,9 proc.), od organizacji pozarządowych (29,2 proc.) czy też od krewnych, znajomych (23,1 proc.).

W przypadku osób emigrujących na Węgry prawie połowa (42,5 proc.) wierzyła, że nauka języka węgierskiego może pomóc im w znalezieniu zatrudnienia. Ponad jedna trzecia (38,8 proc.) uchodźców deklarowała, że ich zdaniem pomoc w zdobyciu umiejętności poruszania się po rynku pracy może pomóc w odnalezieniu się na rynku pracy.

Większość uchodźców deklarowała się jako wierząca (46,2 proc.). Prawie jedna trzecia badanych osób deklarowała się jako obojętnie religijna (28,0 proc.). Blisko co dziesiąty badany deklarował bycie niewierzącym.

SPIS TABEL

Tabela 1	Płeć respondentów.....	8
Tabela 2	Podstawowe statystyki opisowe wieku respondentów w badanych grupach.....	9
Tabela 3	Obwód, z którego przybyły osoby z Ukrainy.....	10
Tabela 4	Miejsce zamieszkania badanych respondentów przed przekroczeniem granicy Węgier.....	12
Tabela 5	Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy.....	13
Tabela 6	Doświadczenie zawodowe.....	14
Tabela 7	Ostatni wykonywany przez respondenta zawód przed przekroczeniem granicy.....	15
Tabela 8	Ciągłość zatrudnienia respondentów w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry.....	16
Tabela 9	Powody przerw w ciągłości pracy.....	17
Tabela 10	Najwyższe uzyskane przez respondentów wykształcenie.....	20
Tabela 11	Najwyższe uzyskane wykształcenie ojca lub opiekuna prawnego respondenta.....	21
Tabela 12	Najwyższe uzyskane wykształcenie matki lub opiekunki prawnej respondenta.....	22
Tabela 13	Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykała się Pan(i): z członkami rodziny spoza swego gospodarstwa domowego?.....	23
Tabela 14	Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykał(a) się Pan(i): z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi, z którymi dobrze się czuję, mogę porozmawiać o sprawach osobistych oraz poprosić o pomoc lub radę?.....	23
Tabela 15	Stopień zaufania do osób i instytucji (średnia ocen).....	24
Tabela 16	Uczestnictwo w kulturze przed przekroczeniem granicy Węgier.....	25
Tabela 17	Uczestnictwo w życiu społecznym.....	26
Tabela 18	Posiadanie biblioteki w domu rodzinnym respondenta.....	27
Tabela 19	Liczebność księgozbioru w domu rodzinnym respondenta.....	28
Tabela 20	Ocena poziomu życia rodziny respondenta przed emigracją.....	29
Tabela 21	Znajomość języków obcych.....	30
Tabela 22	Średnia ocen dla poszczególnych kategorii oceny języka (na skali od 1 do 5, gdzie 1 = bardzo słaba; 5 = bardzo dobra).....	31
Tabela 23	Dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie.....	32
Tabela 24	Typy dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie.....	33
Tabela 25	Podstawowe źródło utrzymania respondenta na Ukrainie.....	34
Tabela 26	Stan cywilny uchodźcy.....	36
Tabela 27	Czy przyjechał/a Pan/Pani do obecnego kraju pobytu z dziećmi?.....	36
Tabela 28	Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych.....	37
Tabela 29	Niepełnosprawność wśród uchodźców.....	39
Tabela 30	Typy niepełnosprawności wśród uchodźców.....	40
Tabela 31	Potrzeby uchodźców związane z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog, itp.).....	41
Tabela 32	Rodzaj potrzeb uchodźców związanych z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.).....	42
Tabela 33	Osoby zależne od uchodźców.....	43

Tabela 34	Jeśli opiekuje się Pan(i) osobą (osobami) zależną(y), to czy ta lub te osoby wymagają stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?	43
Tabela 35	Rodzaj potrzeby dla osób zależnych od uchodźców	44
Tabela 36	Zamiar podjęcia edukacji lub procesu szkolenia	45
Tabela 37	Rodzaj aktywności edukacyjnej	46
Tabela 38	Przyczyny niepodjęcia aktywności edukacyjnej.....	47
Tabela 39	Potrzeby respondenta związane z uzupełnieniem edukacji lub/i rozwinięciem kompetencji	48
Tabela 40	Plany dotyczące pozostawania na Węgrzech lub dalszej migracji.....	49
Tabela 41	Plany na najbliższy rok wśród osób, które zadeklarowały pozostanie na Węgrzech.....	50
Tabela 42	Miejsce poszukiwania pracy	51
Tabela 43	Na co by się Pan(i) zgodził, aby otrzymać satysfakcjonującą Pana(i) pracę? (skala: 1 - zupełnie się nie zgadzam, 2 - raczej się nie zgadzam, 3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam, 4 - raczej się zgadzam, 5 - całkowicie się zgadzam).....	52
Tabela 44	Czy od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracował(a) Pan(i)?	53
Tabela 45	Jeśli pracował Pan(i) (niezależnie od formy i rodzaju pracy), to proszę zaznaczyć miesiące, w których Pan(i) praca miała miejsce w 2022 r.....	54
Tabela 46	Klasyfikacja kategorii wykonywanych prac przez uchodźców po przekroczeniu granicy węgierskiej	55
Tabela 47	Czy obecnie (tj. w chwili badania) Pan(i) pracuje zawodowo?	56
Tabela 48	Zamiar poszukiwania pracy wśród osób niepracujących w chwili badania w najbliższych 12 miesiącach.....	57
Tabela 49	Przyczyna nieposzukiwania pracy w najbliższych 12 miesiącach.....	58
Tabela 50	Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy	59
Tabela 51	Ocena szans na znalezienie pracy w kraju pobytu w ciągu najbliższego roku.....	61
Tabela 52	Wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które zapewniłoby pożądaną przez respondenta poziom życia.....	62
Tabela 53	Wynagrodzenie netto (na rękę) osób zatrudnionych na Węgrzech	63
Tabela 54	Jeśli Pan(i) pracuje, to czy obecne wynagrodzenie jest dla Pana(i) satysfakcjonujące?	64
Tabela 55	Ocena aspektów pracy na skali 1- zupełnie nieistotna do 5 - bardzo istotne (średnia ocen).....	66
Tabela 56	Jeśli będzie Pan(i) poszukiwać pracy na Węgrzech, to w jakim zakładzie pracy najchętniej chciał(a)by Pan(i) pracować?	67
Tabela 57	Miesiąc, w którym respondenci przekraczali granicę Węgier po raz pierwszy po 24 lutego 2022 r.	69
Tabela 58	Powroty na Ukrainę od chwili pierwszego przekroczenia granicy z Węgrami	69
Tabela 59	Czym kierował(a) się Pan(i) decydując się pozostać na Węgrzech?.....	70
Tabela 60	Typ i wielkość miejscowości, w której uchodźca przebywał na Węgrzech.....	71
Tabela 61	Województwo (komitat), w którym uchodźca przebywał na Węgrzech	72
Tabela 62	Typ zakwaterowania uchodźcy.....	74
Tabela 63	Źródła utrzymania na Węgrzech uchodźców	75
Tabela 64	Od kogo oczekuje Pan(i) pomocy w sytuacji pozostawania na uchodźctwie?	77
Tabela 65	Pożądane formy wsparcia w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech.....	78
Tabela 66	Stosunek do wiary.....	79

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1	Płeć respondentów	8
Wykres 2	Badani według wieku	9
Wykres 3	Region (obwód) zamieszkania przed przekroczeniem węgierskiej granicy	10
Wykres 4	Miejsce zamieszkania badanych respondentów przed przekroczeniem węgierskiej granicy.....	12
Wykres 5	Status zawodowy na rynku pracy bezpośrednio przed przekroczeniem granicy Węgier	13
Wykres 6	Doświadczenie zawodowe respondentów.....	14
Wykres 7	Ostatni wykonywany przez respondenta zawód przed przekroczeniem granicy....	15
Wykres 8	Ciągłość zatrudnienia respondentów w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających przyjazd na Węgry.....	16
Wykres 9	Powody przerw w ciągłości pracy	17
Wykres 10	Najwyższe uzyskane przez respondentów wykształcenie.....	19
Wykres 11	Najwyższe uzyskane wykształcenie ojca lub opiekuna prawnego respondenta	20
Wykres 12	Najwyższe uzyskane wykształcenie matki lub opiekunki prawnej respondenta	21
Wykres 13	Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykał(a) się Pan(i): z członkami rodziny spoza swego gospodarstwa domowego?	22
Wykres 14	Wziąwszy pod uwagę ostatnie 2 lata sprzed przekroczenia granicy Węgier, jak często spotykał(a) się Pan(i): z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi, z którymi dobrze się czuję, mogę porozmawiać o sprawach osobistych oraz poprosić o pomoc lub radę?	23
Wykres 15	Czy w Ukrainie do 24.02.2022 r. należał(a) Pan(i) do:	25
Wykres 16	Czy w domu rodzinnym znajdowała się biblioteka?	27
Wykres 17	Liczebność księgozbioru w domu rodzinnym respondenta (N=210).....	27
Wykres 18	Proszę ocenić na skali od 1 do 5 poziom życia Pana(i) i Pana(i) rodziny przed emigracją.....	28
Wykres 19	Znajomość języków obcych	30
Wykres 20	Dodatkowe kwalifikacje, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie.....	32
Wykres 21	Typy dodatkowych kwalifikacji, umiejętności oprócz nabytych podczas nauki w szkole na Ukrainie	32
Wykres 22	Co było Pana(i) podstawą utrzymania się na Ukrainie? Proszę wybrać jedną odpowiedź (najważniejsze źródło utrzymania)	33
Wykres 23	Stan cywilny uchodźcy	35
Wykres 24	Czy przyjechał(a) Pan/Pani do obecnego kraju pobytu z dziećmi?	36
Wykres 25	Liczba dzieci na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (do 6 lat)	37
Wykres 26	Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (6 - 18 lat)	38
Wykres 27	Liczba dzieci pozostających na utrzymaniu według odpowiednich kategorii wiekowych (powyżej 18 lat)	38
Wykres 28	Czy jest Pan(i) osobą niepełnosprawną?.....	39
Wykres 29	Jeśli jest Pan(i) osobą niepełnosprawną, to posiada Pan(i):.....	40
Wykres 30	Czy Pan(i) wymaga stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?.....	41
Wykres 31	Rodzaj potrzeb uchodźców związanych z dostarczeniem stałej pomocy z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog, itp.)	41

Wykres 32	Czy obecnie ma Pan(i) pod opieką osoby zależne?.....	42
Wykres 33	Jeśli opiekuje się Pan(i) osobą (osobami) zależną(y), to czy ta lub te osoby wymagają stałej pomocy, którą mogą dostarczyć osoby/instytucje z zewnątrz (lekarz, pielęgniarz, rehabilitant, psycholog itp.)?	43
Wykres 34	Potrzeby osób zależnych od uchodźców	44
Wykres 35	Czy zamierza Pan(i) w najbliższej przyszłości podjąć edukację lub proces szkolenia?.....	45
Wykres 36	Jeśli tak, to jakiego rodzaju aktywność (edukacyjną) zamierza Pan(i) podjąć?	46
Wykres 37	Z jakich przyczyn nie zamierza Pan(i) podejmować aktywności edukacyjnej?	47
Wykres 38	Czego Pan(i) potrzebuje, aby uzupełnić edukację lub/i rozwinąć kompetencje?	48
Wykres 39	Biorąc pod uwagę najbliższe 12 miesięcy, jakie są Pana(i) plany odnośnie do powrotu do kraju?	49
Wykres 40	Plany na najbliższy rok na Węgrzech wśród osób, które zadeklarowały pozostanie na Węgrzech (N=165).....	50
Wykres 41	Gdzie dotychczas poszukiwała Pan(i) pracy na Węgrzech?	51
Wykres 42	Czy od momentu pierwszego przekroczenia granicy w roku 2022 pracował(a) Pan(i)?	53
Wykres 43	Jeśli pracował(a) Pan(i) (niezależnie od formy i rodzaju pracy), to proszę zaznaczyć miesiące, w których Pana(i) praca miała miejsce w 2022 r.....	54
Wykres 44	Klasyfikacja kategorii wykonywanych prac przez uchodźców po przekroczeniu granicy (% w stosunku do ogółu)	55
Wykres 45	Czy obecnie (tj. w chwili badania) Pan(i) pracuje zawodowo?	56
Wykres 46	Jeśli Pan(i) nie pracuje to czy zamierza Pan(i) poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?	56
Wykres 47	Co jest przyczyną tego, że Pan(i) nie zamierza poszukiwać pracy w najbliższych 12 miesiącach?	57
Wykres 48	Największe utrudnienie lub przeszkoda w znalezieniu przez respondenta satysfakcjonującej pracy	58
Wykres 49	Jeśli Pan(i) nie pracuje, ale ma Pan(i) zamiar poszukiwania pracy, to jak ocenia Pan(i) swoje szanse na znalezienie pracy w kraju pobytu w ciągu najbliższego roku?	60
Wykres 50	Wynagrodzenie minimalne netto na Węgrzech, które zapewniłoby pożądaną przez respondenta poziom życia	61
Wykres 51	Jeśli Pan(i) pracuje, to w którym z przedziałów znajduje się Pana(i) wynagrodzenie netto (na rękę):.....	62
Wykres 52	Jeśli Pan(i) pracuje, to czy obecne wynagrodzenie jest dla Pana(i) satysfakcjonujące?.....	63
Wykres 53	Akceptacja pracy w szarej strefie zatrudnienia: Praca bez odpowiedniej umowy jest dla mnie niedopuszczalna.....	64
Wykres 54	W jakim stopniu zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi instytucji na Węgrzech:.....	65
Wykres 55	Jeśli będzie Pan(i) poszukiwać pracy na Węgrzech, to w jakim zakładzie pracy najchętniej chciał(a)by Pan(i) pracować?	67
Wykres 56	Miesiąc, w którym respondenci przekraczali granicę Węgier po raz pierwszy po 24 lutego 2022 r.....	68
Wykres 57	Czy i ile razy odwiedził(a) Pan(i) Ukrainę od tego czasu?	69
Wykres 58	Czym kierował(a) się Pan(i) decydując się pozostać na Węgrzech?	70
Wykres 59	Typ i wielkość miejscowości, w której uchodźca przebywał na Węgrzech (w%) ...	71
Wykres 60	Województwo (komitat), w którym uchodźca przebywał na Węgrzech.....	72

Wykres 61	Typ zakwaterowania uchodźcy	73
Wykres 62	Z jakiego źródła korzysta Pan(i) obecnie, aby się utrzymać?	74
Wykres 63	Od kogo oczekuje Pan(i) pomocy w sytuacji pozostawania na uchodźctwie?	76
Wykres 64	Jakiej formy wsparcia Pana/Pani zdaniem mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia na Węgrzech?.....	77
Wykres 65	Które sformułowanie najlepiej charakteryzuje Pana/i stosunek do wiary? (w%)..	79

Słowniczek użytych skrótów i terminów

Odch. std. (odchylenie standardowe) - klasyczna miara zmienności rozkładu cechy, im mniejsza wartość odchylenia tym obserwacje są bardziej skupione wokół średniej.

Średnia (arytmetyczna) - miara położenia rozkładu i jednocześnie miara tendencji centralnej. Jest to miara klasyczna (każda zmiana dowolnego elementu badanego zbioru pociąga za sobą zmianę wartości średniej).

Mediana - (wartość środkowa) wartość cechy w szeregu uporządkowanym powyżej i poniżej, której znajduje się jednakowa liczba obserwacji.

Bibliografia

Babbie, E. (2004). *Badania Społeczne w praktyce*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.